

Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním

Zpracovali:

Ing. Jeny Festová

Ing. Jiří Vojtěch

OBSAH

1.	Úvodní poznámky	3
2.	Nezaměstnanost absolventů	4
3.	Celkový počet nezaměstnaných absolventů	6
4.	Struktura nezaměstnaných absolventů z hlediska úrovně vzdělání	7
5.	Struktura nezaměstnaných absolventů z hlediska profesní skladby.....	10
5.1.	Nezaměstnanost absolventů – vyučení.....	12
5.2.	Nezaměstnanost absolventů – vyučení s maturitou.....	16
5.3.	Nezaměstnanost absolventů – studijní obory SOŠ.....	21
5.4.	Nezaměstnanost absolventů – studijní obory VOŠ	27
5.5.	Nezaměstnanost absolventů – studijní obory VŠ.....	31
6.	Dlouhodobá nezaměstnanost absolventů škol.....	35
7.	Nezaměstnanost absolventů škol v dlouhodobém vývoji	36
7.1.	Vývoj míry nezaměstnanosti - učební obory.....	38
7.2.	Vývoj míry nezaměstnanosti - vyučení s maturitou.....	40
7.3.	Vývoj míry nezaměstnanosti - studijní obory SOŠ.....	41
7.4.	Vývoj míry nezaměstnanosti - vyšší odborné vzdělání.....	42
7.5.	Vývoj míry nezaměstnanosti - vysokoškolské vzdělání	43
8.	Nezaměstnanost absolventů v jednotlivých krajích	44
9.	Závěr.....	45
10.	Přílohy	46

1. Úvodní poznámky

NÚOV již mnoho let pravidelně připravuje každoroční zprávu o situaci v nezaměstnanosti absolventů středních škol se snahou podávat co nej přesnější informace o jejím stavu a vývoji. Pozornost se věnuje zejména zachycení vývojových řad, možnosti srovnávání nových údajů s předchozími lety a porovnávání situace v jednotlivých kategoriích vzdělání.

Původní sledování vycházelo z poměrně málo dokonalého systému zachycování údajů na jednotlivých úřadech práce a jejich složitého přenosu do centra zpracování - na MPSV a dále na MŠMT, ÚIV i NÚOV. Postupně docházelo ke zdokonalování techniky zachycování i zpracování údajů. Přesnosti a věrohodnosti přispělo i zavedení soustavy K KOV, která umožnila přejít od údajů o skupinách oborů až na jednotlivé kmenové obory vzdělání.

Snaha o získání co nejvíce přesnějšího ukazatele - míry nezaměstnanosti - vedla k definici, která nebyla zcela korektní, ale bylo možné ji ze zachycovaných údajů získat. Kamenem úrazu byla definice uchazeče o zaměstnání - absolventa. Podle definice MPSV odpovídající zákoníku práce patřili mezi absolventy - uchazeče o zaměstnání všichni absolventi, jejichž celková doba zaměstnání v pracovním nebo podobném poměru nedosáhla po úspěšném ukončení studia dvou let. Do této doby se nezapočítávala délka základní vojenské služby a civilní služby, doba mateřské a další mateřské dovolené. To znamenalo, že mezi uchazeče o zaměstnání nebyli zahrnováni pouze absolventi do dvou let po ukončení studia, jak bylo často uváděno, ale i mnoho dalších, kteří absolvovali před více lety, dokud se jim „nepodařilo odpracovat“ dva roky. Tato definice absolventů tedy způsobovala zkreslení údajů, které nabývalo na významu s rostoucí mírou nezaměstnanosti.

Míra nezaměstnanosti pak byla stanovována jako poměr uvedených absolventů - uchazečů o zaměstnání a všech absolventů příslušné skupiny, kteří ukončili studium za poslední dva roky.

V letech 1999 až 2001 zkomplikoval situaci nerovnoměrný příchod absolventů na trh práce. Vlivem zavedení povinné devítileté školní docházky v roce 1996 ukončil studium v roce 1999 malý počet vyučených ve tříletých učebních oborech, v roce 2000 pak v maturitních oborech, v roce 2001 ještě absolventů nástaveb pro absolventy tříletých učebních oborů. Tento snížený přísun se projevoval zvýšením míry nezaměstnanosti, protože mezi nezaměstnanými absolventy narostl podíl těch, kteří tam byli evidováni déle než dva kalendářní roky.

Snaha o zvýšení přesnosti získávaných údajů však pokračovala a to se v posledních letech projevilo produkcí nových údajů. Jde jednak o získávání údajů o počtech absolventů - uchazečích o zaměstnání za poslední dvě sledovaná období (tj. dohromady za jeden rok), kde jsou uvedeni pouze ti, kteří jsou po ukončení školy nově registrováni (to se v této zprávě objevuje jako míra nezaměstnanosti $N(1)$), jednak o získání údajů o počtech absolventů - uchazečích o zaměstnání, kteří jsou "disponibilní" (to jsou běžně evidováni uchazeči, kteří neodpracovali ještě dva roky, ale nejsou mezi ně započítáváni ti, kteří jsou ve vojenské službě, náhradní vojenské službě, ve výkonu vazby, na mateřské dovolené - prostě ti evidováni uchazeči - absolventi, kteří na vyzvání nemohou nastoupit do zaměstnání).

Snaha dodržovat zavedenou metodiku a porovnatelnost časových řad nás vedla k upřednostnění dosavadního způsobu výpočtu míry nezaměstnanosti. Tato snaha je však narušena novým přístupem MPSV a ÚP, kde podle informací dochází k odlišnému výkladu pojmu absolvent - uchazeč o zaměstnání a napříště by tak měl být evidován každý, kdo je bez práce nejvýše dva roky od ukončení školy. Musíme upozornit čtenáře, že údaje za duben 2002 tedy nejsou zcela nekorektní, protože tato změna v evidenci uchazečů o zaměstnání -

absolventů se uskutečňuje nejednotně, takže údaje některých ÚP již odpovídají novému přístupu, údaje jiných pak starému. Tento přechod pak může být i příčinou výrazného poklesu jak míry nezaměstnanosti v učebních oborech, tak i podílu nezaměstnaných déle než 6 měsíců.

I s vědomím daných nepřesností a s tím, že není v možnostech tohoto materiálu poskytnout interpretaci krajských údajů (k tomu se navrhuje budování Regionálních informačních systémů o absolventech na trhu práce - RISA), se studie v kapitole 8 částečně zabývá nezaměstnaností absolventů v jednotlivých krajích. V příloze jsou zaznamenány celkové počty absolventů (2000+2001), počty nezaměstnaných absolventů a míry nezaměstnanosti absolventů podle kategorií vzdělání a skupin oborů. Při porovnávání těchto dat mezi kraji je třeba brát zřetel na to, že hodnoty ukazatelů jsou mimo jiné ovlivněny různorodým spektrem krajských specifik (např. rozdíly mezi kraji v celkové míře nezaměstnanosti znamenají rovněž rozdílné míry nezaměstnanosti absolventů).

2. Nezaměstnanost absolventů

I když nezaměstnanost absolventů výrazně souvisí s celkovou ekonomickou situací státu, tedy i s celkovou mírou nezaměstnanosti a stavem nabídky volných míst, není pouze jejím odrazem. Absolventi jsou totiž skupinou uchazečů o zaměstnání, která je do značné míry handicapovaná tím, že jí chybí praktické zkušenosti a zároveň je zranitelná i z hlediska sociálně patologických jevů. Navíc je možnost získání zaměstnání v této skupině ovlivňována vzdělaností a oborovou strukturou absolventů, kteří přicházejí na trh práce.

Aktivnímu zapojení absolventů do práce je věnována značná pozornost, a to zejména prostřednictvím poradenských systémů a využíváním nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. Zdůrazňuje se v tomto směru potřeba preventivních opatření, která začínají už v okamžiku přípravy na volbu povolání. Každý jedinec by měl dostat natolik systematizované informace, které by zohledňovaly také rizika s touto volbou spojená a zároveň respektovaly možnosti uchazeče. Příprava na volbu povolání by neměla probíhat jednorázově, ale měla by mít charakter systematické školské průpravy, která by doplňovala informační servis poskytovaný výchovnými poradci na školách a pracovníky Informačních a poradenských středisek úřadů práce. Výraznou pomocí by měl být i projektovaný Informační systém o uplatnění absolventů na trhu práce - ISA.

Školství zaměřuje svoji pozornost v této oblasti především na obsahovou stránku odborné přípravy. Vedle aktualizace kvalifikačních požadavků je zdůrazňován význam praxe, třeba jen formou několikátýdenního seznámení s reálným pracovním prostředím, pro budoucí profesní uplatnění absolventů škol. V této souvislosti je ovšem potřeba širšího zapojení zaměstnavatelské sféry, které by mělo být podmíněno i vytvořením odpovídajících legislativních podmínek. Škola by se měla více zaměřit na osvojování tzv. klíčových kompetencí a reflektovat tak požadavky zaměstnavatelů týkající se především ochoty učit se, komunikačních dovedností, práce s informacemi, s výpočetní technikou, jazykových znalostí a celé řady sociálních kompetencí (schopnost práce v týmu, řešit problém, rozhodovat se, nést zodpovědnost, být adaptabilní a flexibilní, týmové práce a schopnost vést).

Nejčastěji prezentovanými ukazateli uplatnitelnosti absolventů škol jsou absolutní počty uchazečů o zaměstnání (nezaměstnaných absolventů) a míra nezaměstnanosti. Oba ukazatele jsou důležité, i když někdy jsou uváděny pouze absolutní počty uchazečů bez ohledu na množství absolventů, kteří se v odpovídajícím druhu přípravy či oboru připravují. To vede k tomu, že jsou jako problémové označovány ty skupiny oborů, ve kterých se připravují největší počty absolventů a kde jsou logicky i vysoké počty nezaměstnaných.

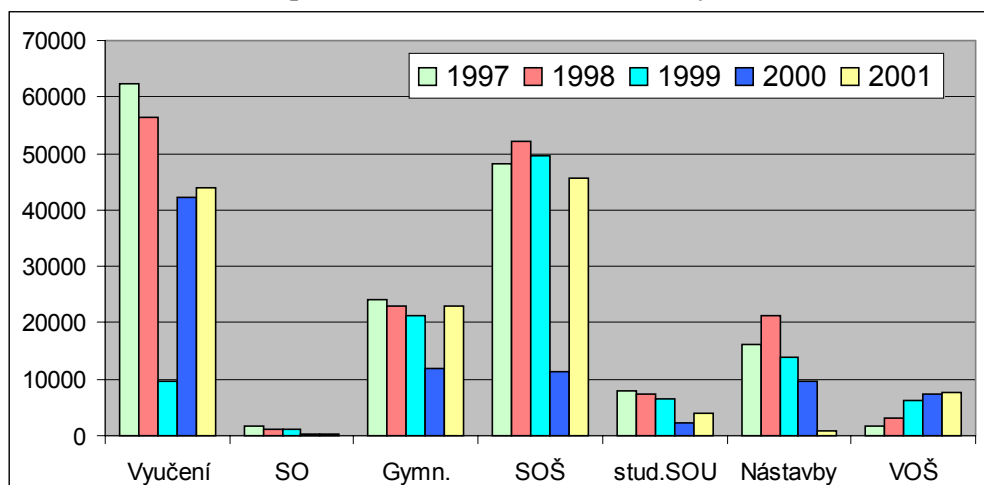
Objektivní posouzení nezaměstnanosti absolventů by se proto mělo opírat především o hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů. **Míra nezaměstnanosti absolventů** je dána poměrem počtu nezaměstnaných absolventů konkrétního druhu přípravy či skupiny oborů k celkovému počtu absolventů (tj. zaměstnaných, nezaměstnaných i příp. pokračujících v dalším vzdělávání¹⁾) v daném druhu přípravy či v dané skupině oborů. **Hodnota míry nezaměstnanosti** tedy vyjadřuje, kolik procent absolventů dané skupiny oborů zůstane bez zaměstnání.

Východiskem pro stanovování míry nezaměstnanosti jsou tedy jednak počty nezaměstnaných absolventů, jednak počty absolventů, které opouštějí školy. Protože v dále používané metodice výpočtu míry nezaměstnanosti se pracuje s počty absolventů dvou po sobě následujících roků, uvádíme zde přehled o počtech absolventů škol vždy v příslušném jednom roce. Přehled uvádíme za více let, protože v tomto období docházelo v jednotlivých letech k výrazným poklesům počtu absolventů, daných prodloužením povinné školní docházky v roce 1996. V grafu je zřejmé, že v roce 1999 byl výrazně nižší počet vyučených absolventů, v roce 2000 maturantů, v roce 2001 se tento pokles týká absolventů nástavbového studia, v dalších letech bude ještě doznívat v oblasti VOŠ.

Tabulka 1. Počty absolventů škol

	1997	1998	1999	2000	2001
Vyučení	62257	56463	9501	42261	43870
SO	1572	1004	1035	219	386
Gymnázium	23987	22855	21156	11884	22900
SOŠ	48118	52185	49613	11267	45537
stud.SOU	7816	7425	6439	2192	3885
CELKEM	145747	141930	89743	69823	118579
Nástavby	16085	21176	13814	9741	799
VOŠ	1648	2994	6159	7460	7547

Obrázek 1. Přehled o počtech absolventů středních a vyšších škol

¹ Podíl pokračujících ve studiu je mnoho let asi 30 % jak maturantů, tak vyučených (ti pokračují v nástavbovém studiu pro absolventy 3letých učebních oborů). Výrazně odlišný je u absolventů gymnázií - 70 %. Z oborového hlediska je vyšší podíl pokračujících ve studiu u absolventů technických oborů (zejména elektrotechnických a strojírenských) a nižší u oborů služeb.

3. Celkový počet nezaměstnaných absolventů

Celkový počet nezaměstnaných absolventů (a rovněž i podíl počtu nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti) a jeho vývoj je ovlivněn řadou faktorů:

- **Úrovní celkové nezaměstnanosti**, kdy absolventi škol jsou nepříznivým vývojem na trhu práce ohrožováni nezaměstnaností více než ostatní pracovníci a kdy rostoucí celková nezaměstnanost vede k rostoucí nezaměstnanosti absolventů, přičemž její úroveň je vždy vyšší než průměrná míra nezaměstnanosti.
- **Cyklem školního roku**, kdy se počet absolventů hledajících práci každoročně začne zvyšovat v červnu s koncem školního roku. Svého maxima dosahuje v září od října se postupně opět snižuje a minimální hodnoty dosahuje v květnu.
- **Požadavkem několikaleté praxe** ze strany zaměstnavatelů. Na rozdíl od ostatní pracovní síly absolventi škol na trhu práce nedisponují dostatečnými praktickými zkušenostmi.

Krajní hodnoty absolutních počtů nezaměstnaných absolventů škol, tedy maximální (zářijové) a minimální (květnové) hodnoty tohoto ukazatele, z hlediska časového vývoje prudce stoupaly do roku 1999 (až na 84,5 tis. v září 1999). Průměrná hodnota tohoto ukazatele dosahovala 69,5 tis. Po tomto termínu počet nezaměstnaných absolventů škol poklesl, protože v roce 1999 absolvoval jen malý počet vyučených, v roce 2000 malý počet maturantů a v roce 2001 jen malý počet absolventů nástavbového studia pro absolventy tříletých učebních oborů (část vyučených s maturitou), jako důsledek znovuzavedení povinné devítileté školní docházky v roce 1996. Počet nezaměstnaných absolventů se od září 1999 snížil na 70,9 tis. v září 2000 a na 65,3 tis. v září 2001. Stejný trend je možné sledovat rovněž v květnu. V roce 1999 absolutní počet nezaměstnaných absolventů dosahoval 57,2 tis., v roce 2000 – 54,5 tis. a v roce 2001 - 43,0 tis., v květnu letošního roku došlo k nárůstu na 49,0 tis.

Meziročně se zářijové a květnové hodnoty počtů nezaměstnaných absolventů škol v posledních letech měnily následujícím způsobem:

• od 9/97 do 9/98 nárůst o 50,0 %	-	od 4/97 do 4/98 nárůst o 53,9 %
• od 9/98 do 9/99 nárůst o 9,6 %	-	od 4/98 do 4/99 nárůst o 82,2 %
• od 9/99 do 9/00 pokles o 16,1 %	-	od 4/99 do 4/00 pokles o 4,7 %
• od 9/00 do 9/01 pokles o 7,9 %	-	od 4/00 do 4/01 pokles o 21,1 %
		od 4/01 do 4/02 nárůst o 13,4 %

Je třeba upozornit, že velmi nízký meziroční nárůst počtu nezaměstnaných absolventů v září 1999 (v době dynamicky rostoucí celkové nezaměstnanosti) a pokles do září 2001 byl způsoben již zmíněným malým počtem vyučených, maturantů a vyučených s maturitou, kteří na trh vstoupili v letech 1999, 2000 a 2001. Meziroční nízký nárůst nezaměstnaných absolventů v dubnu 2002 lze považovat za důsledek mírně rostoucí celkové míry nezaměstnanosti.

Průměrný podíl absolventů na celkové nezaměstnanosti má klesající tendenci již od roku 1998, kdy dosahoval 16,1 %. V roce 2000 se absolventi podíleli na celkové nezaměstnanosti v průměru 13,5 %, v roce 2001 - 12,3 %, což je nejnižší průměrná hodnota od roku 1996. Do září 1998 podíl absolventů na celkové nezaměstnanosti postupně narůstal až na 22,0 %, dále následoval jeho pokles do května 2001, kdy dosáhl nejnižší hodnoty 10,2 %.

Od tohoto měsíce došlo k opětovnému růstu tohoto ukazatele, kdy v září 2001 se již jednalo o 14,8 %, což ovšem byla nejmenší hodnota naměřená v tomto měsíci za posledních šest let.²

V letošním roce se křivka udávající podíl absolventů škol na celkové nezaměstnanosti vyvíjí příznivě. Ve srovnání s rokem 2001 jsou sice hodnoty tohoto ukazatele o něco vyšší (jedním z důsledků může být vyšší obecná míra nezaměstnanosti v tomto roce), avšak tento rozdíl je poměrně zanedbatelný, vezmeme-li v úvahu, že podíly nezaměstnaných absolventů na celkové nezaměstnanosti byly do roku 1999 daleko větší. V květnu tohoto roku představovali absolventi škol 10,9 % evidovaných uchazečů o práci, takže oproti květnu 2001 došlo k meziročnímu nárůstu o 0,7 %.

Dosavadní vývoj počtu nezaměstnaných absolventů a jejich podílu na celkové nezaměstnanosti ukazuje následující tabulka.

Tabulka 1. Počet nezaměstnaných absolventů a mladistvých (v tis.) a podíl absolventů na celkové zaměstnanosti (v %) v jednotlivých měsících let 1996 – 2002

	Počet nezaměstnaných absolventů (v tisících)							Podíl absolventů na celkové nezaměstnanosti (v %)						
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
leden	20,4	27,3	42,3	66,3	67,4	54,7	56,4	12,4	13,3	14,7	15,9	13,3	11,5	11,5
únor	20,0	26,1	40,3	65,2	65,0	52,2	54,8	12,2	12,6	13,9	15,2	12,8	11,2	11,3
březen	18,6	23,8	37,6	63,9	62,7	49,4	52,6	11,7	11,9	13,2	14,8	12,7	10,9	11,2
duben	16,5	22,0	33,4	59,3	57,8	45,7	50,9	11,1	11,3	12,0	14,0	12,3	10,6	11,2
květen	14,7	20,4	31,4	57,2	54,5	43,0	49,0	10,4	10,6	11,4	13,6	12,0	10,2	10,9
červen	17,7	26,7	41,0	65,8	60,0	49,6	54,4	12,3	13,2	14,1	15,1	13,3	11,8	12,0
červenec	23,5	34,1	51,1	73,0	67,8	57,9		14,9	15,4	16,3	16,0	14,4	13,2	
srpen	25,4	38,0	59,8	78,0	69,6	61,7		15,6	16,5	18,1	16,8	14,9	13,9	
září	31,0	51,4	77,1	84,5	70,9	65,3		18,3	20,7	22,0	18,0	15,5	14,8	
říjen	29,5	48,3	71,9	78,1	63,6	62,2		17,4	19,3	20,4	16,8	14,3	14,2	
listopad	27,5	44,5	68,2	71,9	58,8	58,2		15,6	17,5	18,8	15,4	13,3	13,2	
prosinec	27,2	44,1	68,2	70,8	57,9	57,4		14,6	16,4	17,6	14,5	12,7	12,4	
Průměr za celý rok	22,7	33,9	51,9	69,5	63,0	54,8		13,9	14,9	16,1	15,5	13,5	12,3	

4. Struktura nezaměstnaných absolventů z hlediska úrovně vzdělání

Podle školského zákona rozlišujeme u absolventů vzdělání základní, střední, úplné střední, vyšší a vysokoškolské. Protože toto členění je dosti obecné, používáme pro naše účely poněkud podrobnějšího členění, odpovídající kategoriím vzdělání podle KKOV:

1. absolventi učebních oborů - kteří se připravovali ve 3letých (přes 90 %) nebo 2letých učebních oborech, po jejich absolvování získali výuční list; jsou připraveni pro uplatnění v dělnických profesích a pro převážně manuální a obslužné činnosti v oblasti služeb. V dalším textu a tabulkách pro ně používáme označení „vyučen“,

(Pojem „vyučen“ je pro tuto analýzu určitým zkráceným vyjádřením. Jde zde přitom o střední odborné vzdělání s vyučením, které je získáváno převážně ve tříletých učebních oborech vzdělání na středním odborném učilišti /SOU/, dále také na učilišti /U/ a odborném učilišti /OU/ a nebo v malém podílu v učebních oborech dvouletých. Skupina „vyučených“ je vzhledem k dále uvedeným skupinám méně homogenní jak z hlediska přijímaných žadatelů po ukončení období povinné školní docházky (vedle úspěšných absolventů ZŠ, i absolventi nižších ročníků základní školy a zvláštní školy), tak z hlediska délky studia - dvou nebo tříletého.)

² Podíl nezaměstnaných absolventů na všech nezaměstnaných je rovněž ovlivněn cyklem školního roku, kdy nejnižších hodnot je dosahováno v měsíci květnu, nejvyšších v září.

2. absolventi studijních oborů SOU - kteří se připravovali ve 4letých studijních oborech SOU, po absolvování získali maturitní vysvědčení, součástí jejich vzdělávání byl i odborný výcvik, takže jsou vlastně i vyučeni; jsou připraveni pro náročné dělnické práce nebo činnosti v oblasti služeb, mají předpoklady pro výkon nižších řídicích funkcí. Do této skupiny jsou zahrnováni i ti, kteří se vyučili ve tříletém učebním oboru a po vyučení studovali v **nástavbovém studiu pro absolventy 3letých učebních oborů**. V dalším textu a tabulkách jsou obě tyto skupiny absolventů uváděny souhrnně a je pro ně používáno označení „**vyučen s maturitou**“,

(pojem „vyučen s maturitou“ je pro tuto analýzu také zkráceným vyjádřením. Zde jde o úplné střední odborné vzdělání /ÚSOV/ ve čtyřletých studijních oborech SOU ukončené maturitní zkouškou, jehož součástí je i vyučení, nebo v oborech pro absolventy tříletých oborů SOU, tzv. nástavbové studium, což je dvouleté denní nebo tříleté převážně večerní nebo dálkové studium na SOU, případně na SOŠ. Výjimečně může jít i o absolventy SOŠ nebo G, kteří vyučení získají studiem učebního oboru na SOU.)

3. absolventi nematuritních studijních oborů SOŠ - kteří se připravovali ve dvouletých či tříletých studijních oborech středních odborných škol, po absolvování získali vysvědčení o závěrečné zkoušce a střední odborné vzdělání. Podíl této přípravy je velmi malý, v dalším textu a tabulkách se jimi vzhledem k jejich malému počtu nezabýváme, v případě výjimečného uvedení údaje jsou označeni "**SO**",

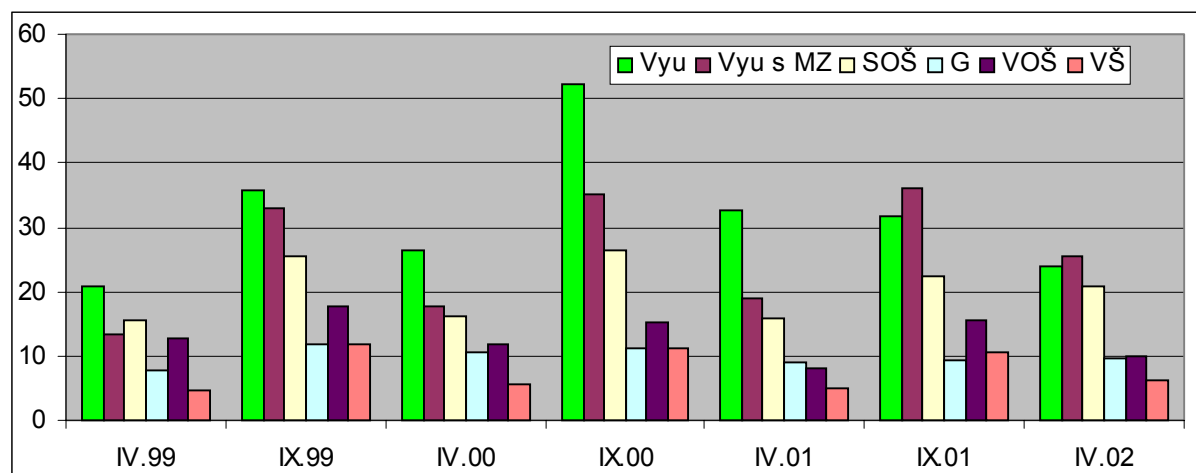
4. absolventi studijních oborů SOŠ s maturitou - kteří se připravovali ve 4letých (a v určitém období v malém počtu i 5letých) studijních oborech SOŠ, po absolvování získali maturitní vysvědčení. V dalším textu a v tabulkách pro ně používáme označení „**SOŠ**“, případně hovoříme o „**úplném středním odborném vzdělání**“.

(pojem „maturitní na SOŠ“ je pro tuto analýzu zkráceným vyjádřením skutečnosti, že se jedná o studium v oborech vzdělání SOŠ, poskytujících úplné střední odborné vzdělání ukončené maturitní.)

Srovnáme-li vyhlídky absolventů na uplatnění na trhu práce podle úrovně vzdělání, je zřejmé, že existuje **přímá závislost mezi úrovní vzdělání a uplatnitelností na trhu práce**, naopak nepřímá závislost se ukazuje mezi úrovní vzdělání a mírou nezaměstnanosti. Tento vztah je zřejmý i z obr. 2, kde jsou uvedeny hodnoty měr nezaměstnanosti v sedmi časových úsecích.

V dubnu tohoto roku dosahovala **míra nezaměstnanosti** vyučených 23,8 %, míra nezaměstnanosti u vyučených s maturitou přesahovala 25 %, u absolventů SOŠ s maturitou dosahovala 20,8 %, u absolventů gymnázií 9,6 %, u absolventů VOŠ pouze 9,9 % a u vysokoškoláků pouhá 6,3 %. V porovnání s dubnem 2001 došlo k meziročnímu nárůstu míry nezaměstnanosti ve všech vzdělanostních skupinách kromě vyučených, kde poklesla míra nezaměstnanosti o 8,9 procentních bodů. V meziročním srovnání dubnových hodnot výrazně vzrostla míra nezaměstnanosti u vyučených s maturitou o 6,5 procentního bodu, u absolventů SOŠ s maturitou o 4,9 procentního bodu. Mírnější meziroční nárůst tohoto ukazatele byl patrný u absolventů gymnázií o 0,7 procentního bodu, u absolventů VOŠ o 1,9 procentního bodu a u vysokoškoláků o 1,2 procentního bodu. V porovnání se zářím 2001 naopak míra nezaměstnanosti absolventů poklesla u vyučených o 7,9 procentního bodu, u vyučených s maturitou o 10,5 procentního bodu, u absolventů SOŠ o 1,5 procentního bodu. U absolventů gymnázií byl zaznamenán nárůst 0,2 procentního bodu a u absolventů VOŠ a vysokoškoláků opět pokles o 5,7 procentního bodu a 4,3 procentního bodu.

Obrázek 2: Vztah míry nezaměstnanosti a úrovně dosaženého vzdělání v září 1999 až v dubnu 2002 (v %)

V přímé závislosti na úrovni dosaženého vzdělání je i **podíl dlouhodobě nezaměstnaných** absolventů. Zatímco mezi vyučenými dosahoval v dubnu 2002 podíl dlouhodobě nezaměstnaných 59,9 %, mezi vyučenými s maturitou byl 56,5 % a u absolventů SOŠ 56,2 %. U absolventů VOŠ a vysokoškoláků se jednalo tradičně o nejnižší podíly dlouhodobě nezaměstnaných absolventů 47,9 % a 49,8 %.

Tabulka 3. Přehled o nezaměstnanosti absolventů - duben 2001, duben 2002

Celkem	Stav - duben 2001		Stav - duben 2002				Stav - duben 2001		Stav - duben 2002	
	Počet	Míra nez.	Počet	Míra nez.	Disponibil	MN-Disp	Nad 6M	Podíl-6M	Nad 6M	Podíl-6M
Vyučení	16936	32,7%	20470	23,8%	17132	19,9%	10812	63,8%	12270	59,9%
Vyučení s MZ	6 108	19,0%	4234	25,5%	3535	21,3%	3 790	62,0%	2394	56,5%
SOŠ s MZ	9 666	15,9%	11810	20,8%	9972	17,6%	5 406	55,9%	6640	56,2%
VOŠ	1 153	8,0%	1561	9,9%	1278	8,1%	563	48,8%	748	47,9%
VS	2 435	5,1%	3121	6,3%	2242	4,5%	1 246	51,2%	1554	49,8%

Podrobnější přehled o nezaměstnanosti absolventů škol podle kategorie dosaženého vzdělání na základě údajů MPSV poskytuje následující tabulka.

Tabulka 4. Vývoj nezaměstnanosti absolventů podle kategorie vzdělání v září 1999 až dubnu 2002

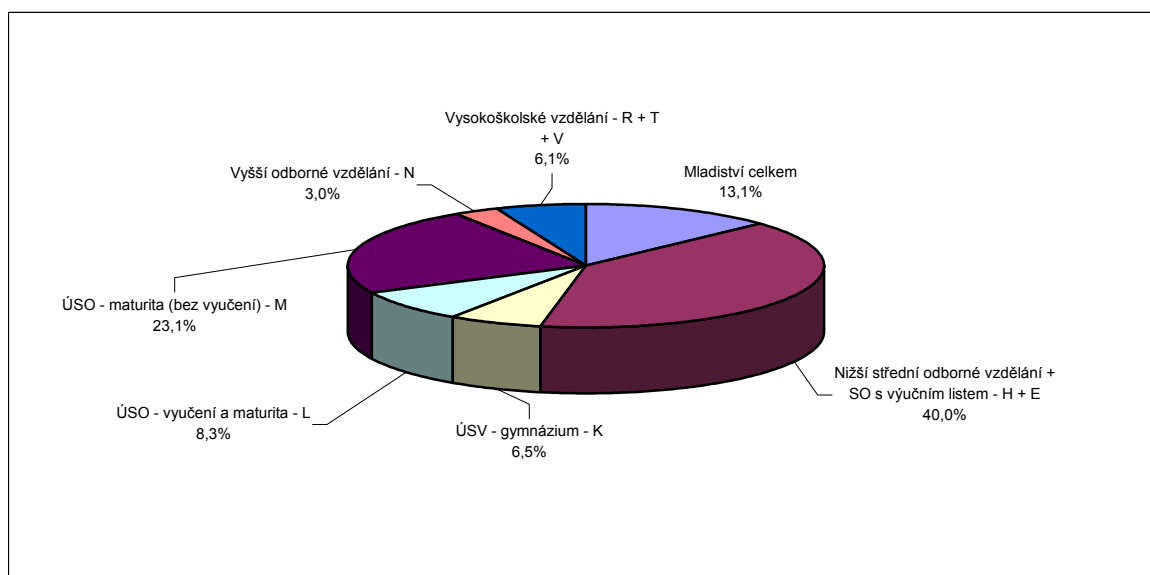
Kategorie vzdělání	září 99		duben 00		září 00		duben 01		září 01		duben 02	
	Počet	Míra nez.	Počet	Míra nez.	Počet	Míra nez.	Počet	Míra nez.	Počet	Míra nez.	Počet	Míra nez.
Madiství bez vzdělání - AB	406	n	422	n	422	n	354	n	395	n	340	n
Madiství se základním vzděláním - C	5 357	n	5 975	n	4 888	n	5 795	n	4 969	n	6 372	n
Madiství celkem	5 763	n	6 397	n	5 310	n	6 149	n	5 364	n	6 712	n
												*
Níže střední vzdělání D (78)	57	n	52	n	120	n	103	n	207	n	174	n
Níže střední odborné vzdělání - E	2 017	30,2%	1 788	26,8%	3 070	29,3%	2 690	25,7%	4 951	43,6%	4 136	36,4%
SO s výučním listem - H	21 560	36,4%	15 637	26,4%	23 977	58,1%	14 264	34,5%	22 314	29,8%	16 334	21,8%
SO bez mat. i výučního listu - J	686	c	410	c	462	c	209	c	241	c	171	c
ÚSV - gymnázium - K	5 153	11,7%	4 329	10,5%	3 674	11,1%	2 940	8,9%	3 265	9,4%	3 327	9,6%
ÚSO - vyučení a maturita - L	16 008	32,8%	8 671	17,7%	11 290	35,1%	6 108	19,0%	5 953	36,0%	4 234	25,5%
ÚSO - maturita (bez vyučení) - M	26 158	25,7%	16 439	16,1%	16 054	26,4%	9 666	15,9%	17 670	22,3%	11 810	20,8%
Vyšší odborné vzdělání - N	1 689	17,6%	1 144	11,9%	2 221	15,3%	1 153	8,0%	2 467	15,6%	1 561	9,9%
Bakalářské vzdělání - R	931	7,5%	403	3,3%	673	5,7%	414	3,5%	781	6,8%	552	4,8%
Vysokoškolské vzdělání - T	4 503	13,2%	2 116	6,2%	4 257	12,2%	1 978	5,6%	4 397	11,8%	2 547	6,9%
Doktorské vzdělání - V	151	35,6%	34	8,0%	77	19,2%	43	11,7%	25	7,3%	22	6,4%
Absolventi škol celkem (bez mladist.)	78 913	33,3%	51 323	21,7%	65 875	22,6%	39 568	16,5%	62 271	23,8%	44 868	17,2%

SO - střední odborné, USO – úplné střední odborné
c – počty nezaměstnaných v dané kategorii nejsou korektní
n – není funkční určit

* - míru nezaměstnanosti nelze určit pro mladistvé, kde není možnost získat srovnatelný základ a kde navíc počet nezaměstnaných bez vzdělání a se základním vzděláním v průběhu roku roste (záporná hodnota poklesu), což je způsobeno odchodem žáků ze školy v průběhu školního roku

Z celkového počtu nezaměstnaných absolventů včetně mladistvých v dubnu 2002 tvořili 40 % absolventi odborného vzdělání s výučním listem, 23,1 % absolventi SOŠ, mladiství 13 %. Menší než desetiprocentní podíl zaujímali vyučení s maturitou – 8,3 %, gymnazisté – 6,5 %, vysokoškoláci – 6,1 % a absolventi VOŠ – 3,0 %. Z těchto údajů nelze odvozovat, že absolventi VOŠ nacházejí uplatnění na trhu práce snadněji než kterákoli jiná kategorie absolventů, cílem obr. 3 bylo pouze poukázat na současné složení nezaměstnaných absolventů na trhu práce.

Obrázek 3: Podílové zastoupení nezaměstnaných absolventů podle kategorie dosaženého vzdělání v dubnu 2002 (v %)

5. Struktura nezaměstnaných absolventů z hlediska profesní skladby

Další diskutovanou oblastí, vztahující se k uplatnění absolventů na trhu práce, je jejich **profesní skladba**. Po uvolnění v roce 1990 došlo k výrazným změnám ve struktuře počtu žáků v jednotlivých skupinách oborů, a to jak v učňovském, tak i středním školství. **Základním rysem těchto změn** je - vedle změny proporce učebních a maturitních oborů z poměru 60:40 na poměr obrácený - výrazný pokles počtu žáků v technicky zaměřených oborech a nárůst počtu žáků v oborech ekonomických a v oborech služeb, zejména maturitních.

Tyto posuny byly předmětem nespokojenosti zejména ve středních odborných učilištích vyučujících strojírenské obory, kde byla dříve připravována čtvrtina vyučených, a také u představitelů zaměstnavatelů. Medializace těchto posunů vyvolala další znepokojení, protože dávala vysokou nezaměstnanost absolventů do přímé souvislosti s nevyhovující oborovou strukturou absolventů odborného vzdělávání. **Za hlavní rozpor** mezi vzdělávací nabídkou odborného vzdělávání a poptávkou na trhu práce **byla označována** „nadprodukce“

absolventů zejména ekonomických studijních oborů na jedné straně a na druhé straně nedostatek absolventů strojírenských učebních oborů, který je vnímán, vzhledem k stabilně poměrně vysoké poptávce zaměstnavatelů po profesích jako soustružník, nástrojař, zámečnick, jako chronický. V současné době se objevují i výrazné požadavky některých zaměstnavatelů na zvýšení počtu vyučených absolventů strojírenských a elektrotechnických oborů.

Paradoxní je, že tyto požadavky jsou uplatňovány za situace, kdy je v těchto skupinách oborů velká nezaměstnanost absolventů a kdy je vysoká celková nezaměstnanost. I z mnoha dalších materiálů lze dospět k jednoznačnému závěru, že uvedené požadavky představují především snahu o zajištění levných pracovních sil v oblastech, kde vyučení starší pracovníci nemají důvěru v dlouhodobější prosperitu firem a nejsou ochotni za daných pracovních a mzdových podmínek v některých firmách pracovat.

Komplexní přístup k posuzování objektivních možností absolventů jednotlivých skupin oborů uspět na pracovním trhu vyžaduje hodnocení celkového vývoje ekonomiky nejen tohoto státu, ale v rámci globalizace i přihlédnutí k vlivům evropským a světovým. To není předmětem této práce, předpoklady vývoje jednotlivých odvětví národního hospodářství jsou však předkládány např. v materiálu - Národní akční plán zaměstnanosti na rok 2001. Zde je v kapitole 5. Předpokládaný vývoj trhu práce uvedeno: "Kromě toho, že nutně dojde ke snížení zaměstnanosti v průmyslu, bude docházet i ke změně struktury jednotlivých výrobních oborů tohoto sektoru. V zájmu zajištění konkurenceschopnosti jednotlivých výrobních oborů s podstatně vyšší produktivitou práce musí dojít i ke zvýšení podílu výrobních oborů s vysokou přidanou hodnotou a vyšším podílem živé práce." To znamená, že tedy nelze odpovědně předpokládat zvyšování pracovních příležitostí pro vyučené v technických oborech a na tomto základě požadovat zvyšování jejich počtu v oborech odpovídajících poměrně jednoduchým pracovním činnostem.

V naší práci se pokusíme hodnotit objektivní možnosti absolventů především na základě analýzy nezaměstnanosti. Přitom považujeme za nutné zdůraznit, že je nezbytné vycházet nejen z absolutních počtů nezaměstnaných absolventů a nabídky volných míst na úřadech práce, ale zejména z **porovnávání na základě míry nezaměstnanosti**. To vše bude, podrobněji než umožňovaly dosud existující statistické údaje, uvedeno v další části této práce.

5.1. Nezaměstnanost absolventů – vyučení

Dosud nejproblématictější skupinu absolventů na trhu práce tvořili absolventi běžných učebních oborů SOU kategorie H a absolventi učebních oborů kategorie E, což jsou dvou a tříleté obory pro žáky s neukončenou základní školou (obory učilišť) a tříleté obory speciálních škol (obory odborných učilišť)³. Počet vyučených absolventů se postupně snižoval, navíc v roce 1999 vyšel pouze malý podíl obvyklého počtu vyučených (což mělo vliv na součtové ukazatele absolventů 1998+1999 a absolventů 1999 + 2000), ale situace této skupiny absolventů z hlediska nezaměstnanosti byla stále značně problematická. K výraznému zlepšení došlo v současné době, ale i když jejich míra nezaměstnanosti již není nejvyšší (letos poprvé ukazují statistiky vyšší míru nezaměstnanosti u vyučených s maturitou), v dubnu 2002 činila 23,8 %. V kategorii H dosahuje míra nezaměstnanosti zhruba 21,8 % a v kategorii E dokonce 36,4 %. Je tedy patrné, že absolventi oborů kategorie H mají výrazně nižší míru nezaměstnanosti než v kategorii E. Protože počet vyučených v kategorii H mnohonásobně převyšuje počet absolventů v kategorii E, není v hodnotách uváděných celkově pro H+E výrazný rozdíl proti kategorii H.

V roce 1999 absolvovalo v důsledku zavedení povinné devítileté školní docházky pouze 9 509 vyučených (z toho 4 804 v kategorii H), v roce 2000 se již tento počet vrátil do běžných poměrů, kdy absolvovalo 42 270 (z toho 36 496 v kategorii H) a v roce 2001 - 43 870 vyučených (z toho 38 284 v kategorii H).

Tabulka 5. Přehled o nezaměstnanosti vyučených v září 1999 až v dubnu 2002

Vyučení	celkem						technické-2,3						zemědělské-41					
	IX.99	IV.00	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.99	IV.00	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.99	IV.00	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02
Absolventů 1998+1999	65 984	65 984					37 356	37 356					4 142	4 142				
Absolventů 1999+2000			51 779	51 779					28 119	28 119					3 508	3 508		
Absolventů 2000+2001					86 140	86 140					47 022	47 022					5 896	5 896
Nezaměstnaných absolv.	23 591	17 447	27 076	16 936	27 297	20 470	13 929	10 567	15 577	9 826	14 945	11 540	1 709	1 311	1 870	1 197	1 960	1 541
Míra nezaměstnanosti	35,8%	26,4%	52,3%	32,7%	31,7%	23,8%	37,3%	28,3%	55,4%	34,9%	31,8%	24,5%	41,3%	31,7%	53,3%	34,1%	33,2%	26,1%
Podíl nezam.nad 6 měs.	45,5%	62,7%	30,9%	63,8%	29,9%	59,9%	47,1%	62,6%	33,0%	64,5%	31,8%	61,1%	49,9%	67,2%	35,2%	68,2%	33,4%	61,7%
Změna MN od minula (p.b.)		-9,4	25,9	-19,6	-1	-7,9		-9	27,1	-20,5	-3,1	-7,3		-9,6	21,6	-19,2	-0,9	-7,1
Změna MN meziroční (p.b.)			16,5	6,3	-20,6	-8,9			18,1	6,6	-23,6	-10,4			12	2,4	-20,1	-8

Vyučení	společenskovědní-6,7			
kategorie E+H	IX.99	IV.00	IX.00	IV.01
Absolventů 1998+1999	24 168	24 168		
Absolventů 1999+2000			19 852	19 852
Absolventů 2000+2001				32 659
Nezaměstnaných absolv.	7 796	5 469	9 480	5 837
Míra nezaměstnanosti	32,3%	22,6%	47,8%	29,4%
Podíl nezam.nad 6 měs.	41,6%	61,6%	26,4%	61,8%
Změna MN od minula (p.b.)		-9,7	25,2	-18,4
Změna MN meziroční (p.b.)			15,5	6,8

V základním členění na technické, zemědělské a společenskovědní obory vzdělání je **nejnižší míra nezaměstnanosti** v oblasti označované jako **společenskovědní obory (22,0 %)**. Nejvyšší počty absolventů společenskovědních oborů se nacházejí ve skupinách oborů:

65 Gastronomie, hotelnictví a turismus

v oborech Kuchař-číšník pro pohostinství, Kuchař, Kuchařské práce,

Číšník-servírka

66 Obchod

v oborech Prodavač smíšeného zboží, Prodavač potravinářského zboží, Aranžér

69 Osobní a provozní služby

v oborech Kadeřník, Kosmetička, Provoz služeb

³ Novelou školského zákona je umožněn volný vstup žáků s neukončenou základní školou do běžných tříletých oborů a naopak žáků s úspěšně ukončenou základní školou do oborů učilišť i odborných učilišť.

Nejvyšší míru nezaměstnanosti v roce 2002 nacházíme v **zemědělských oborech – 26,1 %** (zatímco v roce 2001 to bylo v technických oborech), kde mají nejvyšší podíl nezaměstnaných absolventů obory Zemědělec, Zahradník a Opravář zemědělských strojů.

Míra nezaměstnanosti v případě technických oborů (24,5 %) je jen o málo nižší než v zemědělských oborech, v roce 2001 byla vyšší, její pokles byl však větší než u zemědělských oborů. Největší počty absolventů se připravují ve skupinách:

23 Strojírenství a strojírenská výroba

v oborech Automechanik, Mechanik-opravář silničních a motorových vozidel,

Klempíř-strojírenská výroba

36 Stavebnictví

v oborech Instalatér, Zedník a Zednické práce

26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika

v oborech Autoelektrikář, Mechanik elektronických zařízení,

Silnoproudá a Slaboproudá elektronika

33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů

v oboru Truhlář-výroba nábytku, Truhlář-dřevěné konstrukce.

Podrobnější údaje o situaci a vývoji nezaměstnanosti absolventů učebních oborů (kategorie vzdělání E – obory učilišť a odborných učilišť a kategorie H – učební obory středních odborných učilišť) poskytuje celkový přehled obsažený v tabulce 6. V něm jsou uvedeny o absolventech následující údaje za duben 2001 a duben 2002 v členění podle skupin oborů:

➤ **údaje o jednotlivých skupinách oborů**

- počet nezaměstnaných
- míra nezaměstnanosti absolventů (všech evidovaných uchazečů o zaměstnání - absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva školní roky)
- počet disponibilních nezaměstnaných absolventů (tj. těch, kteří mohou ihned nastoupit do zaměstnání; nejsou zde ženy na mateřské dovolené, absolventi ve výkonu vojenské, náhradní vojenské služby, ve výkonu trestu apod.)
- míra nezaměstnanosti disponibilních absolventů (podíl disponibilních z celkového počtu absolventů)
- počet nezaměstnaných, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců
- podíl nezaměstnaných, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců z celkového počtu nezaměstnaných absolventů

➤ **pořadí skupin oborů podle počtu nezaměstnaných**

➤ **pořadí skupin oborů podle míry nezaměstnanosti**

Členění podle skupin oborů ukazuje na to, že na místech s **nejvyšší mírou nezaměstnanosti** jsou jednoznačně skupiny zemědělských oborů, přitom problematické jsou také některé skupiny v oborech technických. Jedná se zejména o skupiny oborů 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (42,6 %) a 36 Stavebnictví (34,0 %), které mají dokonce vyšší míru nezaměstnanosti nežli 41 Zemědělství a lesnictví (26,1 %). Zanedbatelná není ani míra nezaměstnanosti ve skupině oborů 28 Technická chemie a chemie silikátů (25,2 %). Pod hranicí 25 % a nad průměrnou úrovní celkové míry nezaměstnanosti absolventů (23,8 %) se nacházejí skupiny oborů 31 Textilní výroba a oděvnictví, 23 Strojírenství a strojní výroba a 33 Zpracování dřeva a hudebních nástrojů.

Tabulka 6. Počet nezaměstnaných a míra nezaměstnanosti vyučených (kategorie vzdělání KKOV je E a H) v dubnu 2001, 2002

kategorie E+H	Stav - duben 2001		Stav - duben 2002				Stav - duben 2001		Stav - duben 2002	
	Počet	Míra nez.	Počet	Míra nez.	Disponibil	MN-Disp	Nad 6M	Podíl-6M	Nad 6M	Podíl-6M
Vyučení - CELKEM	16 936	32,7%	20 470	23,8%	17 132	19,9%	10 812	63,8%	12 270	59,9%
Technické obory	9 826	34,9%	11 540	24,5%	9 224	19,6%	6 341	64,5%	7 056	61,1%
21 Hornictví, hutn.a slév.	34	37,0%	34	19,4%	27	15,4%	23	67,6%	22	64,7%
23 Strojírenství a str.výr.	3 157	33,9%	3 840	24,0%	2 891	18,1%	2 098	66,5%	2 449	63,8%
26 Elektr.,telekom.a VT	1 189	30,7%	1 451	20,1%	1 074	14,9%	799	67,2%	949	65,4%
28 Tech.chemie a ch.sil.	265	47,4%	243	25,2%	233	24,2%	168	63,4%	149	61,3%
29 Potravinářství a p.ch.	544	26,4%	733	19,2%	654	17,1%	326	59,9%	393	53,6%
31 Text.výr.a oděvnictví	766	32,9%	872	24,4%	843	23,6%	461	60,2%	464	53,2%
32 Kožed.a obuv.-plast	83	81,4%	52	42,6%	51	41,8%	65	78,3%	33	63,5%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	1 115	30,4%	1 521	23,9%	1 140	17,9%	694	62,2%	896	58,9%
34 Polygrafie a další	105	19,9%	135	15,3%	123	13,9%	67	63,8%	92	68,1%
36 Stavebnictví, g.a k.	2 522	46,2%	2 615	34,0%	2 145	27,9%	1 609	63,8%	1 582	60,5%
37 Doprava a spoje	46	35,9%	44	21,3%	43	20,8%	31	67,4%	27	61,4%
41 Zemědělství a lesn.	1 197	34,1%	1 541	26,1%	1 260	21,4%	816	68,2%	951	61,7%
Ekon. obchod a služby	5 837	29,4%	7 181	22,0%	6 463	19,8%	3 610	61,8%	4 157	57,9%
63 Ekonomika a adm.	595	31,6%	597	21,6%	578	20,9%	412	69,2%	395	66,2%
65 Gastron.,hotel.a tur.	2 939	28,7%	3 821	23,3%	3 243	19,7%	1 789	60,9%	2 171	56,8%
66 Obchod	1 294	29,6%	1 393	18,9%	1 315	17,9%	795	61,4%	779	55,9%
69 Osobní a prov.sl.	985	29,2%	1 367	22,4%	1 324	21,7%	600	60,9%	811	59,3%
82 Umění a užité umění	39	13,0%	78	13,9%	62	11,0%	21	53,8%	48	61,5%

Vyučení - pořadí podle počtu nezaměstnaných

Stav - duben 2001	Počet	Míra nez.	Stav - duben 2002	Počet	Míra nez.
Vyučení - CELKEM	16 936	32,7%	Vyučení - CELKEM	20 470	23,8%
23 Strojírenství a str.výr.	3 157	33,9%	23 Strojírenství a str.výr.	3 840	24,0%
65 Gastron.,hotel.a tur.	2 939	28,7%	65 Gastron.,hotel.a tur.	3 821	23,3%
36 Stavebnictví, g.a k.	2 522	46,2%	36 Stavebnictví, g.a k.	2 615	34,0%
66 Obchod	1 294	29,6%	41 Zemědělství a lesn.	1 541	26,1%
41 Zemědělství a lesn.	1 197	34,1%	33 Zprac.dřeva a hud.n.	1 521	23,9%
26 Elektr.,telekom.a VT	1 189	30,7%	26 Elektr.,telekom.a VT	1 451	20,1%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	1 115	30,4%	66 Obchod	1 393	18,9%
69 Osobní a prov.sl.	985	29,2%	69 Osobní a prov.sl.	1 367	22,4%
31 Text.výr.a oděvnictví	766	32,9%	31 Text.výr.a oděvnictví	872	24,4%
63 Ekonomika a adm.	595	31,6%	29 Potravinářství a p.ch.	733	19,2%
29 Potravinářství a p.ch.	544	26,4%	63 Ekonomika a adm.	597	21,6%
28 Tech.chemie a ch.sil.	265	47,4%	28 Tech.chemie a ch.sil.	243	25,2%
34 Polygrafie a další	105	19,9%	34 Polygrafie a další	135	15,3%
32 Kožed.a obuv.-plast	83	81,4%	82 Umění a užité umění	78	13,9%
37 Doprava a spoje	46	35,9%	32 Kožed.a obuv.-plast	52	42,6%
82 Umění a užité umění	39	13,0%	37 Doprava a spoje	44	21,3%
21 Hornictví, hutn.a slév.	34	37,0%	21 Hornictví, hutn.a slév.	34	19,4%

Vyučení - pořadí podle míry nezaměstnanosti

Stav - duben 2001	Počet	Míra nez.	Stav - duben 2002	Počet	Míra nez.
Vyučení - CELKEM	16 936	32,7%	Vyučení - CELKEM	20 470	23,8%
32 Kožed.a obuv.-plast	83	81,4%	32 Kožed.a obuv.-plast	52	42,6%
28 Tech.chemie a ch.sil.	265	47,4%	36 Stavebnictví, g.a k.	2 615	34,0%
36 Stavebnictví, g.a k.	2 522	46,2%	41 Zemědělství a lesn.	1 541	26,1%
21 Hornictví, hutn.a slév.	34	37,0%	28 Tech.chemie a ch.sil.	243	25,2%
37 Doprava a spoje	46	35,9%	31 Text.výr.a oděvnictví	872	24,4%
41 Zemědělství a lesn.	1 197	34,1%	23 Strojírenství a str.výr.	3 840	24,0%
23 Strojírenství a str.výr.	3 157	33,9%	33 Zprac.dřeva a hud.n.	1 521	23,9%
31 Text.výr.a oděvnictví	766	32,9%	65 Gastron.,hotel.a tur.	3 821	23,3%
63 Ekonomika a adm.	595	31,6%	69 Osobní a prov.sl.	1 367	22,4%
26 Elektr.,telekom.a VT	1 189	30,7%	63 Ekonomika a adm.	597	21,6%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	1 115	30,4%	37 Doprava a spoje	44	21,3%
66 Obchod	1 294	29,6%	26 Elektr.,telekom.a VT	1 451	20,1%
69 Osobní a prov.sl.	985	29,2%	21 Hornictví, hutn.a slév.	34	19,4%
65 Gastron.,hotel.a tur.	2 939	28,7%	29 Potravinářství a p.ch.	733	19,2%
29 Potravinářství a p.ch.	544	26,4%	66 Obchod	1 393	18,9%
34 Polygrafie a další	105	19,9%	34 Polygrafie a další	135	15,3%
82 Umění a užité umění	39	13,0%	82 Umění a užité umění	78	13,9%

Situace absolventů je složitá zejména ve skupině oborů 36 Stavebnictví a 23 Strojírenství a strojírenská výroba, neboť především tyto skupiny oborů produkují vyšší počty absolventů. Projevuje se zde rozpor mezi tvrzením zástupců zaměstnavatelů o nedostatku

pracovníků těchto profesí a vysokou mírou nezaměstnanosti. Naproti tomu poměrně malý počet absolventů je u skupin 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů a 28 Technická chemie a chemie silikátů, což je zřejmé i z počtu nezaměstnaných absolventů.

Ve skupinách oborů s **nejnižší mírou nezaměstnanosti** se netradičně objevují skupiny oborů – 26 Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika a 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství, ještě lepší situace nastala tradičně ve skupinách 29 Potravinářství a potravinářská chemie, 66 Obchod a 34 Polygrafie. Nejlepší postavení z hlediska míry nezaměstnanosti vykazují absolventi skupiny 82 Umění, užité umění (13,9 %).

Pozornost si zaslouží i údaje o počtech a podílech absolventů, kteří jsou **evidováni na úřadech práce déle než 6 měsíců**. Nejvyšší hodnoty tohoto ukazatele nacházíme u skupiny oborů 34 Polygrafie, kde dosahuje 68,1 %. Problémy vysoké nezaměstnanosti této skupiny jsou pravděpodobně nejvíce spojeny s kvalifikací současných absolventů, která neodpovídá požadavkům zaměstnavatelů na trhu práce v této oblasti. Výraznou hodnotu má podíl dlouhodobé nezaměstnanosti i v případě skupin oborů 63 Ekonomika a administrativa, 26 Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika a 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství. Nejnižší hodnotu podílu uchazečů o zaměstnání s délkou evidence větší než 6 měsíců vykazují skupiny oborů 31 Textilní výroba a oděvnictví (53,2 %) a 29 Potravinářství a potravinářská chemie (53,6 %), jejich hodnoty jsou téměř o 15 p.b. nižší než nejvyšší hodnota a o více než 6 p.b. nižší než průměr.

Podrobnější náhled do problematiky míry nezaměstnanosti učebních oborů nám umožní sledování výsledků pro jednotlivé kmenové obory uvedené v tabulce 7. Uvedené hodnoty ukazují velké rozdíly v míře nezaměstnanosti v jednotlivých kmenových oborech.

Tabulka 7. Přehled pořadí kmenových oborů podle míry nezaměstnanosti

Učební obory - kategorie H+E		řazeno podle celkové míry N(2)			2001	Míra N(2)
		Abs00+01	Míra N(2)	Míra N(1)		
KKOV	KOBOR					
3657E,H	Malíř-natěrač, malířské a natěračské práce	969	48,0%	37,8%	33,5%	představuje poměr
4151E,H	Zemědělec, zemědělské práce	912	41,2%	29,6%	22,6%	počtu nezaměstnaných
3159E,H	Švadlena, šití oděvů, prádla a rukavic	951	39,7%	25,1%	22,6%	absolventů a absolventů
3667E,H	Zedník, kamnář, zednické práce, stavební práce	3333	36,6%	25,6%	20,1%	za poslední dva roky,
4152E,H	Zahradník, zahradnické práce	1059	34,9%	29,5%	21,9%	(protože jako
6953E,H	Provoz služeb	942	32,5%	23,8%	19,5%	nezaměstnaní
2351E,H	Zámečnické práce a údržba	3253	28,1%	20,3%	16,3%	absolventi jsou
2355E,H	Klempíř, klempířské práce ve strojírenství	1635	27,0%	21,8%	21,9%	vykazováni ti, kdo ještě
3652E,H	Instalatér, instalatérské práce	2251	25,9%	19,9%	19,6%	neodpracovali dva
6551E,H	Kuchař - číšník, práce ve společném stravování	7187	25,2%	20,6%	19,3%	roky).
Celkem E,H	Průměr	86130	23,7%	20,3%	18,3%	Míra N(1)
6552E,H	Kuchař, kuchařské práce	7388	23,3%	22,2%	19,7%	vychází z počtu
3356E,H	Truhlář, truhlářské práce	5717	22,8%	19,4%	17,2%	nezaměstnaných od
2368E,H	Automechanik, technické práce v autoservisu	9164	22,7%	22,3%	18,7%	minulého dubnového
2652E,H	Mechanik elektrotechnických zařízení	733	22,5%	12,9%	19,0%	šetření, které se
6952E,H	Kosmetička	1285	22,0%	24,4%	22,0%	poměřuje počtem
6351E,H	Technickoadministrativní pracovník, technickoadministrativní	2763	21,8%	20,8%	20,5%	absolventů za 1 rok.
2651E,H	Elektrikář, elektrotechnické práce	2624	20,4%	16,5%	14,9%	
2653E,H	Mechanik elektronických zařízení	962	20,0%	15,4%	16,1%	
2654E,H	Montér elektrorozvodných sítí	827	19,2%	16,2%	12,8%	
6951E,H	Kadeřník	3710	18,9%	21,0%	15,6%	
6652E,H	Aranžér, propagační práce	710	18,9%	20,4%	19,7%	
2657E,H	Autoelektrikář	1500	18,9%	16,0%	18,4%	
6651E,H	Prodáváč, obchodník, obchodní provoz	6621	18,8%	14,1%	15,1%	
4155E,H	Opravář zemědělských strojů, opravářské práce	2942	18,6%	18,7%	15,5%	
2954E,H	Cukrář, cukrovinkář, cukrářské práce	2720	17,7%	19,3%	17,0%	
6553E,H	Číšník, servírka	1848	17,0%	18,1%	13,9%	
3158E,H	Krejčí, krejčovské práce	2551	16,1%	16,4%	10,5%	

Dostatečně průkazné jsou však u kmenových oborů s většími počty absolventů. Pro upřesnění a objektivní obraz o míře nezaměstnanosti jsou v tabulce 7 (a v obdobných

tabulkách dále) uvedeny hodnoty počtu absolventů (součet za roky 2000 a 2001) a míry nezaměstnanosti pro kmenové obory s větším počtem absolventů. Počet těchto kmenových oborů je volen tak, aby zahrnovaly nejméně 85 % absolventů dané kategorie vzdělání.

Z tabulky jsou zřejmé **kmenové obory** s nejvyšší mírou nezaměstnanosti z pohledu dvou hodnot míry nezaměstnanosti: Míry N(1) a Míry N(2), podle které jsou kmenové obory sestupně seřazeny. Z pohledu Míry N(1) se zde navíc objevují údaje jak za duben 2002, tak i za duben 2001, což nám umožňuje udělat si obrázek o vývoji míry nezaměstnanosti jednotlivých kmenových oborů z časového hlediska. Podíváme-li se na datové sloupce – Míru N(1) a Míru N(2), vidíme, že u obou měř je jednoznačně na prvním místě kmenový obor Malíř-natěrač, naopak u ostatních kmenových oborů jsou hodnoty někdy i značně rozdílné. Podle Míry N(2) v současné době nejvyšší nezaměstnaností trpí kmenové obory: Malíř-natěrač, Zemědělec, Švadlena a Zedník. Podle ukazatele Míry N(1) potom v posledním roce k vyšším nadprůměrným hodnotám směřovaly obory Zemědělec, zemědělské práce; Švadlena, šití oděvů, prádla a rukavic; Zedník, kamnář, zednické práce, stavební práce; Zahradník, zahradnické práce a Kosmetička. Naopak při poměrně nízkých hodnotách většiny oborů se do oblasti pod průměrem dostal pouze obor Instalátér, instalatérské práce na hranici pak obor Zámečnické práce a údržba.

Nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti jsou patrné zejména u kmenových oborů: Krejčí, krejčovské práce; Číšník, servírka a Cukrář, cukrovinkář, cukrářské práce. O něco vyšší hodnoty potom dosahují Opravář zemědělských strojů, opravářské práce; Prodáváč, obchodník, obchodní provoz; Autoelektrikář; Aranžér, propagační práce a Kadeřník. Podle ukazatele Míry N(1) se situace u těchto kmenových oborů v posledním roce vyvíjela odlišným směrem, nejednalo se však o výraznější posuny.

5.2. Nezaměstnanost absolventů – vyučení s maturitou

V této kategorii vzdělání jsou zařazeni absolventi dvou vzdělávacích cest. Jednak jsou to absolventi studijních oborů SOU, což jsou 4leté obory středních odborných učilišť zakončené maturitní zkouškou (absolvent neobdrží výuční list, ale koncepce vzdělávání je taková, že podíl odborného výcviku je prakticky stejný jako ve 3letém učebním oboru – absolvent je tedy fakticky vyučen, připraven pro uplatnění v dělnickém povolání) a jednak to jsou absolventi, kteří se připravovali v nástavbovém studiu pro absolventy učebních oborů – kde získávají po vyučení maturitní vzdělání.

Průměrná míra nezaměstnanosti byla v dubnu 2000 u vyučených s maturitou 17,8 % a v září stoupla až na 35,1 %, do dubna 2001 klesla na hodnotu 19,0 %, do září 2001 opět vzrostla na 36,0 % a v dubnu 2002 dosáhla na duben velmi vysoké hodnoty 25,5 %. Je nutné upozornit, že tato dubnová hodnota je s velkou pravděpodobností poznamenána tím, že v roce 2001 vyšlo jen velmi málo absolventů nástavbového studia, což se (podobně jako u vyučených v roce 1999) mohlo projevit výrazným nárůstem míry nezaměstnanosti. Teprve skutečnost příštího roku může ukázat, zda šlo o odchylku tohoto typu nebo o problémy kategorie vyučených s maturitou.

Z hlediska míry nezaměstnanosti můžeme hovořit o jisté nestabilitě v uplatnění absolventů, protože jejich hodnoty míry nezaměstnanosti vykazují určitou nevyrovnanost. V průměrných hodnotách jsou srovnatelní s absolventy maturitních oborů SOŠ, výrazná je však vysoká hodnota míry nezaměstnanosti v září a pak prudký pokles této hodnoty v období do dubna následujícího roku, tj. u této hodnoty se projevuje největší kolísání mezi maximálními hodnotami v září a minimálními v dubnu.

Tabulka 8. Přehled o nezaměstnanosti vyučených s maturitou od září 1999 do dubna 2002

Vyučení s maturitou	celkem						technické-2,3						zemědělské-41					
	IX.99	IV.00	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.99	IV.00	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.99	IV.00	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02
Absolventů 1998+1999	48854	48 854					18 944	18 944					905	905				
Absolventů 1999+2000			32 177	32 177					11 031	11 031					567	567		
Absolventů 2000+2001					16 608	16 608					6 721	6 721					239	239
Nezaměstnaných absolv.	16005	8 674	11 291	6 108	5 983	4 234	6 779	3 911	4 257	2 308	2 585	1 853	504	252	342	154	137	88
Míra nezaměstnanosti	32,8%	17,8%	35,1%	19,0%	36,0%	25,5%	35,8%	20,6%	38,6%	20,9%	38,5%	27,6%	55,7%	27,8%	60,3%	27,2%	57,3%	36,8%
Podíl nezam.nad 6 měs.	20,4%	64,2%	33,8%	62,0%	43,9%	56,5%	28,5%	63,6%	42,0%	61,4%	37,8%	58,3%	16,7%	69,8%	36,8%	68,2%	56,9%	68,2%
Změna MN od minula (p.b.)		-15,0	17,3	-16,1	17,0	-10,5		-15,2	18,0	-17,7	17,6	-10,9		-27,9	32,5	-33,1	30,1	-20,5
Změna MN meziroční (p.b.)			2,3	1,2	0,9	6,5			2,8	0,3	-0,1	6,7		4,6	-0,6	-3	9,6	

Vyučení s maturitou	společenskovední-6,7					
kategorie L	IX.99	IV.00	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02
Absolventů 1998+1999	28 509	28 509				
Absolventů 1999+2000			20 295	20 295		
Absolventů 2000+2001					9389	9389
Nezaměstnaných absolv.	8 546	4 435	6 608	3 613	3099	2203
Míra nezaměstnanosti	30,0%	15,6%	32,6%	17,8%	33,0%	23,5%
Podíl nezam.nad 6 měs.	14,4%	64,3%	28,3%	62,1%	48,9%	54,6%
Změna MN od minula (p.b.)		-14,4	17,0	-14,8	15,2	-9,5
Změna MN meziroční (p.b.)			2,6	2,2	0,4	5,7

V členění na technické, zemědělské a společenskovední obory vzdělání je **nejnižší míra nezaměstnanosti v oblasti společenskovedních oborů (23,5 %)**, kde je rovněž soustředěn výrazně vyšší počet absolventů. Nejvyšší počty absolventů jsou ve skupinách oborů:

64 Podnikání v oborech

výhradně v nástavbových oborech "Podnikání v oborech ..." a Podnikání v technických povoláních

66 Obchod

v oboru Provoz obchodu

63 Ekonomika a administrativa

v oborech Technicko-hospodářská a správní činnost, Peněžní manipulát

65 Gastronomie, hotelnictví a turismus

v oboru Kuchař, Číšník-servírka

Výrazně **nejvyšší míru nezaměstnanosti** pak nacházíme v **oborech zemědělských (36,8 %)**, kde jde ovšem o poměrně malé počty absolventů a mezi pěti obory žádný není převažující.

V **technických oborech je míra nezaměstnanosti (27,6 %)** vyšší než ve společenskovedních a nižší než v zemědělských oborech. Největší počty absolventů se připravují ve skupinách:

26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika

v oboru Mechanik-elektronik, Mechanik silnoproudých zařízení

23 Strojírenství

v oborech Mechanik strojů a zařízení, Mechanik-seřizovač obráběcích strojů

33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů

v oborech Nábytkářství a Dřevařství

37 Doprava a spoje

v oboru Poštovní manipulát

31 Textilní výroba a oděvnictví

v oboru Oděvní výroba

Počet absolventů studijních oborů SOU v elektrotechnických oborech je velmi vysoký, protože náročnost elektrotechnických dělnických profesí vyžaduje přípravu na vyšší vzdělanostní úrovni než odpovídá vyučení.

Podrobnější údaje o situaci a vývoji nezaměstnanosti absolventů ve studijních oborech SOU (kategorie L) poskytuje celkový přehled uvedený v tabulce 9. V něm jsou za duben 2001 a duben 2002 z hlediska členění podle skupin oborů uvedeny následující skutečnosti:

➤ **údaje o jednotlivých skupinách oborů**

- počet nezaměstnaných
- míra nezaměstnanosti absolventů (všech evidovaných uchazečů o zaměstnání - absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva školní roky)
- počet disponibilních nezaměstnaných absolventů (tj. těch, kteří mohou ihned nastoupit do zaměstnání; nejsou zde ženy na mateřské dovolené, absolventi ve výkonu vojenské, náhradní vojenské služby, ve výkonu trestu apod.)
- míra nezaměstnanosti disponibilních absolventů (podíl disponibilních z celkového počtu absolventů)
- počet nezaměstnaných, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců
- podíl nezaměstnaných, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců z celkového počtu nezaměstnaných absolventů

➤ **pořadí skupin oborů podle počtu nezaměstnaných**

➤ **pořadí skupin oborů podle míry nezaměstnanosti**

Porovnáme-li míry nezaměstnanosti za duben 2001 a 2002, z následující tabulky 9 je patrné, že v průběhu tohoto období došlo k jejich nárůstu, a to ve všech skupinách oborů. Na prvních dvou místech s **nejvyšší mírou nezaměstnanosti** se v dubnu 2002 objevují málo početné skupiny oborů: 69 Osobní a provozní služby (118,8 %⁴) a 68 Právní a veřejnosprávní činnost (64,0 %). Zatímco u Právní a veřejnosprávní činnosti ke změně pořadí oproti dubnu 2001 nedošlo, pro skupinu oborů Osobních a provozních služeb znamenal uplynulý rok značný posun, respektive návrat na místa s vysokou mírou nezaměstnanosti. Třetí místo v dubnu 2002 zaujala v současné době jedna z početnějších skupin oborů 36 Stavebnictví (40,1 %). V kategorii dělnických povolání je skupina Stavebnictví dlouhodobě problematická a v posledních letech se velmi často objevuje na předních místech tohoto žebříčku.

Jako další v pořadí se objevují skupiny 41 Zemědělství a lesnictví (36,8 %) a 28 Technická chemie a chemie silikátů (36,6 %). Oproti dubnu 2001 si Zemědělství a lesnictví v dubnu 2002 polepšilo o jednu příčku, Technická chemie a chemie silikátů své pořadí nezměnila. Avšak stejně jako u všech ostatních skupin oborů i zde v průběhu minulého roku vzrostly obě míry nezaměstnanosti.

Skupina oborů 64 Podnikání v oborech, která byla předmětem kritiky zejména ze strany úřadů práce, ale i školských pracovníků, sice vykazuje naprosto největší počet nezaměstnaných (1 032 v dubnu 2002) v této kategorii (protože počet absolventů je velký – 4 315), ale míra nezaměstnanosti (23,9 %) je i při značném meziročním nárůstu stále podprůměrná. Je tedy zřejmé, že velké množství absolventů tohoto oboru (který poskytuje vyučeným v různých oborech ekonomickou přípravu vhodnou jako přípravu na podnikání) nachází uplatnění bez velkých problémů a výrazné direktivní omezování počtu žáků v tomto oboru nepovede ke snížení nezaměstnanosti absolventů.

⁴ Tento případ může být příkladem, jak případné nepřesnosti mohou výrazně ovlivnit míru nezaměstnanosti málo frekventované skupiny oborů. V této skupině a kategorii bylo celkem 32 absolventů, v téže skupině, v kategorii "vyučení" jich bylo téměř 6000. Pak stačí jen několik málo chyb při záznamu o vyučených a jejich mylné zařazení do kategorie L zcela změnit pravděpodobnou hodnotu míry nezaměstnanosti.

Tabulka 9. Počet nezaměstnaných a míra nezaměstnanosti vyučených s maturitou (studijní obory SOU a nástavbové obory pro absolventy 3letých UO, kategorie vzdělání KKOV je L) v dubnu 2001 a 2002

kategorie L	Stav - duben 2001		Stav - duben 2002				Stav - duben 2001		Stav - duben 2002	
	Počet	Míra nez.	Počet	Míra nez.	Disponibil	MN-Disp	Nad 6M	Podíl-6M	Nad 6M	Podíl-6M
Vyučení s MZ - CELKEM	6 108	19,0%	4 234	25,5%	3 535	21,3%	3 790	62,0%	2 394	56,5%
Technické obory	2 308	20,9%	1 853	27,6%	1 389	20,7%	1 417	61,4%	1 081	58,3%
21 Hornictví, hutn.a slév.	1	5,3%	4	21,1%	2	10,5%	1	100,0%	3	75,0%
23 Strojírenství a str.výr.	563	25,5%	379	30,9%	285	23,3%	343	60,9%	224	59,1%
26 Elektr.,telekom.a VT	830	22,6%	868	28,6%	564	18,6%	510	61,4%	533	61,4%
28 Tech.chemie a ch.sil.	41	23,7%	45	36,6%	42	34,1%	31	75,6%	26	57,8%
29 Potravinářství a p.ch.	42	13,7%	31	21,7%	30	21,0%	24	57,1%	17	54,8%
31 Text.výr.a oděvnictví	144	11,8%	99	19,0%	98	18,8%	63	43,8%	40	40,4%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	259	18,5%	146	22,6%	124	19,2%	166	64,1%	82	56,2%
34 Polygrafie a další	13	5,9%	14	10,4%	9	6,7%	8	61,5%	7	50,0%
36 Stavebnictví, g.a k.	292	31,1%	135	40,1%	123	36,5%	185	63,4%	71	52,6%
37 Doprava a spoje	115	13,2%	129	24,1%	110	20,5%	81	70,4%	76	58,9%
41 Zemědělství a lesn.	154	27,2%	88	36,8%	77	32,2%	105	68,2%	60	68,2%
Ekon. obchod a služby	3 613	17,8%	2 203	23,5%	1 997	21,3%	2 244	62,1%	1 203	54,6%
63 Ekonomika a adm.	549	20,0%	319	22,1%	311	21,5%	356	64,8%	184	57,7%
64 Podnikání v ob.	1 754	17,0%	1 032	23,9%	940	21,8%	1 140	65,0%	557	54,0%
65 Gastron.,hotel.a tur.	389	17,9%	308	24,8%	251	20,2%	232	59,6%	171	55,5%
66 Obchod	867	17,7%	488	20,9%	448	19,2%	486	56,1%	257	52,7%
68 Právní a veřejn.činn.	15	28,8%	16	64,0%	12	48,0%	8	53,3%	11	68,8%
69 Osobní a prov.sl.	29	21,0%	38	118,8%	33	103,1%	16	55,2%	23	60,5%
82 Umění a užité umění	30	10,6%	54	20,8%	37	14,3%	22	73,3%	36	66,7%

Vyučení s maturitou - pořadí podle počtu nezaměstnaných

Stav - duben 2001	Počet	Míra nez.	Stav - duben 2002	Počet	Míra nez.
Vyučení s MZ - CELKEM	6 108	19,0%	Vyučení s MZ - CELKEM	4 234	25,5%
64 Podnikání v ob.	1 754	17,0%	64 Podnikání v ob.	1 032	23,9%
66 Obchod	867	17,7%	26 Elektr.,telekom.a VT	868	28,6%
26 Elektr.,telekom.a VT	830	22,6%	66 Obchod	488	20,9%
23 Strojírenství a str.výr.	563	25,5%	23 Strojírenství a str.výr.	379	30,9%
63 Ekonomika a adm.	549	20,0%	63 Ekonomika a adm.	319	22,1%
65 Gastron.,hotel.a tur.	389	17,9%	65 Gastron.,hotel.a tur.	308	24,8%
36 Stavebnictví, g.a k.	292	31,1%	33 Zprac.dřeva a hud.n.	146	22,6%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	259	18,5%	36 Stavebnictví, g.a k.	135	40,1%
41 Zemědělství a lesn.	154	27,2%	37 Doprava a spoje	129	24,1%
31 Text.výr.a oděvnictví	144	11,8%	31 Text.výr.a oděvnictví	99	19,0%
37 Doprava a spoje	115	13,2%	41 Zemědělství a lesn.	88	36,8%
29 Potravinářství a p.ch.	42	13,7%	82 Umění a užité umění	54	20,8%
28 Tech.chemie a ch.sil.	41	23,7%	28 Tech.chemie a ch.sil.	45	36,6%
82 Umění a užité umění	30	10,6%	69 Osobní a prov.sl.	38	118,8%
69 Osobní a prov.sl.	29	21,0%	29 Potravinářství a p.ch.	31	21,7%
68 Právní a veřejn.činn.	15	28,8%	68 Právní a veřejn.činn.	16	64,0%
34 Polygrafie a další	13	5,9%	34 Polygrafie a další	14	10,4%
21 Hornictví, hutn.a slév.	1	5,3%	21 Hornictví, hutn.a slév.	4	21,1%

Vyučení s maturitou - pořadí podle míry nezaměstnanosti

Stav - duben 2001	Počet	Míra nez.	Stav - duben 2002	Počet	Míra nez.
Vyučení s MZ - CELKEM	6 108	19,0%	Vyučení s MZ - CELKEM	4 234	25,5%
36 Stavebnictví, g.a k.	292	31,1%	69 Osobní a prov.sl.	38	118,8%
68 Právní a veřejn.činn.	15	28,8%	68 Právní a veřejn.činn.	16	64,0%
41 Zemědělství a lesn.	154	27,2%	36 Stavebnictví, g.a k.	135	40,1%
23 Strojírenství a str.výr.	563	25,5%	41 Zemědělství a lesn.	88	36,8%
28 Tech.chemie a ch.sil.	41	23,7%	28 Tech.chemie a ch.sil.	45	36,6%
26 Elektr.,telekom.a VT	830	22,6%	23 Strojírenství a str.výr.	379	30,9%
69 Osobní a prov.sl.	29	21,0%	26 Elektr.,telekom.a VT	868	28,6%
63 Ekonomika a adm.	549	20,0%	65 Gastron.,hotel.a tur.	308	24,8%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	259	18,5%	37 Doprava a spoje	129	24,1%
65 Gastron.,hotel.a tur.	389	17,9%	64 Podnikání v ob.	1 032	23,9%
66 Obchod	867	17,7%	33 Zprac.dřeva a hud.n.	146	22,6%
64 Podnikání v ob.	1 754	17,0%	63 Ekonomika a adm.	319	22,1%
29 Potravinářství a p.ch.	42	13,7%	29 Potravinářství a p.ch.	31	21,7%
37 Doprava a spoje	115	13,2%	21 Hornictví, hutn.a slév.	4	21,1%
31 Text.výr.a oděvnictví	144	11,8%	66 Obchod	488	20,9%
82 Umění a užité umění	30	10,6%	82 Umění a užité umění	54	20,8%
34 Polygrafie a další	13	5,9%	31 Text.výr.a oděvnictví	99	19,0%
21 Hornictví, hutn.a slév.	1	5,3%	34 Polygrafie a další	14	10,4%

Nejnižší míry nezaměstnanosti dosahují skupiny oborů: 34 Polygrafie (10,4 %), 31 Textilní výroba a oděvnictví (19,0 %), 82 Umění a užité umění (20,8 %) a 66 Obchod (20,9 %). V případě Textilní výroby a oděvnictví a Obchodu se jedná o poměrně početné skupiny oborů (na rozdíl od Polygrafie a Umění a užité umění), u nichž při porovnávání dubna 2001 a 2002 došlo v obou případech k pozitivní změně postavení v žebříčku hodnot měř nezaměstnanosti, a to zejména díky nižšímu nárůstu tohoto ukazatele oproti ostatním skupinám oborů.

Z hlediska podílů absolventů, kteří jsou **evidováni na úřadech práce déle než 6 měsíců**, nejvyšší hodnoty nacházíme u skupiny 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (75,0 %), 68 Právní a veřejnosprávní činnost (68,8 %) a 41 Zemědělství a lesnictví (68,2 %). Zatímco u prvních dvou skupin oborů je nutno tyto hodnoty brát s určitou rezervou vzhledem k jejich nízké početnosti, v případě Zemědělství je již otázka nezaměstnanosti absolventů vzhledem k jejich vyšší četnosti o něco složitější. Šedesátiprocentní hranici překračují dále skupiny oborů: 82 Umění a užité umění (66,7 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika (61,4 %) a 69 Osobní a provozní služby (60,5 %). Rozdíl mezi nejvyšší dlouhodobou mírou nezaměstnanosti a průměrem činil v dubnu 2002 více než 18 p.b. Výrazně nejnižší hodnotu dlouhodobé míry nezaměstnanosti naopak dosahuje skupina oborů 31 Textilní výroba a oděvnictví (40,4 %), přičemž toto postavení bylo pro ni charakteristické i v dubnu 2001. Rozdíl mezi nejnižší hodnotou dlouhodobé míry nezaměstnanosti (skupiny oborů Textilní výroby a oděvnictví) a nejvyšší hodnotou (skupiny oborů Hornictví, hutnictví a slévárenství) dosahoval v dubnu 2002 necelých 35 p.b., rozdíl mezi nejnižší hodnotou a průměrem více než 16 p.b.

Podrobnější náhled do problematiky míry nezaměstnanosti učebních oborů nám umožní sledování údajů za jednotlivé kmenové obory uvedených v tabulce 10. Hodnoty ukazují velké rozdíly v míře nezaměstnanosti v jednotlivých kmenových oborech. Vzhledem k tomu, že získané údaje nejsou zatím dost přesné, nelze uvádět údaje o všech kmenových oborech. Dostatečně průkazné jsou však u kmenových oborů s většími počty absolventů. Pro upřesnění a objektivní obraz o míře nezaměstnanosti jsou v tabulce 10 (a v obdobných tabulkách dále) uvedeny hodnoty počtu absolventů (součet za roky 2000 a 2001) a míry nezaměstnanosti pro kmenové obory s větším počtem absolventů. Počet těchto kmenových oborů je volen tak, aby zahrnovaly nejméně 85 % absolventů dané kategorie vzdělání.

Tabulka 10. Přehled pořadí kmenových oborů podle míry nezaměstnanosti

Vyučení s maturitou - kategorie L		řazeno podle celkové míry N(2)			2001	Míra N(2)
		Abs00+01	Míra N(2)	Míra N(1)		
KKOV	KOBOR					
3644L	Stavební provoz	317	39,7%	20,0%	25,6%	představuje poměr
2642L	Silnoproudá elektrotechnika	222	33,8%	25,5%	27,3%	počtu nezaměstnaných
2343L	Strojírenská výroba	614	28,8%	71,4%	20,6%	absolventů a absolventů
2645L	Telekomunikace	232	28,0%	28,1%	13,5%	za poslední dva roky,
3341L	Dřevařství	278	26,6%	45,0%	24,4%	(protože jako
2643L	Elektronika	1691	25,8%	19,9%	24,4%	nezaměstnaní
2641L	Elektrotechnika	579	25,6%	31,5%	22,1%	absolventi jsou
Celkem L	Průměr	16608	25,4%	21,4%	19,2%	vykazování ti, kdo ještě
6541L	Gastronomie	1240	24,5%	20,8%	13,8%	neodpracovali dva
6441L	Podnikání v oborech	4269	24,1%	22,1%	20,4%	roky).
2345L	Servis a opravy strojů a zařízení	444	22,3%	12,1%	25,0%	Míra N(1)
6342L	Administrativa	1096	22,3%	16,1%	19,7%	vychází z počtu
6341L	Ekonomika a podnikání	286	22,0%	17,9%	19,1%	nezaměstnaných od
6641L	Provoz obchodu	2301	21,3%	28,4%	16,9%	minulého dubnového
3742L	Provoz, organizace a ekonomika pošt	372	21,2%	20,7%	9,4%	šetření, které se
3342L	Nábytkářství	368	19,6%	12,2%	17,5%	poměřuje počtem
8251L	Výtvarné a uměleckořemeslné práce	226	17,7%	17,0%	2,7%	absolventů za 1 rok.
3143L	Oděvnictví	520	17,1%	15,2%	6,6%	

Z tabulky jsou zřejmé **kmenové obory** s nejvyšší mírou nezaměstnanosti z pohledu dvou hodnot míry nezaměstnanosti: Míry N(1) a Míry N(2), podle které jsou kmenové obory sestupně seřazeny. Z pohledu Míry N(1) se zde navíc objevují údaje jak za duben 2002, tak i za duben 2001, což nám umožňuje udělat si obrázek o vývoji míry nezaměstnanosti jednotlivých kmenových oborů z časového hlediska. Nejprve je ovšem nutné upozornit na skutečnost, že vzhledem k absenci absolventů 4letých oborů SOU a nástavbových oborů 3letých UO jsou hodnoty Míry N(2) a Míry N(1) obtížněji porovnatelné, přičemž tato skutečnost nepříznivě ovlivňuje rovněž některé hodnoty obou těchto měř.

Podíváme-li se na datové sloupce – Míru N(1) a Míru N(2), vidíme, že u všech kmenových oborů jsou hodnoty rozdílné. Podle Míry N(2) v současné době nejvyšší nezaměstnaností trpí kmenové obory: Stavební provoz a Silnoproudá elektrotechnika. Podle ukazatele Míry N(1) potom v posledním roce k vyšším nadprůměrným hodnotám směřovaly obory Silnoproudá elektrotechnika, Strojírenská výroba, Telekomunikace, Dřevařství a Elektrotechnika. Naopak z nadprůměrných se do oblasti pod průměrem dostal pouze dosti početný obor Elektronika. Nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti jsou patrně zejména u kmenových oborů: Oděvnictví a Výtvarné a uměleckořemeslné práce. O něco vyšších hodnot potom dosahují Nábytkářství, Provoz, organizace a ekonomika pošt a Provoz obchodu. Nejfrekventovanější kmenový obor Podnikání v oborech (byl již zmíněn dříve) vykazuje i při nárůstu stále nízké hodnoty míry nezaměstnanosti stejně jako Provoz obchodu a Gastronomie.

5.3. Nezaměstnanost absolventů – studijní obory SOŠ

V roce 1999 absolvovalo 49 613, v roce 2000 pouze 11 267 a v roce 2001 opět poměrně vysoký počet - 45 537 absolventů studijních oborů SOŠ. Vezmeme-li v úvahu, že v roce 2000 se jednalo pouze o výjimečné období absence absolventů SOŠ (v důsledku zavedení povinné devítileté školní docházky v roce 1996), představuje tato skupina nejvíce absolventů ze všech kategorií středoškolského vzdělání. V základním porovnání středoškolských kategorií vzdělání z hlediska nezaměstnanosti je zřejmé dobré postavení této kategorie, což lze dokumentovat tím, že ačkoli je podíl absolventů na celkovém počtu absolventů nejvyšší, podíl na celkové nezaměstnanosti absolventů škol je v oblasti sekundárního vzdělávání nejnižší (v dubnu 2001 činila 15,9 %, v dubnu 2002 – 20,8 %).

Tabulka 11. Přehled o nezaměstnanosti maturantů SOŠ od září 1999 do dubna 2002

Studijní obory SOŠ	celkem						technické-2,3						zemědělské-4,1					
	IX.99	IV.00	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.99	IV.00	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.99	IV.00	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02
Absolventů 1998+1999	102 421	102 421					22 241	22 241					5 037	5 037				
Absolventů 1999+2000			60 880	60 880					13 373	13 373					2 821	2 821		
Absolventů 2000+2001					56 804	56 804					13 900	13 900					2 376	2 376
Nezaměstnaných absolv.	26 177	16 474	16 076	9 666	17 742	11 810	6 588	4 743	4 174	2 763	4 028	3 207	1 334	922	791	527	968	637
Míra nezaměstnanosti	25,6%	16,1%	26,4%	15,9%	31,2%	20,8%	29,6%	21,3%	31,2%	20,7%	29,0%	23,1%	26,5%	18,3%	28,0%	18,7%	40,7%	26,8%
Podíl nezam.nad 6 měs.	24,3%	59,5%	33,8%	55,9%	18,8%	56,2%	28,7%	57,0%	42,0%	52,9%	23,5%	55,2%	28,6%	57,9%	36,8%	58,3%	21,0%	56,0%
Změna MN od minula (p.b.)		-9,5	10,3	-10,5	15,3	-10,4		-8,3	9,9	-10,5	8,3	-5,9		-8,2	9,7	-9,3	22	-13,9
Změna MN meziroční (p.b.)			0,8	-0,2	4,8	4,9		1,6	-0,6	-2,2	2,4			1,5	0,4	12,7	8,1	

Studijní obory SOŠ	společenskovědní-6,7					
kategorie M	IX.99	IV.00	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02
Absolventů 1998+1999	63 571	63 571				
Absolventů 1999+2000			37 983	37 983		
Absolventů 2000+2001					34013	34013
Nezaměstnaných absolv.	16 592	9 951	10 206	5 812	11 388	7 195
Míra nezaměstnanosti	26,1%	15,7%	26,9%	15,3%	33,5%	21,2%
Podíl nezam.nad 6 měs.	22,9%	61,0%	28,4%	57,3%	16,9%	57,0%
Změna MN od minula (p.b.)		-10,4	11,2	-11,6	18,2	-12,3
Změna MN meziroční (p.b.)			0,8	-0,4	6,6	5,9

Z nejhrubšího členění oborů SOŠ podle jejich charakteru na technické, zemědělské a společenskovední je zřejmé, že nejvíce je absolventů **společenskovedních oborů**, přitom jejich **míra nezaměstnanosti je nejnižší (21,2 %)**. Ve sledovaných letech je jich téměř 2,5krát více než absolventů oborů technických a 14krát více než absolventů oborů zemědělských. Nejvíce absolventů společenských oborů se nachází ve skupinách oborů:

63 Ekonomika a administrativa

s naprosto převažujícím počtem absolventů v oboru Obchodní akademie

64 Podnikání v oborech

v oborech Management strojírenství a Management obchodu a služeb

65 Gastronomie, hotelnictví a turismus

v oboru Hotelnictví a turismus

Vysoký počet absolventů společenskovedních oborů samozřejmě ovlivňuje to, že jsou vysoké i počty absolventů, které evidují úřady práce jako uchazeče o zaměstnání. Neznamená to ovšem automaticky i nejvyšší míru nezaměstnanosti. Počet nezaměstnaných absolventů těchto oborů je sice největší, ale míra nezaměstnanosti je v porovnání s technickými a zemědělskými obory ve všech sledovaných obdobích nejnižší.

Nejvyšší míra nezaměstnanosti se tentokrát objevuje **u oborů zemědělských (26,8 %)**, které letos oproti předchozím rokům převýšily i míru nezaměstnanosti oborů technických. Výrazný meziroční nárůst ukazuje (spolu s hodnotami v jiných kategoriích vzdělání) rostoucí problémy absolventů zemědělských oborů při uplatnění na trhu práce.

V rámci **technických oborů míra nezaměstnanosti dosahovala (23,1 %)** v dubnu 2002 vyšší hodnoty než míra nezaměstnanosti společenskovedních a nižší než míra nezaměstnanosti zemědělských oborů. Nejvyšší počty absolventů se objevují ve skupinách oborů:

26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika v oborech

Elektrotechnika, Slaboproudá elektrotechnika, Elektronické a počítačové systémy

36 Stavebnictví

v oborech Stavebnictví - pozemní stavitelství, Pozemní stavitelství

23 Strojírenství a strojírenská výroba

v oborech Strojírenství a Silniční doprava-provoz a údržba vozidel

Za zmínku zajisté stojí i poměrně vysoký počet absolventů, který se objevuje ve skupině oborů **53 Zdravotnictví** a který svou hodnotou v dubnu 2002 převýšil nejpočetnější skupiny oborů technických a třetí nejpočetnější skupinu oborů společenskovedních (Gastronomie, hotelnictví a turismus), přitom míra nezaměstnanosti je jednoznačně **nejnižší vůbec (4,6 %)**. Podrobnější údaje o situaci a vývoji nezaměstnanosti absolventů ve studijních oborech SOŠ (kategorie M) poskytuje celkový přehled uvedený v tabulce 12. V něm jsou za duben 2001 a 2002 z hlediska členění podle skupin oborů uvedeny následující skutečnosti:

➤ **údaje o jednotlivých skupinách oborů**

- počet nezaměstnaných
- míra nezaměstnanosti absolventů (všech evidovaných uchazečů o zaměstnání - absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva školní roky)
- počet disponibilních nezaměstnaných absolventů
- míra nezaměstnanosti disponibilních absolventů
- počet nezaměstnaných, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců
- podíl nezaměstnaných, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců, z celkového počtu nezaměstnaných absolventů

➤ **pořadí skupin oborů podle počtu nezaměstnaných**

➤ **pořadí skupin oborů podle míry nezaměstnanosti**

Tabulka 12. Počet nezaměstnaných a míra nezaměstnanosti absolventů SOŠ (kategorie vzdělání KKOV je M) v dubnu 2001 a 2002

kategorie M	Stav - duben 2001		Stav - duben 2002				Stav - duben 2001		Stav - duben 2002	
	Počet	Míra nez.	Počet	Míra nez.	Disponibil	MN-Disp	Nad 6M	Podíl-6M	Nad 6M	Podíl-6M
SOŠ s MZ - CELKEM	9 666	15,9%	11 810	20,8%	9 972	17,6%	5406	55,9%	6 640	56,2%
16 Ekologie a ochr. ŽP	45	20,9%	79	27,1%	66	22,7%	25	55,6%	42	53,2%
Techn.obory	2 763	20,7%	3 207	23,1%	2 298	16,5%	1461	52,9%	1 771	55,2%
21 Hornictví, hutn.a slév.	51	33,1%	29	39,2%	20	27,0%	34	66,7%	26	89,7%
23 Strojírenství a str.výr.	556	21,9%	690	24,7%	447	16,0%	299	53,8%	417	60,4%
26 Elektr.,telekom.a VT	784	21,4%	940	21,9%	642	15,0%	410	52,3%	497	52,9%
28 Tech.chemie a ch.sil.	127	21,9%	137	27,7%	119	24,0%	72	56,7%	77	56,2%
29 Potravinářství a p.ch.	63	21,9%	52	22,0%	44	18,6%	34	54,0%	30	57,7%
31 Text.výr.a oděvnictví	155	16,2%	139	20,4%	138	20,2%	81	52,3%	65	46,8%
32 Kožed.a obuv.-plast	18	22,2%	21	22,1%	19	20,0%	12	66,7%	13	61,9%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	82	25,9%	75	30,6%	51	20,8%	58	70,7%	49	65,3%
34 Polygrafie a další	26	21,7%	37	22,3%	28	16,9%	12	46,2%	17	45,9%
36 Stavebnictví, g.a k.	697	18,4%	848	22,1%	597	15,5%	347	49,8%	444	52,4%
37 Doprava a spoje	182	33,3%	168	24,1%	139	20,0%	91	50,0%	92	54,8%
39 Spec.a interd.ob.	22	6,6%	71	25,3%	54	19,2%	11	50,0%	44	62,0%
41 Zemědělství a lesn.	527	18,7%	637	26,8%	531	22,3%	307	58,3%	357	56,0%
43 Veterinářství a v.p.	43	22,5%	41	23,7%	39	22,5%	27	62,8%	22	53,7%
53 Zdravotnictví	245	5,2%	230	5,2%	203	4,6%	115	46,9%	123	53,5%
Společ.ob.a služby	5 812	15,3%	7 195	21,2%	6 448	19,0%	3331	57,3%	4 099	57,0%
63 Ekonomika a adm.	2 627	14,2%	2 977	16,0%	2 686	14,4%	1434	54,6%	1 580	53,1%
64 Podnikání v oborech	1 376	14,6%	2 306	28,1%	2 013	24,6%	807	58,6%	1 399	60,7%
65 Gastron.,hotel.a tur.	464	14,3%	668	19,9%	583	17,3%	272	58,6%	338	50,6%
68 Právní a veřejn.činn.	200	24,2%	416	29,3%	366	25,7%	125	62,5%	293	70,4%
72 Public.,knihov.a inf.	22	13,4%	11	18,6%	11	18,6%	16	72,7%	6	54,5%
75 Pedag.,učitel.a soc.p.	160	14,9%	266	18,7%	257	18,1%	75	46,9%	170	63,9%
78 Obecně odborná př.	875	18,7%	499	60,4%	484	58,6%	562	64,2%	286	57,3%
82 Umění a užité umění	231	14,6%	352	22,0%	323	20,2%	140	60,6%	194	55,1%

SOŠ - pořadí podle počtu nezaměstnaných

Stav - duben 2001	Počet	Míra nez.	Stav - duben 2002	Počet	Míra nez.
SOŠ s MZ - CELKEM	9 666	15,9%	SOŠ s MZ - CELKEM	11 810	20,8%
63 Ekonomika a adm.	2 627	14,2%	63 Ekonomika a adm.	2 977	16,0%
64 Podnikání v oborech	1 376	14,6%	64 Podnikání v oborech	2 306	28,1%
78 Obecně odborná př.	875	18,7%	26 Elektr.,telekom.a VT	940	21,9%
26 Elektr.,telekom.a VT	784	21,4%	36 Stavebnictví, g.a k.	848	22,1%
36 Stavebnictví, g.a k.	697	18,4%	23 Strojírenství a str.výr.	690	24,7%
23 Strojírenství a str.výr.	556	21,9%	65 Gastron.,hotel.a tur.	668	19,9%
41 Zemědělství a lesn.	527	18,7%	41 Zemědělství a lesn.	637	26,8%
65 Gastron.,hotel.a tur.	464	14,3%	78 Obecně odborná př.	499	60,4%
53 Zdravotnictví	245	5,2%	68 Právní a veřejn.činn.	416	29,3%
82 Umění a užité umění	231	14,6%	82 Umění a užité umění	352	22,0%
68 Právní a veřejn.činn.	200	24,2%	75 Pedag.,učitel.a soc.p.	266	18,7%
37 Doprava a spoje	182	33,3%	53 Zdravotnictví	230	5,2%
75 Pedag.,učitel.a soc.p.	160	14,9%	37 Doprava a spoje	168	24,1%
31 Text.výr.a oděvnictví	155	16,2%	31 Text.výr.a oděvnictví	139	20,4%
28 Tech.chemie a ch.sil.	127	21,9%	28 Tech.chemie a ch.sil.	137	27,7%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	82	25,9%	16 Ekologie a ochr. ŽP	79	27,1%
29 Potravinářství a p.ch.	63	21,9%	33 Zprac.dřeva a hud.n.	75	30,6%
21 Hornictví, hutn.a slév.	51	33,1%	39 Spec.a interd.ob.	71	25,3%
16 Ekologie a ochr. ŽP	45	20,9%	29 Potravinářství a p.ch.	52	22,0%
43 Veterinářství a v.p.	43	22,5%	43 Veterinářství a v.p.	41	23,7%
34 Polygrafie a další	26	21,7%	34 Polygrafie a další	37	22,3%
39 Spec.a interd.ob.	22	6,6%	21 Hornictví, hutn.a slév.	29	39,2%
72 Public.,knihov.a inf.	22	13,4%	32 Kožed.a obuv.-plast	21	22,1%
32 Kožed.a obuv.-plast	18	22,2%	72 Public.,knihov.a inf.	11	18,6%

SOŠ - pořadí podle míry nezaměstnanosti

Stav - duben 2001	Počet	Míra nez.	Stav - duben 2002	Počet	Míra nez.
SOŠ s MZ - CELKEM	9 666	15,9%	SOŠ s MZ - CELKEM	11 810	20,8%
37 Doprava a spoje	182	33,3%	78 Obecně odborná př.	499	60,4%
21 Hornictví, hutn.a slév.	51	33,1%	21 Hornictví, hutn.a slév.	29	39,2%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	82	25,9%	33 Zprac.dřeva a hud.n.	75	30,6%
68 Právní a veřejn.činn.	200	24,2%	68 Právní a veřejn.činn.	416	29,3%
43 Veterinářství a v.p.	43	22,5%	64 Podnikání v oborech	2 306	28,1%
32 Kožed.a obuv.-plast	18	22,2%	28 Tech.chemie a ch.sil.	137	27,7%
23 Strojírenství a str.výr.	556	21,9%	16 Ekologie a ochr. ŽP	79	27,1%
29 Potravinářství a p.ch.	63	21,9%	41 Zemědělství a lesn.	637	26,8%
28 Tech.chemie a ch.sil.	127	21,9%	39 Spec.a interd.ob.	71	25,3%
34 Polygrafie a další	26	21,7%	23 Strojírenství a str.výr.	690	24,7%
26 Elektr.,telekom.a VT	784	21,4%	37 Doprava a spoje	168	24,1%
16 Ekologie a ochr. ŽP	45	20,9%	43 Veterinářství a v.p.	41	23,7%
41 Zemědělství a lesn.	527	18,7%	34 Polygrafie a další	37	22,3%
78 Obecně odborná př.	875	18,7%	32 Kožed.a obuv.-plast	21	22,1%
36 Stavebnictví, g.a k.	697	18,4%	36 Stavebnictví, g.a k.	848	22,1%
31 Text.výr.a oděvnictví	155	16,2%	29 Potravinářství a p.ch.	52	22,0%
75 Pedag.,učitel.a soc.p.	160	14,9%	82 Umění a užité umění	352	22,0%
82 Umění a užité umění	231	14,6%	26 Elektr.,telekom.a VT	940	21,9%
64 Podnikání v oborech	1 376	14,6%	31 Text.výr.a oděvnictví	139	20,4%
65 Gastron.,hotel.a tur.	464	14,3%	65 Gastron.,hotel.a tur.	668	19,9%
63 Ekonomika a adm.	2 627	14,2%	75 Pedag.,učitel.a soc.p.	266	18,7%
72 Public.,knihov.a inf.	22	13,4%	72 Public.,knihov.a inf.	11	18,6%
39 Spec.a interd.ob.	22	6,6%	63 Ekonomika a adm.	2 977	16,0%
53 Zdravotnictví	245	5,2%	53 Zdravotnictví	230	5,2%

Jak již bylo řečeno, **nejvyšší míry nezaměstnanosti** v letošním roce dosahují zemědělské obory, vysoké hodnoty však dosahují i některé skupiny oborů společenskovedních a technických. Na předním místě se s extrémně vysokou mírou nezaměstnanosti vyskytuje skupina 78 Obecně odborná příprava⁵ (60,4 %), oproti dubnu 2001 (jak je patrné z tabulky 12) zde došlo k razantnímu nárůstu. Na druhém a třetím místě (s vysokou, více než třicetiprocentní mírou nezaměstnanosti) byly zaznamenány skupiny: 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (39,2 %) a 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (30,6 %). Tyto skupiny mají poměrně málo absolventů, vysoké míry nezaměstnanosti však dosahují pravidelně. Na dalších místech se nalézají dvě skupiny společenskovedních oborů: 68 Právní a veřejnosprávní činnost (29,3 %) a 64 Podnikání v oborech (28,1 %). Zatímco v případě Práva a veřejnoprávní činnosti se vysoká míra nezaměstnanosti objevuje pravidelně, což avizuje obtížnou uplatnitelnost absolventů, v případě Podnikání v oborech se jedná o velmi atypickou situaci. Výše míry nezaměstnanosti z dubna 2002 je téměř o 14 p.b. vyšší než před rokem a vzhledem k tomu, že se jedná o druhou nejpočetnější skupinu absolventů SOŠ, situace je o to problematičtější.

Problém nestability skupin oborů s malými počty absolventů dokumentuje skupina 39 Speciální a interdisciplinární obory (25,3 %), což jsou převážně obory s kombinací elektrotechnického a strojírenského základu, které běžně figurují v dolní části žebříčku měr nezaměstnanosti. V současné době se tato skupina pohybuje zhruba na konci druhé poloviny tohoto žebříčku a její prudký nárůst od dubna 2001 do dubna 2002 je o necelých 19 p.b. Naopak určité zlepšení situace absolventů SOŠ dokumentuje posun skupiny 37 Doprava a spoje na nižší hodnotu míry nezaměstnanosti (24,1 %), tento posun však není natolik razantní, aby míra této nezaměstnanosti byla podprůměrná (20,8 %).

⁵ Zde však jde o určité doznívání problémů rodinné školy, samotní absolventi oborů Lyceum vykazují míru nezaměstnanosti nižší než 10 %.

Nejnižší míry nezaměstnanosti vykazuje tradičně skupina 53 Zdravotnictví (5,2 %). Dále to jsou společenskovědní obory, a to zejména na absolventy početná skupina 63 Ekonomika a administrativa (16,0 %), za kterou se v těsném závěsu nacházejí dvě méně početné skupiny: 66 Obchod (16,4 %) a 72 Publicistika, knihovnictví a informatika (18,6 %).

Z hlediska podílů absolventů, kteří jsou **vidováni na úřadech práce déle než 6 měsíců**, nejvyšší hodnoty nacházíme u skupiny 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (89,7 %) a 68 Právní a veřejnosprávní činnost (70,4 %). Šedesátiprocentní hranici překračují dále skupiny oborů: 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů, 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče, 39 Speciální a interdisciplinární obory, 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů, 64 Podnikání v oborech, 23 Strojírenství a strojírenská výroba. Z těchto skupin oborů lze za problematické označit zejména Podnikání v oborech a Strojírenství a strojírenskou výrobu, neboť jde o skupiny se značným počtem absolventů. Rozdíl mezi nejvyšší dlouhodobou mírou nezaměstnanosti a průměrem činil v dubnu 2002 více než 33 p.b. Výrazně nejnižších hodnot dlouhodobé míry nezaměstnanosti naopak dosahují skupiny oborů 34 Polygrafie (45,9 %) a 31 Textilní výroba a oděvnictví (46,8 %). Rozdíl mezi nejnižší hodnotou dlouhodobé míry nezaměstnanosti (skupiny oborů Polygrafie) a nejvyšší hodnotou (skupiny oborů Hornictví, hutnictví a slévárenství) dosahoval v dubnu 2002 téměř 44 p.b., rozdíl mezi nejnižší hodnotou a průměrem více než 10 p.b.

Nejpočetnější skupina absolventů SOŠ 63 Ekonomika a administrativa představuje zároveň nejpočetnější skupinu nezaměstnaných absolventů maturitních oborů evidovaných na úřadech práce. To však ještě neznamená, že jejich situace na trhu práce je závažná. Dokladem toho je její zařazení mezi skupiny s nízkou mírou nezaměstnanosti a nízkým podílem dlouhodobě nezaměstnaných, který nepřevyšuje průměrnou výši (56,2 %). Úřady práce často vnímají absolventy obchodních akademií jako problematickou skupinu, důvodem těchto úvah je především to, že vycházejí z již zmiňovaného vysokého počtu nezaměstnaných. Velké procento jich většinou nachází práci poměrně snadno a pokud jsou ostatní evidováni jako uchazeči o zaměstnání, tak jsou následně poměrně snadno absorbováni trhem práce.

Přesnější a detailnější přehled o situaci absolventů SOŠ na trhu práce v rámci jednotlivých kmenových oborů vzdělání (zejména společenskovědních a technických) podává následující tabulka 13, kde jsou uvedeny míry nezaměstnanosti [Míra N(2) a Míra N(1)] za duben 2002 pro kmenové obory s větším počtem absolventů. Počet těchto kmenových oborů je volen tak, aby zahrnovaly nejméně 85 % absolventů dané kategorie vzdělání.⁶

Z tabulky jsou zřejmé **kmenové obory** s nejvyšší mírou nezaměstnanosti z pohledu dvou hodnot míry nezaměstnanosti: Míry N(1) a Míry N(2), podle které jsou kmenové obory sestupně seřazeny. Nejprve je ovšem nutné upozornit na skutečnost, že vzhledem k absenci absolventů 4letých oborů SOŠ v roce 2000 jsou hodnoty Míry N(2) a Míry N(1) obtížněji porovnatelné.

⁶ Údaje týkající se Míry N(1) za duben 2001 nejsou uvedeny. Vzhledem k minimálnímu počtu absolventů SOŠ v roce 2000 nebyly stanoveny.

Tabulka 13. Přehled pořadí kmenových oborů podle míry nezaměstnanosti

Maturitní obory SOŠ - kategorie M		řazeno podle celkové míry N(2)			Míra N(2)
		Stav - duben 2002			
KKOV	KOBOR	Abs00+01	Míra N(2)	Míra N(1)	
4141M	Obecné zemědělství	1357	31,9%	21,1%	představuje poměr
6442M	Organizace a management v odvětví	7364	29,3%	22,2%	počtu
6843M	Veřejnosprávní činnost	1058	26,8%	24,2%	nezaměstnaných
3741M	Provoz, organizace a ekonomika dopravy	528	26,1%	17,3%	absolventů a
2341M	Strojírenství	1928	25,5%	15,5%	absolventů za
2641M	Elektrotechnika	1209	24,2%	18,3%	poslední dva roky,
7541M	Sociální činnost	648	23,5%	20,0%	(protože jako
2345M	Servis a opravy strojů a zařízení	871	23,1%	18,4%	nezaměstnaní
3641M	Pozemní stavitelství	1836	22,2%	19,9%	absolventi jsou
8241M	Výtvarná a uměleckořemeslná tvorba	1552	21,5%	18,3%	vykazováni ti, kdo
Celkem M	Průměr	56804	20,7%	15,2%	Míra N(1)
3143M	Oděvnictví	579	20,4%	15,7%	vychází z počtu
2647M	Výpočetní technika	1456	19,8%	13,8%	nezaměstnaných od
6542M	Hotelnictví a turismus	3364	19,8%	17,2%	minulého dubnového
2643M	Elektronika	966	18,8%	12,8%	šetření, které se
6443M	Ekonomika odvětví (oborů)	709	17,1%	14,4%	poměřuje počtem
6341M	Ekonomika a podnikání	18569	15,9%	12,1%	absolventů za 1 rok.
7531M	Předškolní a mimoškolní pedagogika	771	15,2%	9,9%	
5341M	Ošetrovatelství	3404	4,4%	3,1%	
5343M	Laborant ve zdravotnictví	612	3,8%	3,5%	

Podíváme-li se na datové sloupce – Míru N(1) a Míru N(2), vidíme, že u všech kmenových oborů jsou hodnoty rozdílné. Podle Míry N(2) v současné době nejvyšší nezaměstnaností trpí kmenové obory: Obecné zemědělství (31,9 %) a Organizace a management v odvětví (29,3 %). Tradiční a zřejmá je rovněž vysoká hodnota (více jak 25 %) míry nezaměstnanosti v kmenových oborech: Veřejnosprávní činnost, Provoz, organizace a ekonomika dopravy a Strojírenství. Znepokojivá je situace u kmenového oboru Elektrotechnika, kde se oproti minulému roku míra nezaměstnanosti opět zvýšila, a také u Výpočetní techniky, která se sice nachází pod průměrem, ale její hodnota je vysoká. Nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti jsou patrné zejména u kmenových oborů: Laborant ve zdravotnictví (3,8 %) a Ošetrovatelství (4,4 %). O více než 10 p.b. vyšší hodnoty potom dosahuje Předškolní a mimoškolní pedagogika a nejfrekventovanější kmenový obor Ekonomika a podnikání (v něm je začleněn obor Obchodní akademie).

5.4. Nezaměstnanost absolventů – studijní obory VOŠ

V roce 2000 absolvovalo na vyšších odborných školách 7 904 a v roce 2001 – 7 886 absolventů. Počet absolventů této kategorie vzdělání je zatím nízký, jeho mírné zvyšování však lze očekávat v průběhu příštích několika let. Z hlediska míry nezaměstnanosti můžeme hovořit o jisté stabilitě v uplatnění absolventů, protože vykazují určitou vyrovnanost hodnoty míry nezaměstnanosti. Průměrná míra nezaměstnanosti v dubnu 2000 činila 12,0 % a v září stoupla na 15,3 %, do dubna 2001 klesla na hodnotu 8,0 %, do září 2001 opět vzrostla na 15,6 % a v dubnu 2002 dosáhla 9,9 %. Je tedy patrné, že u tohoto ukazatele se projevuje nejmenší kolísání mezi maximálními hodnotami v září a minimálními v dubnu.

Tabulka 14. Přehled o nezaměstnanosti absolventů VOŠ od září 1999 do dubna 2002

Studijní obory VOS	celkem						technické-2,3						zdravotnické-5					
	IX.99	IV.00	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.99	IV.00	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.99	IV.00	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02
Absolventů 1998+1999	9 571	9 571					924	924					1 714	1 714				
Absolventů 1999+2000			14 481	14 481					1 396	1 396					3 170	3 170		
Absolventů 2000+2001					15 790	15 790					1 507	1 507					3 658	3 658
Nezaměstnaných absolv.	1 689	1 144	2 222	1 153	2 467	1 561	229	213	297	226	340	317	140	46	238	71	276	104
Míra nezaměstnanosti	17,6%	12,0%	15,3%	8,0%	15,6%	9,9%	24,8%	23,1%	21,3%	16,2%	22,6%	21,0%	8,2%	2,7%	7,5%	2,2%	7,5%	2,8%
Podíl nezam. nad 6 měs.	12,3%	45,7%	18,8%	48,8%	18,4%	47,9%	15,7%	46,9%	32,7%	50,0%	31,8%	50,2%	2,1%	47,8%	3,4%	49,3%	7,6%	50,0%
Změna MN od minula (p.b.)		-5,6	3,3	-7,3	7,6	-5,7		-1,7	-1,8	-5,1	6,4	-1,6		-5,5	4,8	-5,3	5,3	-4,7
Změna MN meziroční (p.b.)			-2,3	-4	0,3	1,9			-3,5	-6,9	1,3	4,8		-0,7	-0,5	0	0,6	

Studijní obory VOS	společenskovední-6,7					
kategorie N	IX.99	IV.00	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02
Absolventů 1998+1999	5 735	5 735				
Absolventů 1999+2000			8 096	8 096		
Absolventů 2000+2001					8 773	8 773
Nezaměstnaných absolv.	1 161	742	1 440	703	1 568	920
Míra nezaměstnanosti	20,2%	12,9%	17,8%	8,7%	17,9%	10,5%
Podíl nezam. nad 6 měs.	12,7%	46,1%	18,2%	49,6%	15,9%	46,5%
Změna MN od minula (p.b.)		-7,3	4,9	-9,1	9,2	-7,4
Změna MN meziroční (p.b.)			-2,4	-4,2	0,1	1,8

Z nejhrubšího členění oborů VOŠ podle jejich charakteru na technické, zemědělské, zdravotnické a společenskovední je zřejmé, že nejvíce je absolventů **společenskovedních oborů**, přičemž jejich **míra nezaměstnanosti patří k nejnižším (10,5 %)**. Nejvíce absolventů společenskovedních oborů se nachází ve skupinách:

- 63 Ekonomika a administrativa
 - v oborech Finance a řízení, Firemní management a Bankovníctví
- 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče
 - v oborech Sociální práce a Pedagogika specifických činností ve volném čase
- 82 Umění a užité umění (včetně konzervatoří)
 - v oborech Organizace a Dramatické umění a moderování
- 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus
 - v oborech Cestovní ruch, Řízení hotelnictví a turistických služeb, Gastronomické služby cestovního ruchu

Výrazně **nejvyšší míru nezaměstnanosti** nacházíme v oborech **technických (21,0 %)**. Vzhledem k nízkému počtu absolventů, kterých je zhruba 6krát méně než absolventů VOŠ společenskovedních oborů, se opět potvrzuje, že ne vždy nízký počet absolventů znamená i jejich nízkou nezaměstnanost. Největší počty absolventů technických oborů se připravují ve skupinách:

- 26 Elektrotechnika
 - v oborech Užité počítačů, Aplikace výpočetní techniky a Počítačové systémy
- 23 Strojírenství
 - v oborech Strojírenství a Diagnostika silničních vozidel

Zemědělské obory dosahují zhruba stejné hodnoty **míry nezaměstnanosti (20,7 %)** jako obory technické, i zde jsou však počty absolventů nízké.

Další velmi početnou skupinu VOŠ tvoří **obory zdravotnické**. Počet absolventů v této kategorii vzdělání (druhý nejvyšší za skupinou oborů 63 Ekonomika a administrativa) početně nejvíce ovlivnily obory: Diplomovaný fyzioterapeut, Diplomovaná všeobecná sestra a Diplomovaná dětská sestra. Podobně jako na sekundární úrovni měly i zde nejnižší počty nezaměstnaných absolventů i **míru nezaměstnanosti (2,8 %)** právě tyto obory.

Podrobnější údaje o situaci a vývoji nezaměstnanosti absolventů ve studijních oborech VOŠ (kategorie N) poskytuje celkový přehled uvedený v tabulce 15. V něm jsou za duben 2001 a 2002 z hlediska členění podle skupin oborů uvedeny následující skutečnosti:

- **údaje o jednotlivých skupinách oborů**
 - počet nezaměstnaných
 - míra nezaměstnanosti absolventů (všech evidovaných uchazečů o zaměstnání - absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva školní roky)
 - počet disponibilních nezaměstnaných absolventů (podrobněji viz kap. 5.1)
 - míra nezaměstnanosti disponibilních absolventů
 - počet nezaměstnaných, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců
 - podíl nezaměstnaných, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců, z celkového počtu nezaměstnaných absolventů
- **pořadí skupin oborů podle počtu nezaměstnaných**
- **pořadí skupin oborů podle míry nezaměstnanosti**

Tabulka 15. Počet nezaměstnaných a míra nezaměstnanosti absolventů VOŠ (kategorie vzdělání KKOV je N) v dubnu 2001, 2002

kategorie N	Stav - duben 2001		Stav - duben 2002				Stav - duben 2001		Stav - duben 2002	
	Počet	Míra nez.	Počet	Míra nez.	Disponibil	MN-Disp	Nad 6M	Podíl-6M	Nad 6M	Podíl-6M
VOŠ - CELKEM	1 153	8,0%	1 561	9,9%	1 278	8,1%	563	48,8%	748	47,9%
16 Ekologie a ochr. ŽP	21	12,8%	27	15,9%	25	14,7%	10	47,6%	13	48,1%
Techn.obory	226	16,2%	317	21,0%	188	12,5%	113	50,0%	159	50,2%
23 Strojírenství a str.výr.	44	21,3%	73	27,5%	39	14,7%	13	29,5%	31	42,5%
26 Elektr.,telekom.a VT	102	14,8%	143	19,1%	83	11,1%	65	63,7%	85	59,4%
29 Potravinářství a p.ch.	17	16,8%	22	19,8%	21	18,9%	4	23,5%	7	31,8%
33 Zprac.dřevo a hud.n.	6	10,3%	6	9,7%	4	6,5%	6	100,0%	4	66,7%
36 Stavebnictví, g.a k.	37	23,3%	41	23,7%	21	12,1%	19	51,4%	18	43,9%
37 Doprava a spoje	9	10,3%	6	24,0%	5	20,0%	2	22,2%	4	66,7%
39 Spec.a interd.ob.	3	4,3%	10	14,1%	1	1,4%	1	33,3%	8	80,0%
41 Zemědělství a lesn.	69	17,2%	101	20,7%	82	16,8%	25	36,2%	44	43,6%
53 Zdravotnictví	71	2,2%	104	2,8%	84	2,3%	35	49,3%	52	50,0%
Společ.ob.a služby	703	8,7%	920	10,5%	819	9,3%	349	49,6%	428	46,5%
63 Ekonomika a adm.	342	9,0%	458	12,4%	399	10,8%	162	47,4%	201	43,9%
64 Podnikání v ob.	63	11,1%	68	9,3%	51	7,0%	21	33,3%	28	41,2%
65 Gastron.,hotel.a tur.	53	5,7%	101	9,1%	93	8,4%	29	54,7%	48	47,5%
66 Obchod	25	14,4%	28	15,8%	28	15,8%	3	12,0%	4	14,3%
68 Právní a veřejn.činn.	77	11,1%	123	13,1%	112	12,0%	52	67,5%	84	68,3%
72 Public.,knihov.a inf.	25	10,6%	25	7,3%	25	7,3%	4	16,0%	2	8,0%
75 Pedagog.,učitel.a soc.p.	112	6,7%	108	6,2%	103	6,0%	75	67,0%	56	51,9%
82 Umění a užité umění	63	5,0%	84	7,0%	72	6,0%	31	49,2%	49	58,3%

VOŠ - pořadí podle počtu nezaměstnaných

Stav - duben 2001	Počet	Míra nez.	Stav - duben 2002	Počet	Míra nez.
VOŠ - CELKEM	1 153	8,0%	VOŠ - CELKEM	1 561	9,9%
63 Ekonomika a adm.	342	9,0%	63 Ekonomika a adm.	458	12,4%
75 Pedag., učitel.a soc.p.	112	6,7%	26 Elektr.,telekom.a VT	143	19,1%
26 Elektr.,telekom.a VT	102	14,8%	68 Právní a veřejn.činn.	123	13,1%
68 Právní a veřejn.činn.	77	11,1%	75 Pedag., učitel.a soc.p.	108	6,2%
53 Zdravotnictví	71	2,2%	53 Zdravotnictví	104	2,8%
41 Zemědělství a lesn.	69	17,2%	41 Zemědělství a lesn.	101	20,7%
64 Podnikání v ob.	63	11,1%	65 Gastron.,hotel.a tur.	101	9,1%
82 Umění a užité umění	63	5,0%	82 Umění a užité umění	84	7,0%
65 Gastron.,hotel.a tur.	53	5,7%	23 Strojírnoství a str.výr.	73	27,5%
23 Strojírnoství a str.výr.	44	21,3%	64 Podnikání v ob.	68	9,3%
36 Stavebnictví, g.a k.	37	23,3%	36 Stavebnictví, g.a k.	41	23,7%
66 Obchod	25	14,4%	66 Obchod	28	15,8%
72 Public.,knihov.a inf.	25	10,6%	16 Ekologie a ochr. ŽP	27	15,9%
16 Ekologie a ochr. ŽP	21	12,8%	72 Public.,knihov.a inf.	25	7,3%
29 Potravinářství a p.ch.	17	16,8%	29 Potravinářství a p.ch.	22	19,8%
37 Doprava a spoje	9	10,3%	39 Spec.a interd.ob.	10	14,1%
33 Zprac.dřevo a hud.n.	6	10,3%	33 Zprac.dřevo a hud.n.	6	9,7%
39 Spec.a interd.ob.	3	4,3%	37 Doprava a spoje	6	24,0%

VOŠ - pořadí podle míry nezaměstnanosti

Stav - duben 2001	Počet	Míra nez.	Stav - duben 2002	Počet	Míra nez.
VOŠ - CELKEM	1 153	8,0%	VOŠ - CELKEM	1 561	9,9%
36 Stavebnictví, g.a k.	37	23,3%	23 Strojírnoství a str.výr.	73	27,5%
23 Strojírnoství a str.výr.	44	21,3%	37 Doprava a spoje	6	24,0%
41 Zemědělství a lesn.	69	17,2%	36 Stavebnictví, g.a k.	41	23,7%
29 Potravinářství a p.ch.	17	16,8%	41 Zemědělství a lesn.	101	20,7%
26 Elektr.,telekom.a VT	102	14,8%	29 Potravinářství a p.ch.	22	19,8%
66 Obchod	25	14,4%	26 Elektr.,telekom.a VT	143	19,1%
16 Ekologie a ochr. ŽP	21	12,8%	16 Ekologie a ochr. ŽP	27	15,9%
68 Právní a veřejn.činn.	77	11,1%	66 Obchod	28	15,8%
64 Podnikání v ob.	63	11,1%	39 Spec.a interd.ob.	10	14,1%
72 Public.,knihov.a inf.	25	10,6%	68 Právní a veřejn.činn.	123	13,1%
33 Zprac.dřevo a hud.n.	6	10,3%	63 Ekonomika a adm.	458	12,4%
37 Doprava a spoje	9	10,3%	82 Umění a užité umění	84	7,0%
63 Ekonomika a adm.	342	9,0%	33 Zprac.dřevo a hud.n.	6	9,7%
75 Pedag., učitel.a soc.p.	112	6,7%	64 Podnikání v ob.	68	9,3%
65 Gastron.,hotel.a tur.	53	5,7%	65 Gastron.,hotel.a tur.	101	9,1%
82 Umění a užité umění	63	5,0%	72 Public.,knihov.a inf.	25	7,3%
39 Spec.a interd.ob.	3	4,3%	75 Pedag., učitel.a soc.p.	108	6,2%
53 Zdravotnictví	71	2,2%	53 Zdravotnictví	104	2,8%

Vycházíme-li z tabulky 15, hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů VOŠ se v meziročním srovnání dubnových hodnot zvýšily téměř u všech skupin oborů a průměrná míra nezaměstnanosti vzrostla o necelé 2 p.b. Situace se zhoršila zejména u velmi málo početné skupiny oborů 37 Doprava a spoje, ve které došlo k razantnímu nárůstu z 10,3 % na 24,0 %. Tato skupina oborů je typickým příkladem nízké stability skupin oborů s malými počty absolventů. Vedle Dopravy a spojů se situace zhoršila také u skupiny oborů 39 Speciální a interdisciplinární obory, ve které jsou převážně obory s kombinací elektrotechnického a strojírenského základu, kde došlo ke zvýšení ze 4,3 % na 14,1 %, což posunulo tuto skupinu v žebříčku hodnot měř nezaměstnanosti ze spodní části do první poloviny. Naopak určité zlepšení v nezaměstnanosti absolventů VOŠ dokumentuje posun skupin 64 Podnikání v oborech a 72 Publicistika, knihovnictví a informatika na nižší hodnoty míry nezaměstnanosti (9,3 % a 7,3 %), které byly dokonce nižší než-li průměr (9,9 %).

Nejvyšší míry nezaměstnanosti v letošním roce dosahují skupiny oborů 23 Strojírnoství a strojírenská výroba (27,5 %), 37 Doprava a spoje (24,0 %), 36 Stavebnictví (23,7 %) a 41 Zemědělství a lesnictví (20,7 %). Jedná se tedy o obory technického a zemědělského zaměření, k nimž se netradičně připojuje již výše zmiňovaná skupina Doprava

a spoje. Ostatní skupiny oborů mají poměrně málo absolventů, s vysokou mírou nezaměstnanosti se však vyskytují pravidelně.

Nejnižší míry nezaměstnanosti tradičně vykazují společenskovědní obory a obory zdravotnické. Výrazně nízkou mírou nezaměstnanosti má především skupina 53 Zdravotnictví (2,8 %), za ní s určitým odstupem figurují na absolventy početné skupiny: 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (6,2 %), 82 Umění a užité umění (7,0 %) a 72 Publicistika, knihovnictví a informatika (7,3 %). Hranici 9 %, ale zároveň podprůměrnou hodnotu míry nezaměstnanosti dosahují: 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus, 64 Podnikání v oborech a 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů.

Při hodnocení jednotlivých skupin oborů je třeba vzít v úvahu nejen vývoj míry nezaměstnanosti, ale i to, do jaké míry jsou jejich absolventi ohroženi tím, že budou **evidováni na úřadech práce déle než 6 měsíců**. Absolventi VOŠ jsou dlouhodobou nezaměstnaností ohroženi v mnohem menším měřítku než absolventi jiných kategorií vzdělání, i tak však podíl dlouhodobě nezaměstnaných absolventů VOŠ dosahuje 47,9 %. Situace je z tohoto hlediska srovnatelná ve zdravotnických, společenskovědních i technických oborech (pohybuje se mezi 46,5 a 51,2 %). Příznivější je situace absolventů zemědělských oborů (v tomto směru se VOŠ výrazně odlišují od ostatních kategorií vzdělání), přestože u nich byla naměřena čtvrtá nejvyšší míra nezaměstnanosti (a ve srovnání s dubnem 2001 došlo ještě k jejímu mírnému nárůstu), podíl dlouhodobě nezaměstnaných představuje 43,6 %. Vysoká míra nezaměstnanosti tedy ještě nemusí znamenat vysokou dlouhodobou nezaměstnanost a naopak i při nízké míře nezaměstnanosti se mohou v dlouhodobém horizontu vyskytovat vážné problémy s hledáním pracovního uplatnění.

Přesnější a detailnější přehled o situaci absolventů VOŠ na trhu práce v rámci jednotlivých kmenových oborů vzdělání (zejména společenskovědních a zdravotnických) podává následující tabulka 16, kde jsou uvedeny míry nezaměstnanosti [Míra N(2) a Míra N(1)] za duben 2001 a 2002 pro kmenové obory s větším počtem absolventů. Počet těchto kmenových oborů je volen tak, aby zahrnovaly nejméně 85 % absolventů dané kategorie vzdělání.

Tabulka 16. Přehled pořadí kmenových oborů podle míry nezaměstnanosti

VOŠ - kategorie N		řazeno podle celkové míry N(2)			2001	Míra N(2)
		Stav - duben 2002				
KKOV	KOBOR	Abs00+01	Míra N(2)	Míra N(1)	Míra N(1)	
4131N	Zemědělství	416	22,4%	30,7%	22,5%	představuje poměr
2631N	Výpočetní technika a informační technologie	637	19,5%	24,9%	17,7%	počtu nezaměstnaných
8241N	Výtvarná a uměleckořemeslná tvorba	213	16,0%	21,6%	14,7%	absolventů a absolventů
6843N	Veřejnosprávní činnost	290	15,5%	15,9%	23,6%	za poslední dva roky,
6341N	Ekonomika a podnikání	2381	13,8%	19,4%	11,6%	(protože jako
6841N	Obecně právní činnost	602	11,6%	16,2%	8,0%	nezaměstnaní
7241N	Informační služby, knihovnictví	258	10,5%	13,9%	14,0%	absolventi jsou
6343N	Finančnictví a bankovnictví	1321	10,0%	13,7%	8,4%	vykazování ti, kdo ještě
Celkem N	Průměr	15790	9,9%	12,9%	9,5%	neodpracovali dva
6431N	Management firem	733	9,7%	11,6%	14,8%	roky).
6542N	Hotelnictví a turismus	999	8,3%	8,5%	6,5%	Míra N(1)
5345N	Specializace ve zdravotnictví	321	7,8%	12,0%	10,2%	vychází z počtu
7541N	Sociální činnost	1169	6,7%	7,0%	8,3%	nezaměstnaných od
7532N	Sociální práce a sociální pedagogika	332	6,6%	5,1%	6,6%	minulého dubnového
5344N	Technik ve zdravotnictví	248	5,6%	8,1%	5,3%	šetření, které se
7531N	Předškolní a mimoškolní pedagogika	230	4,3%	4,3%	3,5%	poměřuje počtem
8244N	Hudba	558	2,9%	3,3%	2,2%	absolventů za 1 rok.
5341N	Ošetrovatelství	2258	2,2%	3,1%	1,6%	
5342N	Rehabilitace	831	1,9%	2,8%	1,6%	

Z tabulky 16 jsou zřejmé **kmenové obory** s nejvyšší mírou nezaměstnanosti z pohledu dvou hodnot míry nezaměstnanosti: Míry N(1) a Míry N(2), podle které jsou kmenové obory

sestupně seřazeny. Z pohledu Míry N(1) se zde navíc objevují údaje jak za duben 2002, tak i za duben 2001, což nám umožňuje udělat si obrázek o vývoji míry nezaměstnanosti jednotlivých kmenových oborů z časového hlediska. Podíváme-li se na datové sloupce – Míru N(1) a Míru N(2), vidíme, že u všech kmenových oborů jsou hodnoty rozdílné. Zajímavé je především téměř totožné sestupné pořadí kmenových oborů u obou měř nezaměstnanosti. Podle Míry N(2) dosahují v současné době nejnižší míry nezaměstnanosti zejména kmenové obory: Rehabilitace, Ošetrovatelství, Hudba a Předškolní a mimoškolní pedagogika. Nejvyšší hodnoty tohoto ukazatele se objevují v oborech: Zemědělství, Výpočetní technika a informační technologie a Výtvarná a uměleckořemeslná tvorba. Zatímco pozici skupiny oborů 41 Zemědělství a lesnictví s nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti zřejmě částečně ovlivňuje obor Zemědělství, vliv Výpočetní techniky a informační technologie na oborovou skupinu 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika je výrazný. Naopak kmenový obor Výtvarná a uměleckořemeslná tvorba neovlivňuje výsledné pořadí své oborové skupiny vůbec, neboť se jedná o obor těch skupin, které nemají nejvyšší míru nezaměstnanosti a jejichž absolventi nemají problémy s dlouhodobou nezaměstnaností.

Ve skupině 23 Strojírenství, která působí problematicky z hlediska celku skupin oborů, není v tabulce 16 zastoupen žádný kmenový obor. Je to proto, že se celkově jedná o malé počty absolventů a při rozdělení na kmenové obory nejsou příslušné strojírenské kmenové obory do výběru, který pokrývá 85 % absolventů, zahrnuty. Stav v nejpočetnější skupině absolventů 63 Ekonomika a administrativa nejvíce ovlivňují kmenové obory Ekonomika a podnikání a Finančnictví a bankovníctví, které mají vyšší než průměrnou míru nezaměstnanosti.

5.5. Nezaměstnanost absolventů – studijní obory VŠ

Přestože tato publikace je zaměřena zejména na analýzu uplatnění absolventů středoškolského vzdělání na trhu práce, neznamená to, že bychom se neměli zmínit několika větami o kategorii vzdělání vysokoškolského. V roce 2001 absolvovalo na vysokých školách v prezenčním (denním) studiu celkem 25 298 absolventů (v roce 2000 – 24 393 absolventů), ze kterých 5 835 tvořili absolventi bakalářské úrovně vzdělání (kategorie R), 19 281 magisterské a navazující magisterské úrovně (kategorie T) a 182 absolventů doktorského studia (kategorie V). **Největší část absolventů** (více než polovina) **ukončuje své studium ve společenskovědních oborech**, zejména ve skupinách:

62 Ekonomie

(téměř polovina ze všech absolventů společenskovědních oborů)

75 Pedagogika, učitelství

(více než čtvrtina z absolventů společenskovědních oborů)

68 Právní a veřejnosprávní činnost

(téměř desetina z absolventů společenskovědních oborů)

Druhou nejvýznamnější skupinu tvoří absolventi technických oborů (necelá čtvrtina), především ve skupinách:

23 Strojírenství

26 Elektrotechnika

36 Stavebnictví, geodézie

V každé z těchto skupin absolvuje zhruba necelá čtvrtina ze všech absolventů technických oborů. Všechny ostatní skupiny už jsou zastoupeny podstatně méně.

Podrobnější údaje o situaci a vývoji nezaměstnanosti absolventů ve studijních oborech VŠ (kategorie R,T,V) poskytuje celkový přehled uvedený v tabulce 17. V něm jsou za duben 2001 a 2002 z hlediska členění podle skupin oborů uvedeny následující skutečnosti:

- **údaje o jednotlivých skupinách oborů**
 - počet nezaměstnaných
 - míra nezaměstnanosti absolventů (všech evidovaných uchazečů o zaměstnání - absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva školní roky)
 - počet disponibilních nezaměstnaných absolventů (podrobněji viz kap. 5.1)
 - míra nezaměstnanosti disponibilních absolventů
 - počet nezaměstnaných, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců
 - podíl nezaměstnaných, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců, z celkového počtu nezaměstnaných absolventů
- **pořadí skupin oborů podle počtu nezaměstnaných**
- **pořadí skupin oborů podle míry nezaměstnanosti**

Tabulka 17. Počet nezaměstnaných a míra nezaměstnanosti absolventů VŠ (kategorie vzdělání KKOJ ve R,T,V) v dubnu 2001, 2002

kategorie R+T+V	Stav - duben 2001		Stav - duben 2002				Stav - duben 2001		Stav - duben 2002	
	Počet	Míra nez.	Počet	Míra nez.	Disponibil	MIN-Disp	Nad 6M	Podíl-6M	Nad 6M	Podíl-6M
VS - CELKEM	2435	5,1%	3121	6,3%	2242	4,5%	1246	51,2%	1554	49,8%
1 Přírodní vědy a nauky	135	4,6%	202	6,1%	146	4,4%	77	57,0%	93	46,0%
11 Matematické obory	21	6,9%	37	10,4%	30	8,5%	13	61,9%	20	54,1%
12 Geologické obory	8	8,0%	10	9,9%	9	8,9%	4	50,0%	4	40,0%
13 Geografické obory	18	6,3%	25	7,5%	19	5,7%	10	55,6%	13	52,0%
14 Chemické obory	21	5,8%	13	3,1%	10	2,4%	13	61,9%	4	30,8%
15 Biologické obory	25	6,4%	39	5,4%	30	4,2%	11	44,0%	12	30,8%
16 Ekologie a ochrana ŽP	36	14,3%	20	8,0%	17	6,8%	21	58,3%	8	40,0%
17 Fyzikální obory	6	3,4%	8	3,7%	4	1,9%	5	83,3%	5	62,5%
18 Informatické obory	*	*	50	5,5%	27	3,0%	*	*	27	54,0%
2,3 Technické vědy a nauky	809	7,0%	1041	8,7%	574	4,8%	453	56,0%	599	57,5%
21 Hornictví, hom.geol., hutn	59	11,6%	83	16,5%	68	13,5%	40	67,8%	52	62,7%
23 Strojírenství, stroj.výroba	188	6,6%	252	8,8%	124	4,3%	114	60,6%	159	63,1%
26 Elektrotech.,telekom.a VT	183	7,0%	262	9,4%	133	4,8%	105	57,4%	158	60,3%
28 Tech.chemie,chemie silik.	31	3,4%	59	5,4%	33	3,0%	17	54,8%	34	57,6%
29 Potravinářství,potr.chem.	22	6,6%	26	6,8%	19	5,0%	15	68,2%	15	57,7%
31 Text.výroba a oděvnictví	31	8,4%	40	10,7%	36	9,7%	11	35,5%	13	32,5%
33 Zprac.dřeva,vyr.hud.nást.	18	14,0%	28	19,0%	13	8,8%	12	66,7%	16	57,1%
34 Polygr.zprac.papíru,film	1	11,1%	1	5,9%	0	0,0%	1	100,0%	1	100,0%
35 Architektura	23	4,9%	25	5,1%	18	3,7%	5	21,7%	7	28,0%
36 Staveb., geodézie,kartografie	141	6,2%	154	7,1%	72	3,3%	63	44,7%	79	51,3%
37 Oprava a spoje	53	10,8%	71	16,2%	42	9,6%	26	49,1%	37	52,1%
39 Spec.,interdiscipl.obory	59	9,0%	40	6,0%	16	2,4%	44	74,6%	28	70,0%
4 Zeměd.lesn. a veter.vědy	217	11,0%	252	12,2%	182	8,8%	117	53,9%	163	64,7%
41 Zemědělství a lesnictví	205	11,7%	235	12,5%	168	9,0%	109	53,2%	147	62,6%
43 Veterinář.,vet.prevence	12	5,5%	17	8,7%	14	7,2%	8	66,7%	16	94,1%
5 Zdravotnictví, lékař. a farm.vědy	85	2,6%	96	2,9%	78	2,4%	43	50,6%	42	43,8%
51 Lékařské vědy	55	2,9%	58	3,2%	45	2,5%	25	45,5%	17	29,3%
52 Farmaceutické vědy	1	0,2%	4	0,8%	3	0,6%	1	100,0%	4	100,0%
53 Zdravotnictví	29	3,5%	34	3,4%	30	3,0%	17	58,6%	21	61,8%
6,7 Společ.vědy, nauky a služby	1125	4,2%	1451	5,3%	1191	4,3%	522	46,4%	619	42,7%
61 Filozofie, teologie	64	5,1%	87	6,2%	78	5,5%	29	45,3%	36	41,4%
62 Ekonomie	579	4,4%	774	5,8%	632	4,7%	258	44,6%	312	40,3%
67 Sociální vědy	25	2,7%	47	4,6%	44	4,3%	6	24,0%	21	44,7%
68 Právo.práv.,veřejnosp.čin	69	2,6%	68	2,5%	43	1,6%	44	63,8%	38	55,9%
71 Obory z oblasti historie	36	10,3%	43	11,8%	39	10,7%	18	50,0%	22	51,2%
72 Public.,knihov.,informat.	11	3,8%	10	3,4%	10	3,4%	6	54,5%	6	60,0%
73 Filologické vědy	31	3,2%	47	4,8%	46	4,7%	13	41,9%	16	34,0%
74 Těl.kult.,tělových.,sport	21	5,5%	41	10,2%	33	8,2%	12	57,1%	14	34,1%
75 Pedagog.,učit.,soc.péče	263	3,9%	317	4,7%	250	3,7%	130	49,4%	148	46,7%
77 Obory z obl.psychologie	26	11,6%	17	5,8%	16	5,4%	6	23,1%	6	35,3%
8 Vědy a nauky o kultuře, umění	50	4,4%	56	4,1%	52	3,8%	34	68,0%	27	48,2%
81 Teorie a dějiny umění	13	6,1%	8	3,3%	8	3,3%	8	61,5%	3	37,5%
82 Umění a užité umění	37	4,0%	48	4,3%	44	4,0%	26	70,3%	24	50,0%

* data nebyla k dispozici

VŠ - pořadí podle počtu nezaměstnaných

Stav - duben 2001	Počet	Míra nez.	Stav - duben 2002	Počet	Míra nez.
VS - CELKEM	2435	5,1%	VS - CELKEM	3121	6,3%
62 Ekonomie	579	4,4%	62 Ekonomie	774	5,8%
75 Pedagog., učitel., soc. péče	263	3,9%	75 Pedagog., učitel., soc. péče	317	4,7%
41 Zemědělství a lesnictví	205	11,7%	26 Elektrotech., telekom. a VT	262	9,4%
23 Strojírenství, stroj. výroba	188	6,6%	23 Strojírenství, stroj. výroba	252	8,8%
26 Elektrotech., telekom. a VT	183	7,0%	41 Zemědělství a lesnictví	235	12,5%
36 Staveb., geodézie, kartografie	141	6,2%	36 Staveb., geodézie, kartografie	154	7,1%
68 Právo, práv., veřejnosp. čin	69	2,6%	61 Filozofie, teologie	87	6,2%
61 Filozofie, teologie	64	5,1%	21 Hornictví, horn. geol., hutn	83	16,5%
21 Hornictví, horn. geol., hutn	59	11,6%	37 Doprava a spoje	71	16,2%
39 Spec., interdiscipl. obory	59	9,0%	68 Právo, práv., veřejnosp. čin	68	2,5%
51 Lékařské vědy	55	2,9%	28 Tech. chemie, chemie silik.	59	5,4%
37 Doprava a spoje	53	10,8%	51 Lékařské vědy	58	3,2%
82 Umění a užité umění	37	4,0%	18 Informatické obory	50	5,5%
16 Ekologie a ochrana ŽP	36	14,3%	82 Umění a užité umění	48	4,3%
71 Obory z oblasti historie	36	10,3%	67 Sociální vědy	47	4,6%
28 Tech. chemie, chemie silik.	31	3,4%	73 Filologické vědy	47	4,8%
31 Text. výroba a oděvnictví	31	8,4%	71 Obory z oblasti historie	43	11,8%
73 Filologické vědy	31	3,2%	74 Těl. kult., tělových., sport	41	10,2%
53 Zdravotnictví	29	3,5%	31 Text. výroba a oděvnictví	40	10,7%
77 Obory z obl. psychologie	26	11,6%	39 Spec., interdiscipl. obory	40	6,0%
15 Biologické obory	25	6,4%	15 Biologické obory	39	5,4%
67 Sociální vědy	25	2,7%	11 Matematické obory	37	10,4%
35 Architektura	23	4,9%	53 Zdravotnictví	34	3,4%
29 Potravinářství, potr. chem.	22	6,6%	33 Zprac. dřeva, výr. hud. nást.	28	19,0%
11 Matematické obory	21	6,9%	29 Potravinářství, potr. chem.	26	6,8%
14 Chemické obory	21	5,8%	13 Geografické obory	25	7,5%
74 Těl. kult., tělových., sport	21	5,5%	35 Architektura	25	5,1%
13 Geografické obory	18	6,3%	16 Ekologie a ochrana ŽP	20	8,0%
33 Zprac. dřeva, výr. hud. nást.	18	14,0%	43 Veterinář., vet. prevence	17	8,7%
81 Teorie a dějiny umění	13	6,1%	77 Obory z obl. psychologie	17	5,8%
43 Veterinář., vet. prevence	12	5,5%	14 Chemické obory	13	3,1%
72 Public., knihov., informat.	11	3,8%	12 Geologické obory	10	9,9%
12 Geologické obory	8	8,0%	72 Public., knihov., informat.	10	3,4%
17 Fyzikální obory	6	3,4%	17 Fyzikální obory	8	3,7%
34 Polygr., zprac. papíru, film	1	11,1%	81 Teorie a dějiny umění	8	3,3%
52 Farmaceutické vědy	1	0,2%	52 Farmaceutické vědy	4	0,8%
18 Informatické obory	*	*	34 Polygr., zprac. papíru, film	1	5,9%

* data nebyla k dispozici

VŠ - pořadí podle míry nezaměstnanosti

Stav - duben 2001	Počet	Míra nez.	Stav - duben 2002	Počet	Míra nez.
VS - CELKEM	2435	5,1%	VS - CELKEM	3121	6,3%
16 Ekologie a ochrana ŽP	36	14,3%	33 Zprac. dřeva, výr. hud. nást.	28	19,0%
33 Zprac. dřeva, výr. hud. nást.	18	14,0%	21 Hornictví, horn. geol., hutn	83	16,5%
41 Zemědělství a lesnictví	205	11,7%	37 Doprava a spoje	71	16,2%
21 Hornictví, horn. geol., hutn	59	11,6%	41 Zemědělství a lesnictví	235	12,5%
77 Obory z obl. psychologie	26	11,6%	71 Obory z oblasti historie	43	11,8%
34 Polygr., zprac. papíru, film	1	11,1%	31 Text. výroba a oděvnictví	40	10,7%
37 Doprava a spoje	53	10,8%	11 Matematické obory	37	10,4%
71 Obory z oblasti historie	36	10,3%	74 Těl. kult., tělových., sport	41	10,2%
39 Spec., interdiscipl. obory	59	9,0%	12 Geologické obory	10	9,9%
31 Text. výroba a oděvnictví	31	8,4%	26 Elektrotech., telekom. a VT	262	9,4%
12 Geologické obory	8	8,0%	23 Strojírenství, stroj. výroba	252	8,8%
26 Elektrotech., telekom. a VT	183	7,0%	43 Veterinář., vet. prevence	17	8,7%
11 Matematické obory	21	6,9%	16 Ekologie a ochrana ŽP	20	8,0%
29 Potravinářství, potr. chem.	22	6,6%	13 Geografické obory	25	7,5%
23 Strojírenství, stroj. výroba	188	6,6%	36 Staveb., geodézie, kartografie	154	7,1%
15 Biologické obory	25	6,4%	29 Potravinářství, potr. chem.	26	6,8%
13 Geografické obory	18	6,3%	61 Filozofie, teologie	87	6,2%
36 Staveb., geodézie, kartografie	141	6,2%	39 Spec., interdiscipl. obory	40	6,0%
81 Teorie a dějiny umění	13	6,1%	34 Polygr., zprac. papíru, film	1	5,9%
14 Chemické obory	21	5,8%	77 Obory z obl. psychologie	17	5,8%
74 Těl. kult., tělových., sport	21	5,5%	62 Ekonomie	774	5,8%
43 Veterinář., vet. prevence	12	5,5%	18 Informatické obory	50	5,5%
61 Filozofie, teologie	64	5,1%	15 Biologické obory	39	5,4%
35 Architektura	23	4,9%	28 Tech. chemie, chemie silik.	59	5,4%
62 Ekonomie	579	4,4%	35 Architektura	25	5,1%
82 Umění a užité umění	37	4,0%	73 Filologické vědy	47	4,8%
75 Pedagog., učitel., soc. péče	263	3,9%	75 Pedagog., učitel., soc. péče	317	4,7%
72 Public., knihov., informat.	11	3,8%	67 Sociální vědy	47	4,6%
53 Zdravotnictví	29	3,5%	82 Umění a užité umění	48	4,3%
17 Fyzikální obory	6	3,4%	17 Fyzikální obory	8	3,7%
28 Tech. chemie, chemie silik.	31	3,4%	53 Zdravotnictví	34	3,4%
73 Filologické vědy	31	3,2%	72 Public., knihov., informat.	10	3,4%
51 Lékařské vědy	55	2,9%	81 Teorie a dějiny umění	8	3,3%
67 Sociální vědy	25	2,7%	51 Lékařské vědy	58	3,2%
68 Právo, práv., veřejnosp. čin	69	2,6%	14 Chemické obory	13	3,1%
52 Farmaceutické vědy	1	0,2%	68 Právo, práv., veřejnosp. čin	68	2,5%
18 Informatické obory	*	*	52 Farmaceutické vědy	4	0,8%

* data nebyla k dispozici

Vezmeme-li v úvahu početnější skupiny oborů z tabulky 17 (neuvažujeme pro tuto chvíli umělecké a veterinární obory s nízkým počtem absolventů), jsou **nejnižší počty nezaměstnaných absolventů i nejnižší míra nezaměstnanosti** (podobně jako u nižších úrovní vzdělání) **u zdravotnických oborů**. Nejvyšší počet nezaměstnaných absolventů je ze skupiny společenskovedních oborů, ale vzhledem k vysokému celkovému počtu absolventů v této skupině oborů je jejich míra nezaměstnanosti (5,3 %) pod průměrem (6,3 %).

Absolventi technických oborů jsou druhou nejpočetnější skupinou nezaměstnaných a zároveň mají vysokou – nadprůměrnou – míru nezaměstnanosti (8,7 %), která vykazuje i nejvyšší nárůst proti minulému dubnu. Nejvyšší míru nezaměstnanosti (12,2 %) nacházíme u absolventů zemědělských oborů, i když absolutně se nejedná o vysoké počty nezaměstnaných.

Podrobněji je možné situaci absolventů vysokoškolských oborů studovat z celkového přehledu uvedeného v tabulce 17. **Průměrná míra nezaměstnanosti** u absolventů vysokoškolských oborů byla v dubnu 2001 5,1 % a do dubna letošního roku mírně vzrostla na 6,3 %. Znamená to, že oproti roku 2001 došlo i zde ke zvýšení míry nezaměstnanosti, stejně jako v ostatních kategoriích vzdělání s výjimkou vyučených. Mezi skupiny s **nejvyšší mírou nezaměstnanosti** patří skupiny oborů: 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (19,0 %), 21 Hornictví a hutnictví (16,5 %) a 37 Doprava a spoje (16,2 %). Zatímco Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů se opakovaně vyskytuje mezi prvními třemi v pořadí podle hodnoty míry nezaměstnanosti, skupiny Hornictví a hutnictví a Doprava a spoje se díky nízké stabilitě míry nezaměstnanosti v tomto pořadí objevují jednou za čas. V posledních letech se v první čtveřici rovněž vyskytuje skupina 41 Zemědělství a lesnictví.

Jak bylo uvedeno v úvodu, je potřebné brát v úvahu možné nepřesnosti hodnot, posílené ještě neznalostí počtů absolventů, které se neuvádějí za školní rok, ale za rok kalendářní. Proto je nutno hodnoty u skupin oborů s malými počty nezaměstnaných vnímat pouze orientačně a spíše se soustředit na průměrné pořadí v obou dvou obdobích.

Z **nejpočetnějších oborů** se jak skupina 62 Ekonomie (5,8 %), tak skupina 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (4,7 %) drží na srovnatelných místech žebříčku s relativně nízkou – podprůměrnou – mírou nezaměstnanosti. Další nejpočetnější skupiny jsou obory technické, konkrétně: 23 Strojírenství a strojírenská výroba (8,8 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (9,4 %) a 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (7,1 %), které všechny vykazovaly nadprůměrnou hodnotu míry nezaměstnanosti. Poslední skupinou s vysokým počtem absolventů je skupina 68 Právní a veřejnosprávní činnost, která ovšem jako jediná z těchto početných skupin vykazuje zlepšení v meziročním srovnání duben 2001 (2,6 %) a duben 2002 (2,5 %) a v posledních letech má míru nezaměstnanosti nižší než průměr (6,3 %).

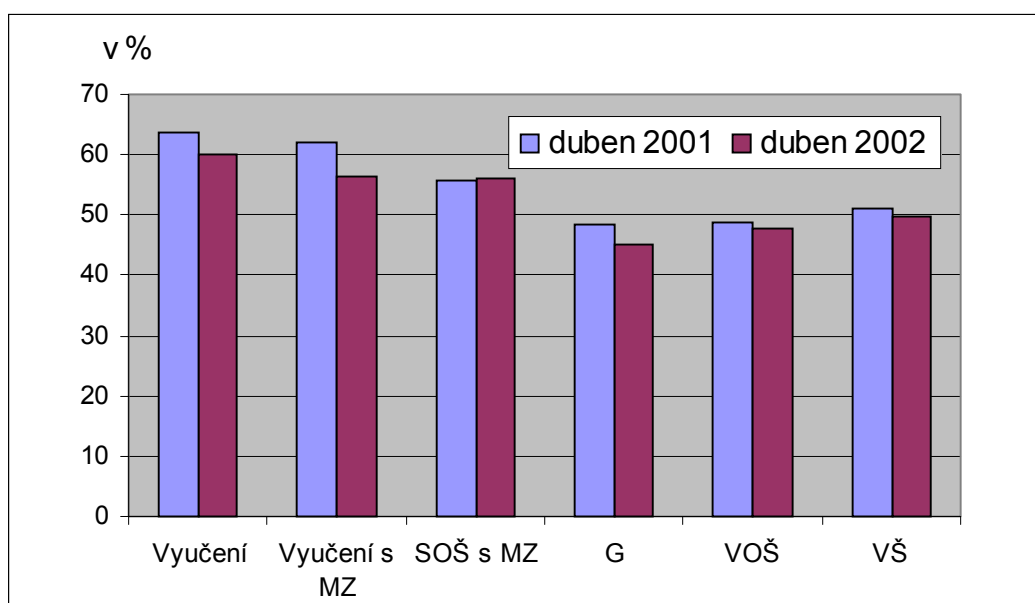
Podrobnější hodnocení pro jednotlivé obory vzdělání není pro vysokoškolské obory možné provést dostatečně věrohodně, protože není možné korektně zpracovat získaná data. Důvodem je hlavně neukončená revize KKO V pro obory vysokých škol.

6. Dlouhodobá nezaměstnanost absolventů škol

Nezaměstnanost patří k průvodním jevům tržní ekonomiky. Nebezpečná je ze sociálního a politického pohledu především nezaměstnanost dlouhodobá. V zemích s vysokou nezaměstnaností a především s výrazným podílem dlouhodobě nezaměstnaných (zejména mladých lidí) může docházet k projevům sociální nespokojenosti, vzrůstají projevy nevíry v demokratický systém. Dlouhodobá nezaměstnanost s sebou nese několik negativních průvodních jevů:

- značné finanční náklady sociálního zabezpečení dlouhodobě nezaměstnaných,
- ekonomické ztráty (jednotlivců i společnosti) v důsledku nezaměstnanosti,
- psychologický dopad – nezaměstnaní se cítí jako osobnosti, které začínají být vylučovány ze společnosti v důsledku vyřazení z trhu práce nebo tím, že jim vstup na tento trh není vůbec umožněn - to se týká zejména absolventů škol.

Obrázek 4: Podíl dlouhodobě nezaměstnaných absolventů v dubnu 2001 a 2002 (v % ze všech nezaměstnaných absolventů dané kategorie vzdělání)

Vývoj podílu dlouhodobé nezaměstnanosti na celkové nezaměstnanosti absolventů v letech 2001 a 2002 je patrný z následujícího obrázku. Z grafu je zřejmá tendence snižování podílu dlouhodobě nezaměstnaných absolventů u všech kategorií vzdělávání. Výjimku tvoří pouze absolventi SOŠ s maturitou, u kterých je v roce 2002 zaznamenán nárůst podílu dlouhodobě nezaměstnaných (pouze o 0,3 p.b.). V dubnu 2001 bylo evidováno na úřadech práce 5 406 nezaměstnaných absolventů SOŠ s maturitou, kteří jsou nezaměstnaní déle než šest měsíců, o rok později se jedná o 6 640 evidovaných.

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných absolventů středních škol se v roce 2002 pohybuje v rozmezí 45 až 60 %, pokles podílu této kategorie dlouhodobě nezaměstnaných absolventů se oproti roku 2001 pohybuje v rozmezí 3,4 až 5,5 p.b. Nejmenší podíl a současně i nejnižší pokles je zaznamenán u absolventů gymnázií. Ke zlepšení situace dochází také v případě absolventů vyšších odborných a vysokých škol. U absolventů VOŠ můžeme zaznamenat pokles podílu o 0,9 p.b. a u vysokoškolských absolventů o 1,4 p.b.

Tabulka 18. Počty dlouhodobě nezaměstnaných absolventů škol v dubnu 2001 a 2002

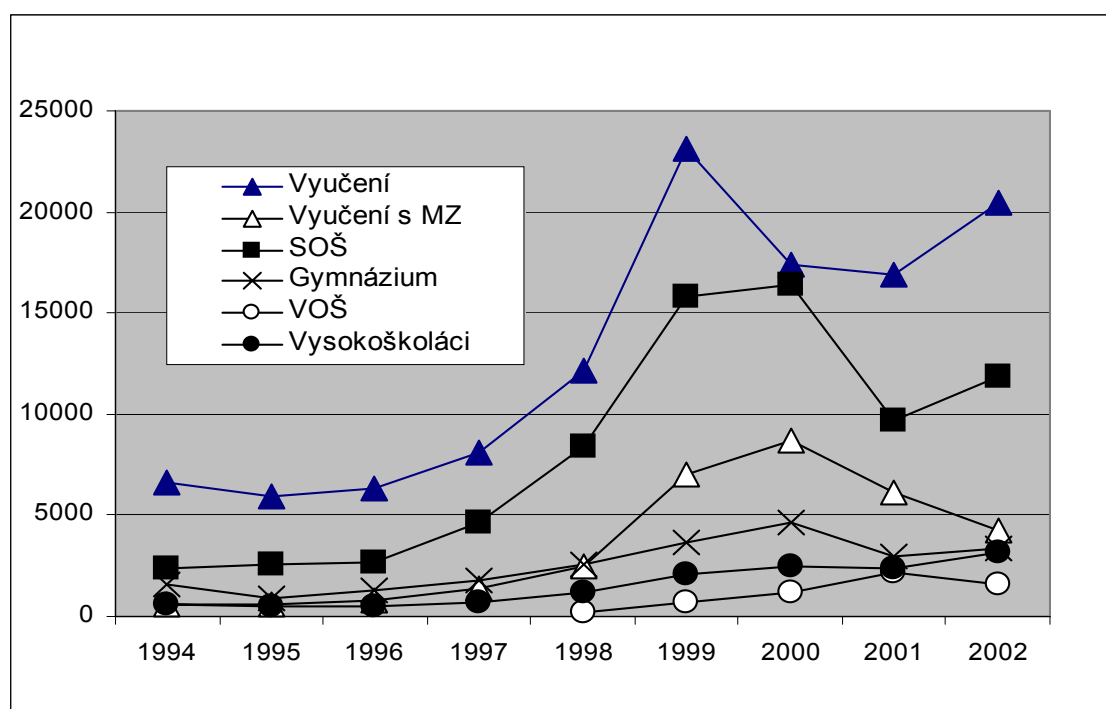
	Vyučení	Vyučení s MZ	SOŠ s MZ	G	VOS	VS
2001	10812	3790	5406	1424	563	1246
2002	12270	2394	6640	1498	748	1554
Změna	11,9%	-58,3%	18,6%	4,9%	24,7%	19,8%

Z hlediska počtu dlouhodobě nezaměstnaných absolventů je nejvyrovnanější situace u absolventů gymnázií. V rámci ostatních kategorií vzdělání se počet nezaměstnaných déle než šest měsíců zvýšil v intervalu 11,9 až 24,9 p.b. K jedinému a poměrně vysokému poklesu došlo u vyučených, kde se jejich počet snížil více než o jednu třetinu. V dubnu 2001 bylo evidováno na úřadech práce déle než šest měsíců 3 790 uchazečů o práci, o rok později 2 394. Možné příčiny tohoto poklesu jsou zmíněny v podkapitole 5.1.

7. Nezaměstnanost absolventů škol v dlouhodobém vývoji

Nezaměstnanost absolventů je dlouhodobě sledována úřady práce a MPSV vždy v září a dubnu příslušného roku. Údaje MPSV jsou uváděny v absolutních počtech nezaměstnaných absolventů ve smyslu jejich definice absolventa (viz kap. 1 a 2). Hodnoty ze září jsou vždy vyšší, protože dojde ke kumulaci nezaměstnaných absolventů, dubnové hodnoty představují určitý rovnovážný stav, kdy došlo k absorpci absolventů trhem práce. **Počty nezaměstnaných absolventů souvisí nejen s celkovou nezaměstnaností, ale i s počtem absolventů, kteří opouštějí školský systém. Tato skutečnost se projevuje velmi výrazně v údajích let 2000 - 2002, kdy došlo k výraznému ovlivnění vývoje tím, že v roce 1999 vyšel omezený počet absolventů vyučených v 3letých učebních oborech a v roce 2000 vyšel omezený počet maturantů, v roce 2001 omezený počet absolventů nástavbového studia (vliv zavedení**

Obrázek 5: Vývoj počtu nezaměstnaných absolventů v dubnu (1994 – 2002)

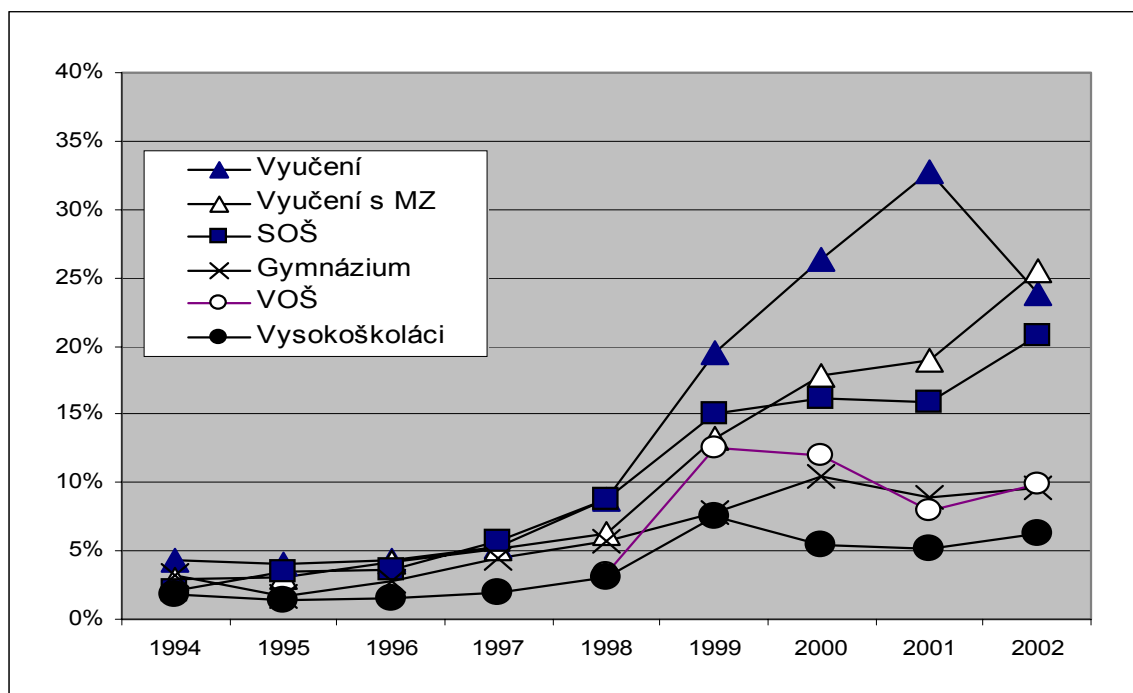
Tabulka 19. Počet nezaměstnaných absolventů v měsíci dubnu příslušného roku

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Vyučení	6655	5926	6338	8072	12124	23142	17425	16933	20470
Vyučení s MZ	562	553	763	1350	2497	6967	8671	6108	4234
SOŠ	2392	2564	2706	4625	8439	15781	16439	9666	11810
Gymnázium	1593	845	1240	1740	2552	3669	4629	2940	3327
VOŠ					224	733	1144	2222	1561
Vysokoškoláci	557	447	503	693	1195	2114	2519	2392	3121

povinné devítileté školní docházky). V příštím roce - dubnu 2003 - bude míra nezaměstnanosti počítána na základě počtu absolventů 2001 a 2002, které již budou od poklesu počtu absolventů očištěny, což povede i k lepší vypovídací schopnosti míry nezaměstnanosti. V následujícím grafu a tabulce je uveden vývoj počtu nezaměstnaných absolventů v letech 1994 až 2002 vždy podle dubnových šetření.

Vliv proměnlivosti počtu absolventů na vyjádření jejich nezaměstnanosti je možno odstranit **vyjádřením míry nezaměstnanosti** (lze hovořit přesněji i o míře neúspěšnosti) absolventů. Míra nezaměstnanosti přispívá nejen ke zvýšení přesnosti (je propočítávána z dvouletých průměrů počtu absolventů), ale umožňuje i porovnávat nezaměstnanost absolventů různých kategorií vzdělání i různých skupin oborů vzdělání. V následujícím grafu jsou uvedeny hodnoty míry nezaměstnanosti v období od roku 1994 do 2002, a to v dubnových termínech pro hlavní kategorie vzdělání.

Obrázek 6: Vývoj míry nezaměstnanosti absolventů v dubnu (1994 – 2002)

Ve znázornění vývoje míry nezaměstnanosti jsou zřejmé čtyři etapy. V **první etapě**, téměř až do roku 1998, byl průběh poměrně stabilní, zvyšování míry nezaměstnanosti bylo poměrně malé, i když se křivky po počátečním prolínání od sebe začínaly vzdalovat. Hodnoty pro všechny středoškolské kategorie odborného vzdělání spolu splývaly, zdálo se, že nevykazovaly rozdíl. Na výrazně nízkých hodnotách se pohybovala míra nezaměstnanosti vysokoškoláků.

Druhá etapa v letech 1998 až 1999 byla charakterizována **prudkým nárůstem míry nezaměstnanosti** téměř ve všech kategoriích, s výjimkou gymnázií. Jednoznačně se oddělila křivka charakterizující vyučené, sblížily se hodnoty vyučených s maturitou a maturantů SOŠ. Výrazně narostla i hodnota míry nezaměstnanosti vysokoškoláků.

Třetí etapa odpovídá vývoji v letech 2000 a 2001, kdy pokračuje výrazný **nárůst míry nezaměstnanosti v oborech připravujících pro dělnická povolání** - v učebních oborech a v oborech poskytujících vyučení a maturitu. Znepokojující je zejména skutečnost, že tento nárůst se nezastavil či **nezpomalil** ani po roce 1999, kdy vyšlo jen 15 % vyučených oproti běžnému počtu (jsou uváděny dubnové hodnoty, pokles se tedy měl objevit až v hodnotě míry nezaměstnanosti v roce 2000). Hodnota míry nezaměstnanosti vzrostla, i když s menší mírou nárůstu, u vyučených s maturitou. V ostatních kategoriích vzdělání dochází po roce 1999 k vývoji výrazně odlišnému, a to i za situace, kdy počet absolventů nepoklesl. **Jak u absolventů oborů SOŠ a VOŠ, tak u vysokoškoláků dochází k poklesu.** Přitom jen u absolventů SOŠ mohlo dojít k ovlivnění vývoje skutečností, že jich byl v roce 2000 jen malý počet. Je zřejmé, že se začíná významně lišit situace na trhu práce v možnostech uplatnění vyučených a absolventů s vyšší úrovní vzdělání, jejichž postavení se na tomto trhu stává výhodnější.

Čtvrtá a zatím poslední **etapa** zahrnuje období od konce roku 2001 do současnosti. Během této etapy se **míry nezaměstnanosti absolventů zvýšily** téměř u všech kategorií vzdělání, přičemž jednou z příčin byla mírně rostoucí obecná míra nezaměstnanosti. Mírný pokles z předchozích let vystřídal pozvolný nárůst i u vyšších kategorií vzdělání – u vysokoškoláků a absolventů VOŠ. Výjimku tvořila **míra nezaměstnanosti vyučených**, jejichž křivka naopak **prudce poklesla**, a to dokonce pod hodnotu míry nezaměstnanosti vyučených s maturitou. Výrazný pokles může být důsledkem zájmu o vyučené absolventy, to ovšem ještě neukazuje, že je třeba jejich podíl na celkovém počtu absolventů zvyšovat. Současná data vypovídající o situaci vyučených na trhu práce jsou výsledkem řady statistických a vývojových faktorů, o kterých se zmíníme v následující kapitole.

Kromě sledování celkového vývoje v jednotlivých kategoriích vzdělání je důležitý i vývoj v jednotlivých skupinách oborů vzdělání v těchto kategoriích.

V následujících grafech je znázorněn dlouhodobý vývoj míry nezaměstnanosti v jednotlivých kategoriích vzdělání v nejpočetnějších skupinách oborů vzdělání v letech 1994 až 2002 vždy v dubnových hodnotách. Jsou uvedeny hodnoty pro skupiny oborů s nejvyššími počty absolventů, zahrnujícími téměř 80 % absolventů. Změna v používaných klasifikacích oborů vzdělání (JKOV - K KOV) má pouze malý vliv na průběh hodnot v kategorii maturitních oborů SOŠ, který nijak zásadně neovlivňuje možnost porovnávání, ale naopak zpřesňuje hodnoty míry nezaměstnanosti podle charakteru uplatnění pracovníků (např. zejména přeražením oboru Management ze skupin technických do skupiny ekonomické).

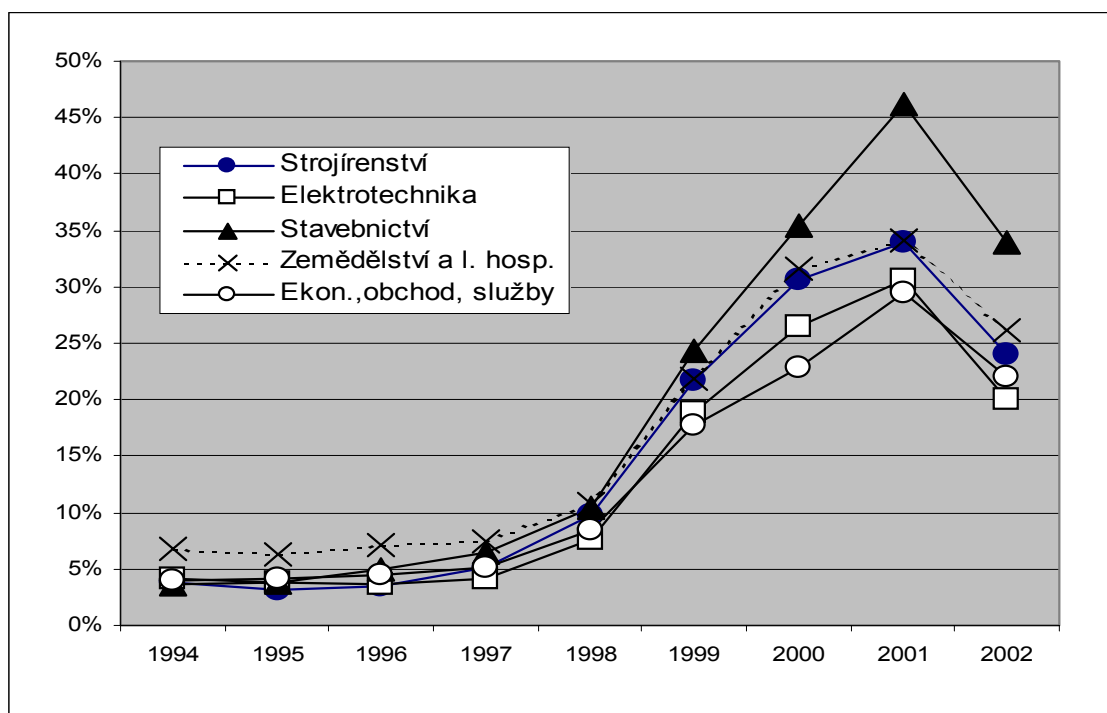
7.1. Vývoj míry nezaměstnanosti - učební obory

V **učebních oborech dosahovaly** ve srovnání s dalšími kategoriemi vzdělání **míry nezaměstnanosti** nejvyšších hodnot a vývojové křivky míry nezaměstnanosti v hlavních skupinách učebních oborů zaznamenávaly z časového hlediska nejstrmější růst. V posledním roce však došlo k **prudkému poklesu** těchto hodnot, a to u všech křivek oborových skupin, a míra nezaměstnanosti vyučených dosáhla nižší hodnoty než míra nezaměstnanosti vyučených s maturitou. Takováto situace vyučených na trhu práce je výsledkem řady statistických a vývojových faktorů. Jedním z nich je již několikrát zmiňované opatření v podobě zavedení

povinné devítileté školní docházky, které vedlo v roce 1998 k absenci absolventů 2letých učebních oborů, v roce 1999 absolventů 3letých učebních oborů. Míra nezaměstnanosti vyučených v roce 2000 byla počítána jako podíl počtu nezaměstnaných vyučených 2letých a 3letých učebních oborů za duben 2000 a součet počtu vyučených 2letých a 3letých učebních oborů za rok 1998 a 1999. Vzhledem k nepřítomnosti absolventů vyučených v 3letých učebních oborech v roce 1999 se zvýšil dosud malý vliv absolventů vyučených v 2letých oborech, kteří jsou na tom z hlediska zaměstnanosti hůře, což způsobilo nárůst míry nezaměstnanosti vyučených v roce 2000. Roky 2000 a 2001 byly dále ovlivněny nízkým počtem vyučených vzhledem k nepřítomnosti vyučených 3letých učebních oborů. Míra nezaměstnanosti v dubnu 2002 byla z hlediska propočtů již očištěna od vlivu nulového ročníku absolventů 3letých učebních oborů, což vedlo částečně k jejímu snížení.

Mezi další faktory, které vedly k poklesu míry nezaměstnanosti, můžeme dále zařadit: opatření v podobě změny definice nezaměstnaného absolventa (viz 1. kap.), zrušení regulace nástavbového studia vedené ministerstvem školství a tím i zvýšení počtů nově přijatých absolventů učebních oborů v této kategorii vzdělání. Zároveň je známo, že vlivem dokončení několika velkých zahraničních investic na trhu práce je zvýšený zájem o vyučené ze strany nových investorů, kteří v naší zemi začali podnikat. Uvedený vývoj zároveň ukazuje, že v oblasti nezaměstnanosti absolventů dochází k určitému vyrovnávání, pokračování tohoto trendu může potvrdit vhodnost vývoje struktury žáků ve vzdělávacím systému.

Obrázek 7: Vývoj míry nezaměstnanosti vyučených v dubnu (1994 – 2002)

V rámci jednotlivých skupin učebních oborů se v posledních letech v tempu nárůstu i v hodnotě míry nezaměstnanosti výrazně oddělily **stavební obory** směrem k vyšším hodnotám. Tento nepříznivý vývoj zřejmě souvisí i se zaměstnáváním levné pracovní síly ze zahraničí (v dubnu 2000 měl kmenový obor Zedník, kamnář, zednické práce, stavební práce vůbec nejvyšší míru nezaměstnanosti v rámci učebních oborů, v dubnu 2001 klesl, ale první místo zaujal opět obor stavebního charakteru). Do roku 2000 vykazovaly prakticky stejný průběh **strojírenské a zemědělské obory**, po roce 2000 však u nich nastalo výrazné zpomalení růstu míry nezaměstnanosti a po roce 2001 stejně jako u ostatních skupin oborů

proběhl rapidní pokles. V nejnižším pásmu se pohybovaly a stále pohybují obory **elektrotechnické a ekonomiky, obchodu a služeb** (přitom převládají obory službové). Od roku 1998 do dubna 2001 hodnoty jejich měř nezaměstnanosti značně narůstaly a míra nezaměstnanosti elektrotechnických oborů byla vyšší než míra nezaměstnanosti ekonomiky, obchodu a služeb. V dalším období se však toto pořadí s výrazným poklesem měř nezaměstnanosti změnilo a nejnižší nezaměstnanost začaly vykazovat obory elektrotechnické.

Při posuzování situace je třeba vzít v úvahu fakt, že celkovou míru nezaměstnanosti strojírenských oborů výrazně snižuje obor Automechanik, technické práce v autoservisu s vysokým počtem absolventů (50 % strojařů) a s podprůměrnou mírou nezaměstnanosti. Jak vyplynulo z dubnové analýzy míry nezaměstnanosti jednotlivých kmenových oborů, mají dále dobrou pozici především absolventi oborů Prodavač, obchodník, obchodní provoz; Cukrář, cukrovinkář, cukrářské práce; Číšník, servírka a v posledních dvou letech zejména Krejčí, krejčovské práce (dosahují v rámci učebních oborů minimální míry nezaměstnanosti).

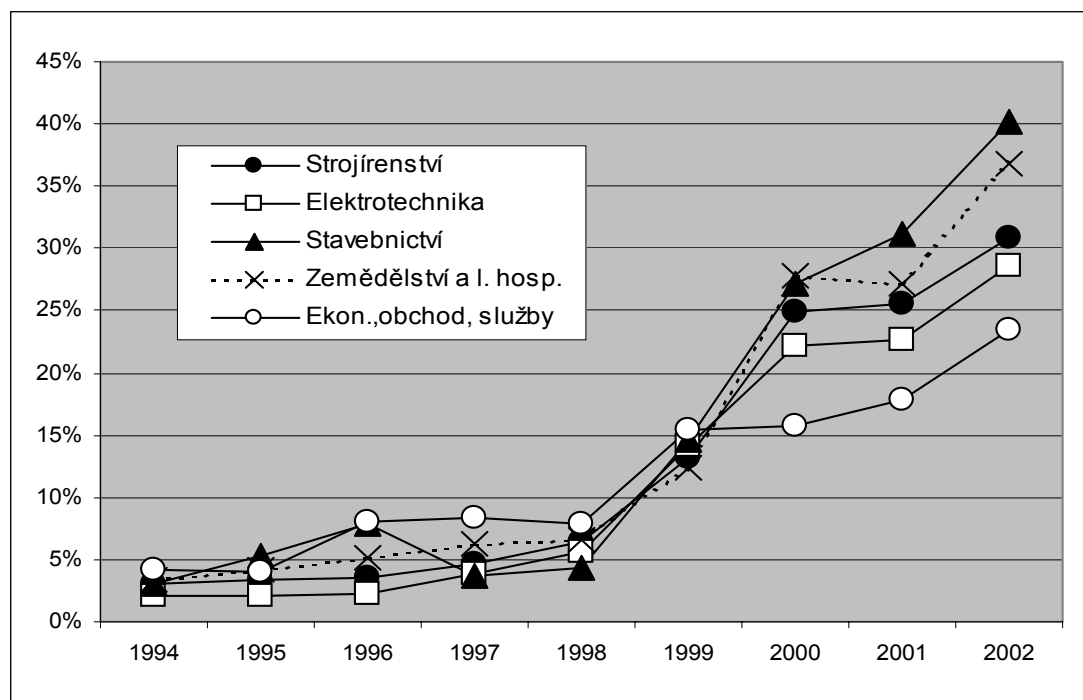
7.2. Vývoj míry nezaměstnanosti - vyučení s maturitou

Vývojový trend **absolventů studijních oborů SOU** zakončených maturitní zkouškou a studijních oborů pro absolventy tříletých oborů (nástavbového studia) se charakterem vývoje blížil do roku 2000 spíše učebním oborům. Od roku 2000 do současnosti začal odpovídat vývojovému trendu absolventů maturitních oborů SOŠ. Zatímco dynamika růstu míry nezaměstnanosti v letech 2000 a 2001 byla u vyučených v rámci skupin učebních oborů výrazná, **tempo růstu míry nezaměstnanosti absolventů vyučených s maturitou** bylo z tohoto pohledu **pozvolné**. Od roku 2001 (stejně jako v případě absolventů SOŠ) se míra nezaměstnanosti ve všech skupinách oborů zvýšila a tento nárůst byl o něco razantnější než v předchozím období. Jednou z příčin byla i částečná nepřítomnost absolventů nástavbového studia v roce 2001, která vedla při výpočtu míry nezaměstnanosti za duben 2002 k vyšší míře nezaměstnanosti.

V rámci jednotlivých skupin učebních oborů se po roce 1999 nejvyšší hodnoty míry nezaměstnanosti objevují u **stavebních oborů a oborů zemědělských**, ty také stále směřují k vyšším hodnotám. Křivka míry nezaměstnanosti stavebních oborů se z nejnižších hodnot v roce 1998 dostala v roce 2001 jednoznačně na hodnoty nejvyšší. Z nejvyšší hodnoty v roce 2000 poklesla na druhé místo hodnota míry nezaměstnanosti absolventů oborů zemědělských, která na této pozici setrvává i v současné době. Nepříznivý vývoj stavebních oborů, jak již bylo řečeno u vyučených⁷, zřejmě souvisí se zaměstnáváním levné pracovní síly ze zahraničí. U zemědělských oborů je vysoká míra nezaměstnanosti absolventů spojena s trendem klesajícího podílu zaměstnanosti v primárním sektoru. Mezi skupiny oborů s nižšími mírami nezaměstnanosti řadíme **obory elektrotechnické a strojírenské**. Od těchto oborů se výrazně odklonila skupina oborů s nejnižší mírou nezaměstnanosti - **obory ekonomiky, obchodu a služeb**, což mohlo být částečně ovlivněno přesunem nástavbového oboru Podnikání v oborech... z technických skupin do skupiny oborů ekonomiky, obchodu a služeb. Pak by to ovšem potvrzovalo lepší uplatnitelnost absolventů s ekonomickým charakterem vzdělání oproti absolventům s technickým zaměřením.

⁷ V dubnu 2001 dosahoval kmenový obor Stavební provoz druhé nejvyšší míry nezaměstnanosti v rámci učebních oborů, v dubnu 2002 zaujal s téměř čtyřicetiprocentní mírou nezaměstnanosti dokonce místo první.

Obrázek 8: Vývoj míry nezaměstnanosti vyučených s maturitou v dubnu (1994 – 2002)

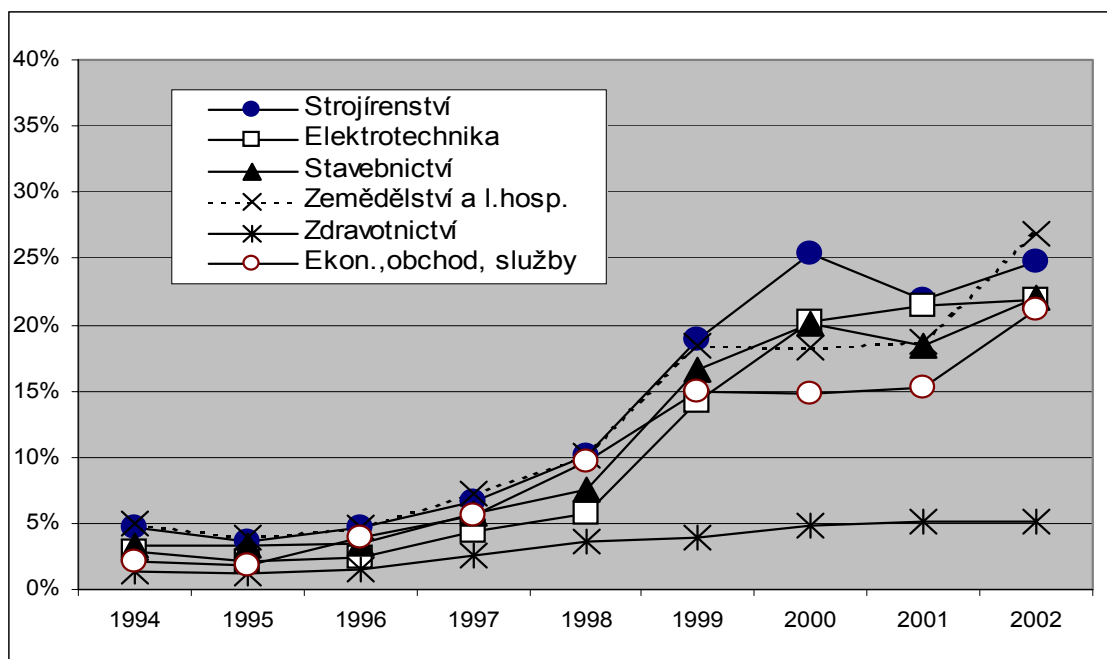
7.3. Vývoj míry nezaměstnanosti - studijní obory SOŠ

Pro vývoj míry nezaměstnanosti v jednotlivých skupinách studijních oborů SOŠ je až do roku 1998 charakteristický více méně pozvolný nárůst, v jehož rámci je zajímavý pouze přesun míry nezaměstnanosti ve skupině oborů ekonomika, obchod služby z téměř minimálních hodnot v roce 1995 na téměř nejvyšší v roce 1998. S výjimkou zdravotnických oborů, které jsou charakteristické jednak stabilně nejnižšími hodnotami míry nezaměstnanosti, jednak nejpomalejším nárůstem, došlo v období 1998 až 2000 k výraznému růstu míry nezaměstnanosti u všech skupin oborů, přitom míra růstu z hlediska jednotlivých skupiny oborů se v období 1999 - 2000 značně rozrůznila. Tento rozptyl byl způsoben změnou kvalifikace JKOV na KKO, která vedla k "očišťování" technických oborů, ale zároveň to vedlo i ke zvýšení jejich míry nezaměstnanosti. Naopak skupiny oborů Ekonomika, obchod, služby a zemědělské obory si své postavení z hlediska míry nezaměstnanosti, změnou této metodiky, vylepšily. Po roce 2000 dochází k zásadním změnám v dynamice vývoje měř nezaměstnanosti skupin oborů. Výpočty míry nezaměstnanosti za rok 2001 a 2002 jsou ovlivněny nízkým počtem absolventů v roce 2000 v důsledku zavedení povinné devítileté školní docházky, což zvyšuje jejich hodnoty. Zatímco v roce 2001 je faktor růstu míry nezaměstnanosti převážen vyšší absorpcí vysokých škol a trhu práce, v roce 2002 jsou tyto absorpce již nedostatečné. Od roku 2001 se míra nezaměstnanosti opět zvyšuje a to u všech skupin oborů, přičemž její tempa růstu jsou u jednotlivých skupin oborů odlišná.

Nejvyšší hodnoty míry nezaměstnanosti až do dubna letošního roku trvale vykazovali absolventi **strojírenských oborů**, a bylo tomu tak i za situace, kdy byla jejich hodnota míry nezaměstnanosti snižována začleněním oboru management strojírenství. Přesun tohoto oboru do skupiny ekonomika, obchod, služby pak způsobil v roce 2000 výrazný nárůst míry nezaměstnanosti ve skupině strojírenství a zastavení nárůstu ve skupině ekonomika, obchod, služby. Současné zlepšení situace ve strojírenských oborech může avizovat zájem trhu práce o střední techniky - strojaře. Do dubna 2001 byl podobný vývoj míry nezaměstnanosti (jako měly strojírenské obory) zaznamenán u **zemědělských oborů**, kde došlo v letech 1995 a 1997

k mírnému a v roce 2002 k razantnímu převýšení míry nezaměstnanosti strojírenských oborů. V současné době tyto obory dosahují nejvyšší míry nezaměstnanosti a lze předpokládat, že s tendencemi vedoucími k nízkému podílu zaměstnanosti v primárním sektoru se snižuje i zájem o tyto absolventy na trhu práce. **Stavební a elektrotechnické obory** vykazovaly během sledovaného období zhruba stejné míry nezaměstnanosti, které do roku 2000 neustále narůstaly. Od roku 2000 až do dubna 2001 míra nezaměstnanosti u elektrotechnických oborů začala narůstat a u stavebních oborů naopak poklesla. V následujícím období se k sobě opět obě míry přiblížily.

Obrázek 9: Vývoj míry nezaměstnanosti absolventů SOŠ v dubnu (1994 – 2002)

Do roku 1999 obory **ekonomiky, obchodu a služeb** dá se říci vývojově „předbíhaly“ ostatní skupiny oborů o rok. V roce 1999 tato skupina oborů dosahovala zhruba stejné úrovně míry nezaměstnanosti jako obory elektrotechnické a stavební. Během následujících dvou let její míra nezaměstnanosti dosahovala rovnoměrných hodnot, které byly v dubnu 2002 vystřídány výrazným nárůstem. Tím se míra nezaměstnanosti této skupiny oborů opět přiblížila oborům elektrotechnickým a stavebním. Nejnižší míru nezaměstnanosti tradičně nacházíme **u oborů zdravotnických**, kde se jejich hodnota za poslední dva roky téměř nezměnila.

7.4. Vývoj míry nezaměstnanosti - vyšší odborné vzdělání

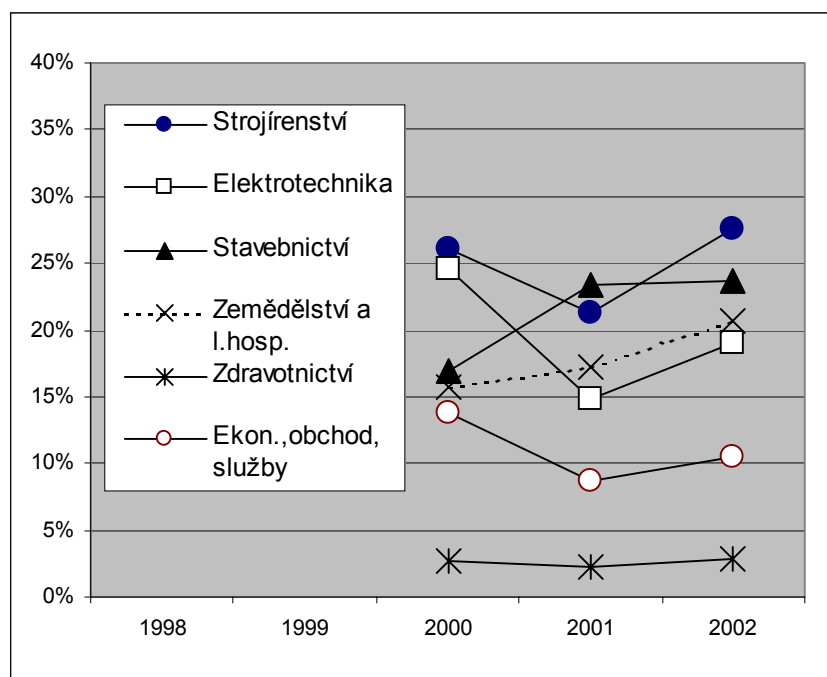
Vývoj míry nezaměstnanosti absolventů oborů VOŠ není dlouhodobě dokumentován, protože absolventi ukončovali studium ve vyšších počtech až od roku 1998. V celkovém pohledu je vývoj míry nezaměstnanosti (viz obrázek 10) uváděn již od roku 1998, ve skupině oborů je to vzhledem k nízkým počtům absolventů možné až od roku 2000.

Celkový vývoj (viz obrázek 10) ukazuje, že po určitém výrazném nárůstu míry nezaměstnanosti v roce 1999 se situace uklidnila a během dvou následujících let došlo k mírnému poklesu míry nezaměstnanosti absolventů VOŠ, což je známkou toho, že **si trh práce na tyto absolventy zvykl a míra jejich nezaměstnanosti se logicky zařazuje mezi hodnoty středoškoláků a vysokoškoláků**. Opět to potvrzuje skutečnost, že čím vyšší je

úroveň vzdělanosti, tím nižší je míra nezaměstnanosti. Od minulého roku do dubna 2002 se **míra nezaměstnanosti absolventů VOŠ mírně zvýšila**, ovšem její nárůst byl zhruba stejně velký jako u vysokoškoláků.

U většiny sledovaných skupin oborů VOŠ se míry nezaměstnanosti v letech 2000 až 2001 snižovaly. Nárůst vykazovaly pouze obory stavební a zemědělské, jejichž míry nezaměstnanosti dosahovaly vyšších hodnot, než hodnoty míry nezaměstnanosti u absolventů studijních oborů SOŠ těchto skupin oborů.

Obrázek 10: Vývoj míry nezaměstnanosti absolventů VOŠ v dubnu (2000 – 2002)

Od roku 2001 do letošního dubna 2002 se míry nezaměstnanosti v rámci všech oborových skupin zvýšily. Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla zaznamenána u oborů strojírenských a elektrotechnických, naopak nejnižší míru nezaměstnanosti dosahovaly obory ekonomické a zdravotnické. Ty vzhledem k tomu, že obsahují zároveň nejvyšší počty absolventů, mají největší podíl na tom, že celková hodnota míry nezaměstnanosti absolventů VOŠ je tak nízká.

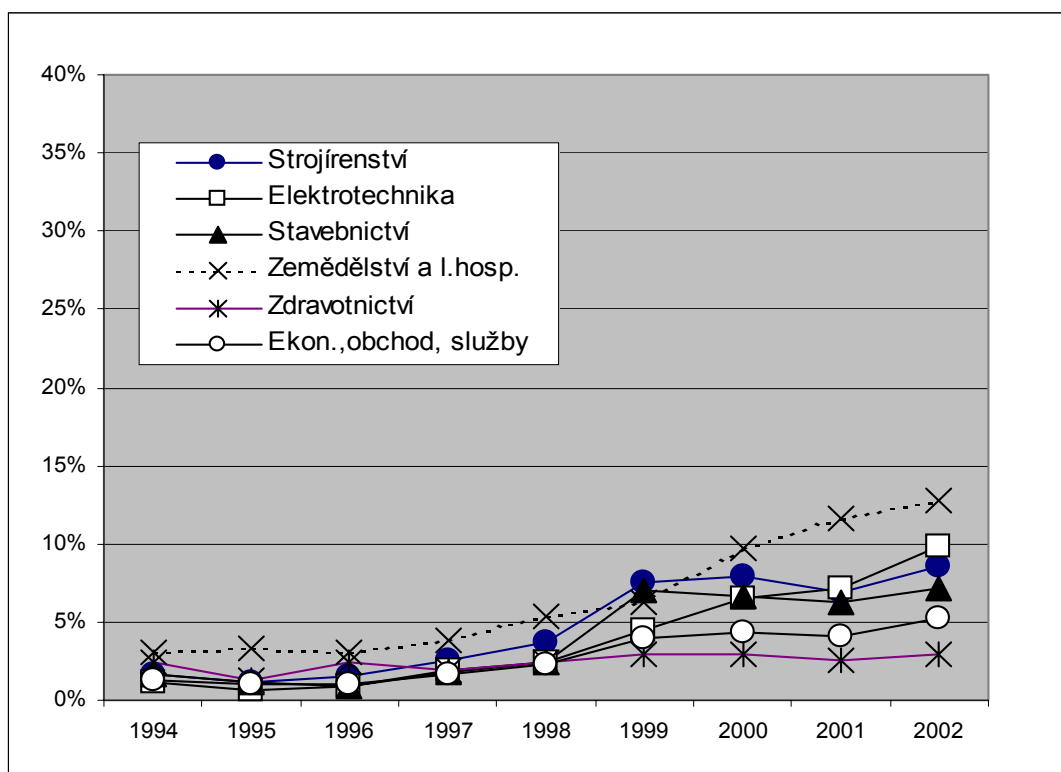
7.5. Vývoj míry nezaměstnanosti - vysokoškolské vzdělání

Vývoj **míry nezaměstnanosti absolventů vysokoškolských oborů** se odehrává na nižších úrovních měr nezaměstnanosti než u ostatních kategorií vzdělání (pro potřeby porovnání je však měřítko v příslušném obrázku voleno stejně jako jinde). Do roku 1996 míry nezaměstnanosti všech skupin oborů stagnovaly. Během následujících dvou let začaly pozvolně narůstat a před rokem 1999 se jejich mírný růst proměnil v razantnější a v roce 1999 celková míra nezaměstnanosti vysokoškoláků dosáhla své nejvyšší hodnoty. Od roku 1999 do současnosti se vývoj měr nezaměstnanosti v rámci skupin oborů značně liší. Celková míra nezaměstnanosti (viz obrázek 11) se v tomto období do roku 2001 pozvolna snižuje a od roku 2001 opět roste, míry nezaměstnanosti jednotlivých skupin oborů se po dobu dvou let vyvíjejí odlišně a od roku 2001 rovněž všechny **narůstají**. V dynamice tohoto nárůstu jsou mezi jednotlivými skupinami oborů mírné rozdíly.

Míra nezaměstnanosti absolventů zdravotnických oborů patřila až do roku 1996 mezi vysokoškoláky k nejvyšším, ale její nárůst od roku 1997 je mezi všemi skupinami oborů nejnižší, proto od roku 1999 mají absolventi **zdravotnických oborů** míru nezaměstnanosti nejnižší. Nejvyšší dynamiku růstu míry nezaměstnanosti v letech 1997 až 1999 nalzáme zejména **u strojírenských oborů** a v roce 1999 obzvláště **u oborů stavebních**. Míry nezaměstnanosti absolventů těchto skupin oborů byly v roce 1999 nejvyšší a převýšily i míru

nezaměstnanosti absolventů zemědělských oborů, která dosahovala nejvyšších hodnot ve všech předchozích letech. Situace se ovšem změnila mezi roky 1999 a 2000, kde prudký nárůst míry nezaměstnanosti ve skupině **zemědělských oborů** opět vedl tuto skupinu oborů k nejvyšší míře nezaměstnanosti, které dosahují i v současné době. Druhou skupinou s nejvyšší mírou nezaměstnanosti se v letošním roce stala skupina **oborů elektrotechnických**, u kterých od roku 1999 zaznamenáváme poměrně rovnoměrné narůstání jejich míry nezaměstnanosti. Ačkoli poměrně často můžeme slyšet, že produkce vysokoškoláků oborů **ekonomika, obchod, služby** je vysoká, tito absolventi stále po celou dobu našeho sledovaného období stabilně vykazují jednu z nejnižších měr nezaměstnanosti.

Obrázek 11: Vývoj míry nezaměstnanosti absolventů VŠ v dubnu (1994 – 2002)

8. Nezaměstnanost absolventů v jednotlivých krajích

Je obecně známou skutečností, že nezaměstnanost má silně regionální charakter, jsou kraje, zejména hlavní město Praha, kde je minimální, naopak nejvyšší hodnoty nacházíme v krajích Ústeckém a Moravskoslezském. Stejně výrazné rozdíly nacházíme i v hodnotách míry nezaměstnanosti absolventů škol.

Zjišťování míry nezaměstnanosti a její interpretace z hlediska krajů není jednoduchou záležitostí, při stanovování jejich hodnot se potýkáme s problémy, zejména u žáků terciárního vzdělávání. Zatímco absolventi - uchazeči o zaměstnání jsou evidováni podle místa trvalého bydliště, absolventi škol (vůči nimž je počet nezaměstnaných absolventů poměřován) jsou uváděni podle místa školy, kde vystudovali. Tento problém je výrazný zejména u monotypních středních škol a dále u všech škol terciárního studia, kde většina z nich stahuje žáky z velkých území, přesahujících rozsah kraje, v případě Prahy i z míst v celé republice.

To vede ke skutečnosti, že hodnoty míry nezaměstnanosti, zejména ve struktuře skupin oborů, jsou nekorektní. Zejména u málo frekventovaných skupin oborů nacházíme případy, kdy jsou v kraji uváděni nezaměstnaní a nevycházejí zde žádní absolventi, nebo počet nezaměstnaných převyšuje počet absolventů, v jiném kraji je zase míra nezaměstnanosti v dané skupině oborů příliš nízká.

I s vědomím daných nepřesností a s tím, že není v možnostech tohoto materiálu poskytnout interpretaci krajských údajů - k tomu se navrhuje budování Regionálních informačních systémů o absolventech na trhu práce (RISA) - uvádíme v **příloze přehled o nezaměstnanosti v jednotlivých krajích.**

Nejprve je uvedena souhrnná tabulka pro ČR, která může sloužit k porovnávání hodnot, dále jsou souhrnné hodnoty pro kategorie vyučení, vyučení s MZ, studijní SOŠ s maturitou a VOŠ pro jednotlivé kraje a následně pro jednotlivé kraje i přehled podle skupin oborů vzdělání - tj. vždy počet absolventů v letech 2000 + 2001, počet nezaměstnaných a míra nezaměstnanosti. Všechny hodnoty jsou stanoveny na základě počtů nezaměstnaných v dubnu 2002.

9. Závěr

Ve školním roce 1995/96 bylo ve školské soustavě realizováno opatření v podobě zavedení povinné devítileté školní docházky, které se projevilo v několika následujících letech. Jednalo se zejména o rok 1999, kdy nevycházel absolventi 3letých učebních oborů, a rok 2000, kdy chyběli absolventi 4letých SOU, gymnázií a SOŠ a v roce 2001 absolventi nástavbového studia. Zavedení povinné devítileté školní docházky značně ovlivnilo nejen data o samotných počtech absolventů, ale zároveň zkruslilo i údaje týkající se počtu nezaměstnaných absolventů a jejich míry nezaměstnanosti v letech 1999 až 2002. V rámci této studie bylo zapotřebí při komentování výše uvedených ukazatelů mít tento problém na zřeteli.

Situace absolventů na trhu práce je v České republice, stejně jako v řadě jiných vyspělých zemí, značně problematická. Lze konstatovat, že existují rozdílné pohledy a názory na téma nezaměstnanost absolventů škol, zejména ve vztahu k některým oborům či skupinám oborů. Z výše uvedené analýzy mapující situaci absolventů škol na trhu práce v dubnu 2002 vyplývá, že **celkově je možné hodnotit nezaměstnanost absolventů jako značně vyrovnanou jak po vzdělanostní, tak i po oborové stránce.** Řada zaměstnavatelů, případně některé úřady práce zastávají názor, že struktura absolventů škol je z obou těchto hledisek nevhodná. Aktuální vysoká poptávka nových zaměstnavatelů se zahraniční kapitálovou účastí po absolventech s nízkou úrovní vzdělání, zejména technického zaměření není v některých případech uspokojována a tato situace je někdy interpretována jako selhávání vzdělávacího systému v naší zemi. Proto je nutné uvést tyto skutečnosti na pravou míru.

Nedostatek absolventů určité kategorie vzdělání a určitého oboru je mnohdy výsledkem nedostatečné atraktivity dané profese (nízké platové ohodnocení; vysoká fyzická zátěž; ztížené pracovní podmínky atd.). Střední školy často daný obor studia nabízejí, ale pokud o něj není ze strany žáků zájem, není otevřen, nebo je počet žáků nízký. Jak vyplývá z výše provedené analýzy, **s nižší úrovní vzdělání je spojena vyšší míra nezaměstnanosti.** V současné době vzhledem k postupně rostoucímu počtu absolventů vyšších vzdělanostních úrovní lze předpokládat, že řada mladých lidí si je vědoma přímé vazby mezi růstem jejich vzdělanostní úrovně a jejich vyššími šancemi na úspěšné uplatnění

na trhu práce, a to jak prvotní, tak dlouhodobé. **Proto nelze doporučovat výrazné změny v proporcích struktury vzdělávaných absolventů, ale naopak je nutno omezovat zásahy a regulace směřující ke zvyšování počtu vyučených a omezování počtu maturantů. Ve většině případů není účelné ani výrazné omezování počtu žáků v ekonomických oborech a jejich přesouvání do technických oborů. Vzdělávací nabídka by neměla být konstruována na základě aktuální poptávky po pracovní síle, ale měla by brát v úvahu především dlouhodobé vývojové trendy, které jsou spojeny s trhem práce v ČR i v zemích s vyspělou tržní ekonomikou. Jednoznačný trend zvyšování počtu žáků v terciárním vzdělávání rovněž vyžaduje zvyšování počtu absolventů s maturitním vzděláním. Z toho pohledu by bylo vhodné rozvíjet i obecně odborné vzdělávání v oborech typu lyceí⁸.**

Absolventi škol jsou sice rizikovou skupinou uchazečů o zaměstnání, které stát může usnadnit situací podpůrnými nástroji aktivní politiky zaměstnanosti, ale schopnost absolventů orientovat se na trhu práce, obstát v konkurenci s ostatními uchazeči zůstává především na nich. **K tomu, aby v konkurenci na trhu práce obstáli, je zapotřebí, aby byli s jeho problematikou obeznámeni.** S tím, jak se mění ekonomická situace v naší zemi, mění se i situace na trhu práce. Vedle měnících se kvalifikačních požadavků na absolventy se klade rovněž důraz na jejich osobnostní rozvoj, tedy na to, do jaké míry jsou u nich rozvinuty kompetence jako jsou např. ústní a písemný projev, tvůrčí přístup, schopnost učit se atd. Proto je důležité, aby mladí lidé byli na tento přístup zaměstnavatelů na trhu práce systematicky připravováni již během svého studia.

10. Přílohy

⁸ lyceum - (technické, ekonomické atd.) představuje studijní obor poskytující úplné střední vzdělání ukončené maturitní zkouškou. Přípravuje žáky zejména ke studiu na vysokých školách odpovídajících jeho názvu, zároveň poskytuje dobrou přípravu pro uplatnění na trhu práce tím, že žáci získávají základní odborné kompetence. V porovnání se vzděláním v oborech odborných škol je zde větší podíl všeobecného vzdělání (vč. jazyků a práce s výpočetní technikou) a obecně odborného vzdělání. V porovnání s gymnaziálním vzděláním žák získává odborný základ, který mu umožní snadněji najít pracovní uplatnění, pokud nejde studovat. Obory lycea se vyučují na odborných školách a lze je chápat jako alternativu gymnaziálnímu vzdělávání, pokud má žák zájem spíše o odborné zaměření a vážně uvažuje o studiu na vyšší či vysoké škole.

Přehled o nezaměstnanosti absolventů - duben 2002

Česká republika	Vyučení			Vyučení s MZ			Studijní SOS			VOS		
	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN
IV.02	86 140	20 470	23,8%	16 608	4 234	25,5%	56 804	11 810	20,8%	15 790	1 561	9,9%
Celkem	86 140	20 470	23,8%	16 608	4 234	25,5%	56 804	11 810	20,8%	15 790	1 561	9,9%
Ochrana život.prostř.	0	0		0	0		291	79	27,1%	170	27	15,9%
Hornictví,hutnictví	175	34	19,4%	19	4	21,1%	74	29	39,2%	0	0	
Strojírenství	15988	3840	24,0%	1225	379	30,9%	2799	690	24,7%	265	73	27,5%
Elektrotechnika	7231	1451	20,1%	3037	868	28,6%	4287	940	21,9%	747	143	19,1%
Technická chemie	964	243	25,2%	123	45	36,6%	495	137	27,7%	10	5	50,0%
Potravinářství	3816	733	19,2%	143	31	21,7%	236	52	22,0%	111	22	19,8%
Textil, oděvnictví	3578	872	24,4%	520	99	19,0%	682	139	20,4%	10	10	100,0%
Kožené výroba	122	52	42,6%	0	2		95	21	22,1%	33	1	3,0%
Zpracování dřeva	6376	1521	23,9%	646	146	22,6%	245	75	30,6%	62	6	9,7%
Polygrafie	883	135	15,3%	135	14	10,4%	166	37	22,3%	0	0	
Stavebnictví	7682	2615	34,0%	337	135	40,1%	3844	848	22,1%	173	41	23,7%
Doprava a spoje	207	44	21,3%	536	129	24,1%	696	168	24,1%	25	6	24,0%
Spec.techn. obory	0	0		0	1		281	71	25,3%	71	10	14,1%
Zemědělství a lesnic	5896	1541	26,1%	239	88	36,8%	2376	637	26,8%	488	101	20,7%
Veterinářství	0	0		0	0		173	41	23,7%	0	0	
Zdravotnictví	0	1		0	0		4449	230	5,2%	3658	104	2,8%
Filosofie,teologie	0	0		0	0		0	1		44	4	9,1%
Ekonomika a admini	2769	597	21,6%	1444	319	22,1%	18648	2977	16,0%	3702	458	12,4%
Podnikání v oborech	0	0		4315	1032	23,9%	8193	2306	28,1%	733	68	9,3%
Gastronomie,hotelni	16423	3821	23,3%	1240	308	24,8%	3364	668	19,9%	1107	101	9,1%
Obchod	7356	1393	18,9%	2333	488	20,9%	73	12	16,4%	177	28	15,8%
Veřejnosprávní činn	0	0		25	16	64,0%	1422	416	29,3%	937	123	13,1%
Osobní a provozní sl	6111	1367	22,4%	32	38	118,8%	9	39	433,3%	0	5	
Publicistika,knihovn.	0	0		0	0		59	11	18,6%	342	25	7,3%
Tělesná kultura	0	0		0	0		0	0		0	0	
Učitelství	0	0		0	2		1419	266	18,7%	1731	108	6,2%
Obecně odborná příj	0	3		0	0		826	499	60,4%	0	0	
Užité umění	563	78	13,9%	259	54	20,8%	1602	352	22,0%	1194	84	7,0%
Gymnázium							34775	3327	9,6%			

IV.02	Vyučení			Vyučení s MZ			Studijní SOS			VOS		
	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN
Česká republika	86 140	20 470	23,8%	16 608	4 234	25,5%	56 804	11 810	20,8%	15 790	1 561	9,9%
Hl.m. Praha	7 940	337	4,2%	2 083	152	7,3%	7 695	389	5,1%	3 583	73	2,0%
Středočeský kraj	7 486	1 565	20,9%	1 309	327	25,0%	4 408	863	19,6%	1 172	154	13,1%
Jihočeský kraj	6 064	755	12,5%	1 334	179	13,4%	4 107	507	12,3%	1 380	98	7,1%
Plzeňský kraj	4 955	547	11,0%	839	99	11,8%	2 932	379	12,9%	571	46	8,1%
Karlovarský kraj	2 765	674	24,4%	308	62	20,1%	1 773	370	20,9%	113	15	13,3%
Ústecký kraj	7 319	3 219	44,0%	837	405	48,4%	4 122	1 291	31,3%	736	104	14,1%
Liberecký kraj	3 938	681	17,3%	433	106	24,5%	2 360	482	20,4%	474	69	14,6%
Královéhradecký kra	4 855	530	10,9%	900	114	12,7%	3 246	445	13,7%	698	92	13,2%
Pardubický kraj	4 072	755	18,5%	775	146	18,8%	2 661	480	18,0%	907	78	8,6%
Vysočina	5 063	833	16,5%	809	142	17,6%	2 832	523	18,5%	995	118	11,9%
Jihomoravský kraj	10 304	2 525	24,5%	2 276	611	26,8%	6 105	1 363	22,3%	1 919	209	10,9%
Olomoucký kraj	5 403	1 684	31,2%	1 205	376	31,2%	3 533	971	27,5%	567	160	28,2%
Zlínský kraj	5 666	1 051	18,5%	1 240	302	24,4%	3 631	808	22,3%	1 069	112	10,5%
Moravskoslezský kra	10 310	5 314	51,5%	2 006	1 213	60,5%	7 399	2 939	39,7%	1 606	233	14,5%

Poznámka: Zjišťování míry nezaměstnanosti a její interpretace z hlediska krajů není jednoduchou záležitostí. Zatímco absolventi - uchazeči o zaměstnání jsou evidováni podle místa trvalého bydliště, absolventi škol (vůči nimž je počet nezaměstnaných absolventů poměřován) jsou uváděni podle místa školy, kde vystudovali. Uchazeči o zaměstnání bývají v některých případech zaevidováni na úřadech práce do nesprávné skupiny oborů či kategorie vzdělání. To vše vede k tomu, že hodnoty míry nezaměstnanosti, zejména ve struktuře skupin oborů, jsou nekorektní. Zejména u málo frekventovaných skupin oborů nacházíme případy, kdy v kraji jsou uváděni nezaměstnaní a nevycházejí zde žádní absolventi, nebo počet nezaměstnaných převyšuje počet absolventů, v jiném kraji je tím zase míra nezaměstnanosti v dané skupině oborů příliš nízká.

Hl.m. Praha	Vyučení			Vyučení s MZ			Studijní SOŠ			VOŠ		
	IV.02	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam
Celkem	7 940	337	4,2%	2 083	152	7,3%	7 695	389	5,1%	3 583	73	2,0%
Ochrana život.prostř	0	0		0	0		0	0		0	0	
Hornictví,hutnictví	0	0		0	0		0	0		0	0	
Strojrenství	1169	78	6,7%	87	11	12,6%	377	30	8,0%	46	7	15,2%
Elektrotechnika	695	26	3,7%	296	34	11,5%	787	35	4,4%	44	5	11,4%
Technická chemie	82	4	4,9%	0	1		87	6	6,9%	0	0	
Potravinářství	314	15	4,8%	32	0	0,0%	93	6	6,5%	0	0	
Textil, oděvnictví	157	8	5,1%	22	0	0,0%	19	3	15,8%	0	0	
Kožené výroba	15	0	0,0%	0	0		0	0		0	0	
Zpracování dřeva	328	17	5,2%	66	6	9,1%	44	1	2,3%	0	0	
Polygrafie	215	13	6,0%	59	1	1,7%	65	5	7,7%	0	0	
Stavebnictví	419	24	5,7%	13	0	0,0%	324	9	2,8%	0	0	
Doprava a spoje	0	0		60	6	10,0%	98	13	13,3%	0	0	
Spec.techn. obory	0	0		0	1		106	9	8,5%	0	0	
Zemědělství a lesnic	207	13	6,3%	34	5	14,7%	58	6	10,3%	0	4	
Veterinářství	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		565	5	0,9%	730	1	0,1%
Filosofie,teologie	0	0		0	0		0	0		12	0	0,0%
Ekonomika a admini	607	12	2,0%	224	9	4,0%	2918	120	4,1%	689	10	1,5%
Podnikání v oborech	0	0		424	20	4,7%	727	51	7,0%	346	12	3,5%
Gastronomie,hotelnic	1753	65	3,7%	309	18	5,8%	466	18	3,9%	388	12	3,1%
Obchod	1111	30	2,7%	324	23	7,1%	33	4	12,1%	0	0	
Veřejnosprávní činnc	0	0		25	1	4,0%	83	8	9,6%	162	7	4,3%
Osobní a provozní sl	651	24	3,7%	20	13	65,0%	5	12	240,0%	0	2	
Publicistika,knihovn.	0	0		0	0		0	0		270	3	1,1%
Tělesná kultura	0	0		0	0		0	0		0	0	
Učitelství	0	0		0	0		147	8	5,4%	411	3	0,7%
Obecně odborná příj	0	0		0	0		241	8	3,3%	0	0	
Užité umění	217	6	2,8%	88	2	2,3%	452	29	6,4%	485	7	1,4%
Gymnázium							5254	141	2,7%			

Středočeský kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			Studijní SOŠ			VOŠ		
	IV.02	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam
Celkem	7 486	1 565	20,9%	1 309	327	25,0%	4 408	863	19,6%	1 172	154	13,1%
Ochrana život.prostř	0	0		0	0		26	12	46,2%	0	3	
Hornictví,hutnictví	41	5	12,2%	0	0		30	6	20,0%	0	0	
Strojrenství	1698	281	16,5%	247	24	9,7%	288	54	18,8%	60	16	26,7%
Elektrotechnika	531	107	20,2%	219	73	33,3%	251	80	31,9%	39	14	35,9%
Technická chemie	44	8	18,2%	14	4	28,6%	0	8		0	1	
Potravinářství	334	55	16,5%	19	5	26,3%	0	2		0	0	
Textil, oděvnictví	231	41	17,7%	36	7	19,4%	0	3		0	1	
Kožené výroba	4	1	25,0%	0	0		0	0		0	0	
Zpracování dřeva	516	116	22,5%	0	10		18	10	55,6%	0	2	
Polygrafie	6	6	100,0%	0	1		0	1		0	0	
Stavebnictví	617	175	28,4%	26	14	53,8%	232	56	24,1%	0	2	
Doprava a spoje	52	8	15,4%	83	12	14,5%	78	18	23,1%	0	0	
Spec.techn. obory	0	0		0	0		38	3	7,9%	71	9	12,7%
Zemědělství a lesnic	607	139	22,9%	0	5		317	71	22,4%	109	11	10,1%
Veterinářství	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		340	18	5,3%	301	10	3,3%
Filosofie,teologie	0	0		0	0		0	0		32	0	0,0%
Ekonomika a admini	161	39	24,2%	104	18	17,3%	1570	207	13,2%	316	43	13,6%
Podnikání v oborech	0	0		315	82	26,0%	664	153	23,0%	30	14	46,7%
Gastronomie,hotelnic	1593	390	24,5%	81	25	30,9%	270	40	14,8%	111	7	6,3%
Obchod	678	96	14,2%	165	33	20,0%	0	0		0	0	
Veřejnosprávní činnc	0	0		0	1		162	33	20,4%	15	9	60,0%
Osobní a provozní sl	373	78	20,9%	0	6		0	7		0	0	
Publicistika,knihovn.	0	0		0	0		0	0		0	3	
Tělesná kultura	0	0		0	0		0	0		0	0	
Učitelství	0	0		0	1		72	3	4,2%	88	3	3,4%
Obecně odborná příj	0	0		0	0		52	43	82,7%	0	0	
Užité umění	0	4		0	3		0	24		0	6	
Gymnázium							2978	271	9,1%			

Jihočeský kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			Studijní SOŠ			VOŠ		
	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN
Celkem	6 064	755	12,5%	1 334	179	13,4%	4 107	507	12,3%	1 380	98	7,1%
Ochrana život.prostř	0	0		0	0		65	13	20,0%	56	1	1,8%
Hornictví,hutnictví	0	0		0	0		0	0		0	0	
Strojrenství	1138	132	11,6%	28	2	7,1%	182	27	14,8%	17	5	29,4%
Elektrotechnika	454	62	13,7%	155	32	20,6%	261	37	14,2%	103	13	12,6%
Technická chemie	73	5	6,8%	0	2		28	6	21,4%	0	0	
Potravinářství	230	16	7,0%	32	5	15,6%	14	0	0,0%	0	0	
Textil, oděvnictví	191	35	18,3%	86	3	3,5%	19	2	10,5%	0	0	
Kožené výroba	0	0		0	1		0	0		0	0	
Zpracování dřeva	529	60	11,3%	77	13	16,9%	41	4	9,8%	62	3	4,8%
Polygrafie	0	0		0	0		29	7	24,1%	0	0	
Stavebnictví	522	71	13,6%	0	3		264	58	22,0%	41	7	17,1%
Doprava a spoje	0	0		0	1		0	0		0	0	
Spec.techn. obory	0	0		0	0		27	17	63,0%	0	0	
Zemědělství a lesnic	554	70	12,6%	18	6	33,3%	265	36	13,6%	123	9	7,3%
Veterinářství	0	0		0	0		48	1	2,1%	0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		278	10	3,6%	225	3	1,3%
Filosofie,teologie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Ekonomika a admini	186	20	10,8%	145	11	7,6%	1454	115	7,9%	502	37	7,4%
Podnikání v oborech	0	0		507	51	10,1%	726	105	14,5%	0	0	
Gastronomie,hotelnic	1183	150	12,7%	15	13	86,7%	175	21	12,0%	52	4	7,7%
Obchod	583	64	11,0%	262	29	11,1%	0	0		0	0	
Veřejnosprávní činnc	0	0		0	0		50	11	22,0%	0	3	
Osobní a provozní sl	396	59	14,9%	0	1		0	2		0	0	
Publicistika,knihovn.	0	0		0	0		0	0		0	3	
Tělesná kultura	0	0		0	0		0	0		0	0	
Učitelství	0	0		0	0		58	7	12,1%	111	7	6,3%
Obecně odborná příj	0	0		0	0		11	6	54,5%	0	0	
Užité umění	25	5	20,0%	9	2	22,2%	112	16	14,3%	88	1	1,1%
Gymnázium							1980	128	6,5%			

Plzeňský kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			Studijní SOŠ			VOŠ		
	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN
Celkem	4 955	547	11,0%	839	99	11,8%	2 932	379	12,9%	571	46	8,1%
Ochrana život.prostř	0	0		0	0		0	0		0	0	
Hornictví,hutnictví	31	2	6,5%	0	0		0	0		0	0	
Strojrenství	1053	118	11,2%	30	2	6,7%	231	22	9,5%	0	3	
Elektrotechnika	449	49	10,9%	224	24	10,7%	223	30	13,5%	27	3	11,1%
Technická chemie	76	5	6,6%	0	0		0	0		0	0	
Potravinářství	186	20	10,8%	20	0	0,0%	0	1		0	0	
Textil, oděvnictví	149	13	8,7%	17	2	11,8%	65	5	7,7%	0	0	
Kožené výroba	7	0	0,0%	0	0		0	0		0	0	
Zpracování dřeva	403	48	11,9%	29	6	20,7%	0	0		0	0	
Polygrafie	0	0		0	0		0	2		0	0	
Stavebnictví	433	50	11,5%	23	0	0,0%	228	9	3,9%	0	0	
Doprava a spoje	0	1		32	5	15,6%	122	9	7,4%	0	0	
Spec.techn. obory	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zemědělství a lesnic	323	52	16,1%	18	5	27,8%	166	36	21,7%	0	3	
Veterinářství	0	0		0	0		0	2		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		222	14	6,3%	316	14	4,4%
Filosofie,teologie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Ekonomika a admini	251	20	8,0%	79	11	13,9%	859	108	12,6%	97	15	15,5%
Podnikání v oborech	0	0		186	20	10,8%	396	62	15,7%	22	1	4,5%
Gastronomie,hotelnic	743	87	11,7%	55	7	12,7%	58	13	22,4%	0	1	
Obchod	397	31	7,8%	126	12	9,5%	0	0		0	0	
Veřejnosprávní činnc	0	0		0	0		235	34	14,5%	0	0	
Osobní a provozní sl	454	47	10,4%	0	2		0	1		0	0	
Publicistika,knihovn.	0	0		0	0		0	0		0	1	
Tělesná kultura	0	0		0	0		0	0		0	0	
Učitelství	0	0		0	0		19	3	15,8%	55	3	5,5%
Obecně odborná příj	0	0		0	0		68	16	23,5%	0	0	
Užité umění	0	1		0	3		40	9	22,5%	54	2	3,7%
Gymnázium							1594	115	7,2%			

Karlovarský kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			Studijní SOŠ			VOŠ		
	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN
Celkem	2 765	674	24,4%	308	62	20,1%	1 773	370	20,9%	113	15	13,3%
Ochrana život.prostř	0	0		0	0		0	0		0	1	
Hornictví,hutnictví	0	0		0	0		0	0		0	0	
Strojrenství	443	134	30,2%	17	5	29,4%	44	23	52,3%	0	0	
Elektrotechnika	146	43	29,5%	32	8	25,0%	108	18	16,7%	0	0	
Technická chemie	57	9	15,8%	0	1		13	4	30,8%	0	0	
Potravinářství	113	20	17,7%	4	0	0,0%	0	1		0	0	
Textil, oděvnictví	49	13	26,5%	0	0		15	3	20,0%	0	0	
Kožedělná výroba	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zpracování dřeva	144	47	32,6%	0	1		0	4		0	0	
Polygrafie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Stavebnictví	237	101	42,6%	28	3	10,7%	108	41	38,0%	0	1	
Doprava a spoje	0	0		14	6	42,9%	57	14	24,6%	0	1	
Spec.techn. obory	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zemědělství a lesnic	161	50	31,1%	0	0		109	26	23,9%	0	2	
Veterinářství	0	0		0	0		0	1		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		150	5	3,3%	32	3	9,4%
Filosofie,teologie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Ekonomika a admini	37	16	43,2%	10	4	40,0%	653	106	16,2%	0	3	
Podnikání v oborech	0	0		78	14	17,9%	195	73	37,4%	0	0	
Gastronomie,hotelnic	899	163	18,1%	65	11	16,9%	172	10	5,8%	81	1	1,2%
Obchod	271	32	11,8%	48	6	12,5%	0	0		0	0	
Veřejnosprávní činnc	0	0		0	2		42	20	47,6%	0	0	
Osobní a provozní sl	208	41	19,7%	0	0		0	1		0	0	
Publicistika,knihovn.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Tělesná kultura	0	0		0	0		0	0		0	0	
Učitelství	0	0		0	0		50	6	12,0%	0	0	
Obecně odborná příj	0	1		0	0		9	12	133,3%	0	0	
Užité umění	0	1		12	1	8,3%	48	2	4,2%	0	3	
Gymnázium							817	69	8,4%			

Ústecký kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			Studijní SOŠ			VOŠ		
	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN
Celkem	7 319	3 219	44,0%	837	405	48,4%	4 122	1291	31,3%	736	104	14,1%
Ochrana život.prostř	0	0		0	0		98	30	30,6%	0	2	
Hornictví,hutnictví	5	4	80,0%	0	0		0	0		0	0	
Strojrenství	1376	564	41,0%	55	31	56,4%	255	84	32,9%	0	0	
Elektrotechnika	472	171	36,2%	219	89	40,6%	217	82	37,8%	25	5	20,0%
Technická chemie	85	94	110,6%	11	10	90,9%	30	21	70,0%	0	0	
Potravinářství	274	99	36,1%	0	0		0	2		0	0	
Textil, oděvnictví	422	181	42,9%	23	3	13,0%	0	6		0	0	
Kožedělná výroba	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zpracování dřeva	439	181	41,2%	0	1		0	1		0	0	
Polygrafie	93	12	12,9%	20	2	10,0%	19	7	36,8%	0	0	
Stavebnictví	758	471	62,1%	20	10	50,0%	179	52	29,1%	34	9	26,5%
Doprava a spoje	34	16	47,1%	45	13	28,9%	114	42	36,8%	0	0	
Spec.techn. obory	0	0		0	0		110	28	25,5%	0	0	
Zemědělství a lesnic	335	187	55,8%	0	1		133	39	29,3%	67	22	32,8%
Veterinářství	0	0		0	0		0	2		0	0	
Zdravotnictví	0	1		0	0		316	29	9,2%	347	17	4,9%
Filosofie,teologie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Ekonomika a admini	465	160	34,4%	171	44	25,7%	1343	333	24,8%	0	8	
Podnikání v oborech	0	0		352	111	31,5%	785	284	36,2%	0	1	
Gastronomie,hotelnic	1622	654	40,3%	33	38	115,2%	267	99	37,1%	0	4	
Obchod	464	220	47,4%	113	35	31,0%	0	1		0	0	
Veřejnosprávní činnc	0	0		0	4		126	27	21,4%	43	10	23,3%
Osobní a provozní sl	475	171	36,0%	12	4	33,3%	0	1		0	0	
Publicistika,knihovn.	0	0		0	0		0	0		0	1	
Tělesná kultura	0	0		0	0		0	0		0	0	
Učitelství	0	0		0	0		130	47	36,2%	136	16	11,8%
Obecně odborná příj	0	0		0	0		0	46		0	0	
Užité umění	0	5		0	4		0	17		84	7	8,3%
Gymnázium							2176	281	12,9%			

Liberecký kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			Studijní SOŠ			VOŠ		
	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN
Celkem	3 938	681	17,3%	433	106	24,5%	2 360	482	20,4%	474	69	14,6%
Ochrana život.prostř	0	0		0	0		50	9	18,0%	0	2	
Hornictví,hutnictví	0	0		0	0		0	0		0	0	
Strojrenství	639	116	18,2%	16	7	43,8%	101	26	25,7%	0	5	
Elektrotechnika	312	35	11,2%	45	15	33,3%	104	25	24,0%	43	4	9,3%
Technická chemie	305	36	11,8%	15	2	13,3%	28	10	35,7%	0	1	
Potravinářství	149	26	17,4%	0	0		0	0		0	1	
Textil, oděvnictví	206	44	21,4%	0	1		63	6	9,5%	0	0	
Kožené výroba	10	4	40,0%	0	0		0	0		0	0	
Zpracování dřeva	324	54	16,7%	0	4		23	11	47,8%	0	0	
Polygrafie	0	1		0	1		0	0		0	0	
Stavebnictví	382	94	24,6%	22	7	31,8%	118	37	31,4%	0	2	
Doprava a spoje	0	0		0	1		0	0		0	0	
Spec.techn. obory	0	0		0	0		0	1		0	0	
Zemědělství a lesnic	233	61	26,2%	0	0		17	11	64,7%	0	5	
Veterinářství	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		94	2	2,1%	63	0	0,0%
Filosofie,teologie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Ekonomika a admini	85	13	15,3%	40	4	10,0%	842	118	14,0%	202	26	12,9%
Podnikání v oborech	0	0		198	38	19,2%	381	109	28,6%	0	1	
Gastronomie,hotelnic	802	135	16,8%	12	4	33,3%	203	38	18,7%	0	2	
Obchod	241	29	12,0%	62	15	24,2%	0	0		0	3	
Veřejnosprávní činnc	0	0		0	2		68	15	22,1%	142	6	4,2%
Osobní a provozní sl	150	20	13,3%	0	0		0	0		0	0	
Publicistika,knihovn.	0	0		0	0		0	0		0	1	
Tělesná kultura	0	0		0	0		0	0		0	0	
Učitelství	0	0		0	0		25	10	40,0%	0	0	
Obecně odborná příj	0	0		0	0		0	22		0	0	
Užitě umění	100	10	10,0%	23	4	17,4%	243	31	12,8%	24	10	41,7%
Gymnázium							1267	132	10,4%			

Královéhradecký kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			Studijní SOŠ			VOŠ		
	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN
Celkem	4 855	530	10,9%	900	114	12,7%	3 246	445	13,7%	698	92	13,2%
Ochrana život.prostř	0	0		0	0		0	0		0	3	
Hornictví,hutnictví	0	0		0	0		13	2	15,4%	0	0	
Strojrenství	760	83	10,9%	63	10	15,9%	217	29	13,4%	56	5	8,9%
Elektrotechnika	429	27	6,3%	107	12	11,2%	382	49	12,8%	0	8	
Technická chemie	5	0	0,0%	0	0		25	6	24,0%	0	0	
Potravinářství	291	36	12,4%	0	1		0	0		0	0	
Textil, oděvnictví	310	40	12,9%	39	4	10,3%	62	9	14,5%	0	0	
Kožené výroba	24	1	4,2%	0	0		25	1	4,0%	0	0	
Zpracování dřeva	337	46	13,6%	24	2	8,3%	0	2		0	0	
Polygrafie	74	7	9,5%	0	1		12	1	8,3%	0	0	
Stavebnictví	341	30	8,8%	0	0		366	32	8,7%	35	5	14,3%
Doprava a spoje	17	4	23,5%	19	4	21,1%	0	1		0	0	
Spec.techn. obory	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zemědělství a lesnic	420	53	12,6%	16	2	12,5%	220	13	5,9%	134	7	5,2%
Veterinářství	0	0		0	0		47	7	14,9%	0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		192	2	1,0%	196	5	2,6%
Filosofie,teologie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Ekonomika a admini	0	2		115	17	14,8%	987	125	12,7%	42	15	35,7%
Podnikání v oborech	0	0		281	34	12,1%	438	100	22,8%	30	6	20,0%
Gastronomie,hotelnic	994	130	13,1%	62	9	14,5%	114	18	15,8%	28	5	17,9%
Obchod	338	30	8,9%	149	13	8,7%	0	0		177	20	11,3%
Veřejnosprávní činnc	0	0		0	0		25	14	56,0%	0	4	
Osobní a provozní sl	461	36	7,8%	0	1		0	0		0	0	
Publicistika,knihovn.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Tělesná kultura	0	0		0	0		0	0		0	0	
Učitelství	0	0		0	0		62	5	8,1%	0	3	
Obecně odborná příj	0	0		0	0		36	17	47,2%	0	0	
Užitě umění	54	3	5,6%	25	1	4,0%	23	12	52,2%	0	4	
Gymnázium							1854	130	7,0%			

Pardubický kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			Studijní SOŠ			VOŠ		
	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN
Celkem	4 072	755	18,5%	775	146	18,8%	2 661	480	18,0%	907	78	8,6%
Ochrana život.prostř	0	0		0	0		22	3	13,6%	114	5	4,4%
Hornictví,hutnictví	0	0		0	0		0	1		0	0	
Strojrenství	823	130	15,8%	74	22	29,7%	113	29	25,7%	26	6	23,1%
Elektrotechnika	374	48	12,8%	161	14	8,7%	186	28	15,1%	62	4	6,5%
Technická chemie	8	4	50,0%	0	0		63	7	11,1%	0	1	
Potravinářství	220	37	16,8%	27	0	0,0%	65	12	18,5%	0	2	
Textil, oděvnictví	228	47	20,6%	73	8	11,0%	56	10	17,9%	0	0	
Kožedělná výroba	0	4		0	0		0	1		0	0	
Zpracování dřeva	303	56	18,5%	10	9	90,0%	14	2	14,3%	0	1	
Polygrafie	52	9	17,3%	0	0		0	0		0	0	
Stavebnictví	349	80	22,9%	46	10	21,7%	161	28	17,4%	34	2	5,9%
Doprava a spoje	0	2		28	4	14,3%	60	13	21,7%	0	2	
Spec.techn. obory	0	0		0	0		0	0		0	1	
Zemědělství a lesnic	396	72	18,2%	11	2	18,2%	141	38	27,0%	0	5	
Veterinářství	0	0		0	0		0	3		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		239	8	3,3%	44	3	6,8%
Filosofie,teologie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Ekonomika a admini	86	11	12,8%	0	5		730	108	14,8%	78	13	16,7%
Podnikání v oborech	0	0		184	43	23,4%	497	126	25,4%	116	9	7,8%
Gastronomie,hotelnic	684	127	18,6%	27	5	18,5%	73	6	8,2%	0	4	
Obchod	350	59	16,9%	134	16	11,9%	0	0		0	5	
Veřejnosprávní činnc	0	0		0	0		51	16	31,4%	0	4	
Osobní a provozní sl	183	57	31,1%	0	1		0	1		0	0	
Publicistika,knihovn.	0	0		0	0		0	0		0	1	
Tělesná kultura	0	0		0	0		0	0		0	0	
Učitelství	0	0		0	1		121	8	6,6%	372	7	1,9%
Obecně odborná příj	0	0		0	0		51	19	37,3%	0	0	
Užité umění	16	8	50,0%	0	4		18	10	55,6%	61	3	4,9%
Gymnázium							1734	138	8,0%			

Vysocina	Vyučení			Vyučení s MZ			Studijní SOŠ			VOŠ		
	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN
Celkem	5 063	833	16,5%	809	142	17,6%	2 832	523	18,5%	995	118	11,9%
Ochrana život.prostř	0	0		0	0		0	3		0	8	
Hornictví,hutnictví	25	1	4,0%	0	0		0	0		0	0	
Strojrenství	1017	186	18,3%	87	12	13,8%	106	27	25,5%	0	1	
Elektrotechnika	300	59	19,7%	62	24	38,7%	221	46	20,8%	97	13	13,4%
Technická chemie	45	18	40,0%	0	0		0	3		10	0	0,0%
Potravinářství	265	35	13,2%	0	1		30	3	10,0%	0	0	
Textil, oděvnictví	284	39	13,7%	87	8	9,2%	47	8	17,0%	0	2	
Kožedělná výroba	13	2	15,4%	0	0		0	0		0	1	
Zpracování dřeva	508	63	12,4%	40	4	10,0%	0	0		0	0	
Polygrafie	48	3	6,3%	0	0		0	0		0	0	
Stavebnictví	473	79	16,7%	23	4	17,4%	268	51	19,0%	0	1	
Doprava a spoje	28	2	7,1%	0	2		0	0		0	0	
Spec.techn. obory	0	0		0	0		0	1		0	0	
Zemědělství a lesnic	385	82	21,3%	13	2	15,4%	136	36	26,5%	55	16	29,1%
Veterinářství	0	0		0	0		0	4		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		184	4	2,2%	162	6	3,7%
Filosofie,teologie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Ekonomika a admini	20	9	45,0%	0	1		796	112	14,1%	461	32	6,9%
Podnikání v oborech	0	0		325	56	17,2%	568	140	24,6%	34	6	17,6%
Gastronomie,hotelnic	883	133	15,1%	40	9	22,5%	240	27	11,3%	108	7	6,5%
Obchod	449	60	13,4%	132	13	9,8%	0	0		0	0	
Veřejnosprávní činnc	0	0		0	1		65	20	30,8%	0	9	
Osobní a provozní sl	302	50	16,6%	0	2		0	2		0	1	
Publicistika,knihovn.	0	0		0	0		0	0		0	1	
Tělesná kultura	0	0		0	0		0	0		0	0	
Učitelství	0	0		0	0		27	5	18,5%	68	11	16,2%
Obecně odborná příj	0	0		0	0		0	14		0	0	
Užité umění	18	2	11,1%	0	2		144	14	9,7%	0	3	
Gymnázium							1706	156	9,1%			

Jihomoravský kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			Studijní SOŠ			VOŠ		
	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN
IV.02	10 304	2 525	24,5%	2 276	611	26,8%	6 105	1363	22,3%	1 919	209	10,9%
Celkem												
Ochrana život.prostř	0	0		0	0		0	0		0	1	
Hornictví,hutnictví	7	7	100,0%	0	0		31	12	38,7%	0	0	
Strojrenství	1870	440	23,5%	130	38	29,2%	218	65	29,8%	0	2	
Elektrotechnika	1115	211	18,9%	591	120	20,3%	329	80	24,3%	75	26	34,7%
Technická chemie	20	4	20,0%	0	2		64	16	25,0%	0	0	
Potravinářství	511	121	23,7%	0	8		21	21	100,0%	41	7	17,1%
Textil, oděvnictví	389	83	21,3%	97	29	29,9%	54	16	29,6%	10	4	40,0%
Kožené výroba	7	6	85,7%	0	0		0	1		0	0	
Zpracování dřeva	823	156	19,0%	150	25	16,7%	0	0		0	0	
Polygrafie	198	34	17,2%	19	3	15,8%	41	14	34,1%	0	0	
Stavebnictví	1011	310	30,7%	74	33	44,6%	486	91	18,7%	29	3	10,3%
Doprava a spoje	45	4	8,9%	55	31	56,4%	90	22	24,4%	0	1	
Spec.techn. obory	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zemědělství a lesnic	743	233	31,4%	78	25	32,1%	240	69	28,8%	0	8	
Veterinářství	0	0		0	0		0	6		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		708	42	5,9%	672	21	3,1%
Filosofie,teologie	0	0		0	0		0	0		0	2	
Ekonomika a admini	401	107	26,7%	236	57	24,2%	1932	400	20,7%	211	57	27,0%
Podnikání v oborech	0	0		524	147	28,1%	771	235	30,5%	19	0	0,0%
Gastronomie,hotelnic	1509	409	27,1%	124	33	26,6%	328	79	24,1%	0	3	
Obchod	635	138	21,7%	174	50	28,7%	16	2	12,5%	0	0	
Veřejnosprávní činnc	0	0		0	0		97	20	20,6%	469	34	7,2%
Osobní a provozní sl	914	234	25,6%	0	2		4	4	100,0%	0	1	
Publicistika,knihovn.	0	0		0	0		59	7	11,9%	72	9	12,5%
Tělesná kultura	0	0		0	0		0	0		0	0	
Učitelství	0	0		0	0		224	30	13,4%	159	13	8,2%
Obecně odborná příj	0	0		0	0		181	64	35,4%	0	0	
Užité umění	106	15	14,2%	24	5	20,8%	211	55	26,1%	162	17	10,5%
Gymnázium							4535	420	9,3%			

Olomoucký kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			Studijní SOŠ			VOŠ		
	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN
IV.02	5 403	1 684	31,2%	1 205	376	31,2%	3 533	971	27,5%	567	160	28,2%
Celkem												
Ochrana život.prostř	0	0		0	0		0	1		0	0	
Hornictví,hutnictví	21	6	28,6%	0	0		0	0		0	0	
Strojrenství	909	295	32,5%	82	28	34,1%	143	55	38,5%	18	13	72,2%
Elektrotechnika	398	106	26,6%	239	78	32,6%	415	120	28,9%	198	40	20,2%
Technická chemie	54	8	14,8%	68	16	23,5%	20	6	30,0%	0	1	
Potravinářství	191	56	29,3%	0	2		0	1		0	5	
Textil, oděvnictví	216	68	31,5%	0	7		148	13	8,8%	0	1	
Kožené výroba	21	10	47,6%	0	0		0	2		0	0	
Zpracování dřeva	414	137	33,1%	58	17	29,3%	45	22	48,9%	0	0	
Polygrafie	61	7	11,5%	37	0	0,0%	0	0		0	0	
Stavebnictví	586	246	42,0%	0	9		231	81	35,1%	0	7	
Doprava a spoje	25	7	28,0%	102	18	17,6%	44	14	31,8%	25	1	4,0%
Spec.techn. obory	0	0		0	0		0	2		0	0	
Zemědělství a lesnic	527	160	30,4%	31	4	12,9%	237	80	33,8%	0	3	
Veterinářství	0	0		0	0		0	2		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		329	30	9,1%	121	5	4,1%
Filosofie,teologie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Ekonomika a admini	178	41	23,0%	120	37	30,8%	1204	219	18,2%	59	38	64,4%
Podnikání v oborech	0	0		217	99	45,6%	426	181	42,5%	0	4	
Gastronomie,hotelnic	946	305	32,2%	36	5	13,9%	63	24	38,1%	0	9	
Obchod	464	103	22,2%	200	43	21,5%	0	0		0	0	
Veřejnosprávní činnc	0	0		0	0		52	24	46,2%	39	15	38,5%
Osobní a provozní sl	379	110	29,0%	0	2		0	4		0	1	
Publicistika,knihovn.	0	0		0	0		0	0		0	1	
Tělesná kultura	0	0		0	0		0	0		0	0	
Učitelství	0	0		0	0		156	21	13,5%	107	13	12,1%
Obecně odborná příj	0	0		0	0		0	41		0	0	
Užité umění	13	7	53,8%	15	9	60,0%	20	22	110,0%	0	3	
Gymnázium							2536	292	11,5%			

Zlínský kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			Studijní SOŠ			VOŠ		
	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN
Celkem	5 666	1 051	18,5%	1 240	302	24,4%	3 631	808	22,3%	1 069	112	10,5%
Ochrana život.prostř	0	0		0	0		30	7	23,3%	0	0	
Hornictví,hutnictví	0	0		0	0		0	0		0	0	
Strojrenství	937	152	16,2%	178	40	22,5%	229	58	25,3%	0	4	
Elektrotechnika	585	73	12,5%	186	37	19,9%	250	51	20,4%	3	1	33,3%
Technická chemie	110	22	20,0%	15	5	33,3%	73	18	24,7%	0	1	
Potravinářství	257	42	16,3%	0	1		13	2	15,4%	70	6	8,6%
Textil, oděvnictví	357	68	19,0%	17	5	29,4%	0	7		0	0	
Kožené výroba	15	3	20,0%	0	0		70	16	22,9%	33	0	0,0%
Zpracování dřeva	493	84	17,0%	88	9	10,2%	60	13	21,7%	0	0	
Polygrafie	64	11	17,2%	0	1		0	0		0	0	
Stavebnictví	587	146	24,9%	19	9	47,4%	284	47	16,5%	0	2	
Doprava a spoje	0	0		0	1		0	2		0	0	
Spec.techn. obory	0	0		0	0		0	1		0	0	
Zemědělství a lesnic	421	93	22,1%	0	5		38	32	84,2%	0	2	
Veterinářství	0	0		0	0		78	8	10,3%	0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		287	27	9,4%	218	7	3,2%
Filosofie,teologie	0	0		0	0		0	1		0	1	
Ekonomika a admini	102	17	16,7%	139	28	20,1%	1040	187	18,0%	431	48	11,1%
Podnikání v oborech	0	0		280	78	27,9%	612	140	22,9%	0	1	
Gastronomie,hotelnic	929	195	21,0%	129	40	31,0%	155	39	25,2%	0	5	
Obchod	463	77	16,6%	127	33	26,0%	24	5	20,8%	0	0	
Veřejnosprávní činnc	0	0		0	0		36	31	86,1%	67	15	22,4%
Osobní a provozní sl	339	57	16,8%	0	0		0	0		0	0	
Publicistika,knihovn.	0	0		0	0		0	1		0	0	
Tělesná kultura	0	0		0	0		0	0		0	0	
Učitelství	0	0		0	0		138	27	19,6%	95	10	10,5%
Obecně odborná příj	0	0		0	0		95	64	67,4%	0	0	
Užité umění	7	4	57,1%	62	8	12,9%	119	19	16,0%	152	9	5,9%
Gymnázium							1906	186	9,8%			

Moravskoslezský kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			Studijní SOŠ			VOŠ		
	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN	A-00+01	Nezam	MN
Celkem	10 310	5 314	51,5%	2 006	1213	60,5%	7 399	2939	39,7%	1 606	233	14,5%
Ochrana život.prostř	0	0		0	0		0	1		0	1	
Hornictví,hutnictví	45	9	20,0%	19	4	21,1%	0	8		0	0	
Strojrenství	2156	1131	52,5%	131	147	112,2%	295	161	54,6%	42	6	14,3%
Elektrotechnika	971	434	44,7%	501	308	61,5%	553	259	46,8%	31	7	22,6%
Technická chemie	0	26		0	2		64	26	40,6%	0	0	
Potravinářství	481	155	32,2%	9	8	88,9%	0	1		0	1	
Textil, oděvnictví	389	192	49,4%	23	22	95,7%	134	48	35,8%	0	2	
Kožené výroba	6	21	350,0%	0	1		0	0		0	0	
Zpracování dřeva	815	456	56,0%	104	39	37,5%	0	5		0	0	
Polygrafie	72	32	44,4%	0	4		0	0		0	0	
Stavebnictví	967	738	76,3%	43	33	76,7%	595	256	43,0%	0	0	
Doprava a spoje	6	0	0,0%	98	25	25,5%	33	20	60,6%	0	1	
Spec.techn. obory	0	0		0	0		0	9		0	0	
Zemědělství a lesnic	584	276	47,3%	20	26	130,0%	299	144	48,2%	0	4	
Veterinářství	0	0		0	0		0	5		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		545	34	6,2%	231	9	3,9%
Filosofie,teologie	0	0		0	0		0	0		0	1	
Ekonomika a admini	190	130	68,4%	61	73	119,7%	2320	719	31,0%	614	113	18,4%
Podnikání v oborech	0	0		444	239	53,8%	1007	547	54,3%	136	13	9,6%
Gastronomie,hotelnic	1883	878	46,6%	235	91	38,7%	780	236	30,3%	339	37	10,9%
Obchod	912	424	46,5%	317	167	52,7%	0	0		0	0	
Veřejnosprávní činnc	0	0		0	5		330	143	43,3%	0	7	
Osobní a provozní sl	826	383	46,4%	0	4		0	4		0	0	
Publicistika,knihovn.	0	0		0	0		0	3		0	1	
Tělesná kultura	0	0		0	0		0	0		0	0	
Učitelství	0	0		0	0		190	86	45,3%	129	19	14,7%
Obecně odborná příj	0	2		0	0		82	127	154,9%	0	0	
Užité umění	7	7	100,0%	1	6	600,0%	172	92	53,5%	84	9	10,7%
Gymnázium							4438	868	19,6%			